

(ร่าง)

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปัตตานี

(พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

คำนำ

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีนโยบายให้ทุกจังหวัดจัดทำแผนพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด โดยมีการเชื่อมโยงกับวาระแห่งชาติ ยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด และยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัดที่มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อใช้ในการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์

จังหวัดปัตตานีจึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปัตตานี เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดปัตตานีเกิดผลเป็นรูปธรรม และสามารถนำมาใช้เป็นทิศทางในการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์อย่างแท้จริง ซึ่งเป็นการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และนอกสังกัด รวมทั้งตัวแทนภาคประชาชน และกลั่นกรองให้ได้มาซึ่งแผนพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดปัตตานี (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) โดยมุ่งหวังให้แผนพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ดังกล่าวเป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัด เพื่อพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดปัตตานีต่อไป

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปัตตานี

สิงหาคม ๒๕๖๕

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑	บทนำ ๑
ส่วนที่ ๒	ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดปัตตานี ๒๙
	- ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด ๒๙
	- ข้อมูลด้านการเกษตร ๔๓
ส่วนที่ ๓	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ๕๖
	- การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ๕๖
	- การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ๕๗
	- การจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์ ๕๘
ส่วนที่ ๔	แผนพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดปัตตานี ๖๑
	- เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ๖๑
	- ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ๖๑
	- ประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ๖๑
	- แผนที่แสดงความสอดคล้องของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดปัตตานี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กับแผน ๓ ระดับ ๖๕
	- สรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัดปัตตานี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ๗๒
ส่วนที่ ๕	แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ ๗๕
	ที่สำคัญของจังหวัดปัตตานี พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ ๑	สถิติภูมิอากาศรายเดือนของจังหวัดปัตตานี	๓๘
ตารางที่ ๒	การแบ่งเขตปกครองจังหวัดปัตตานี	๓๙
ตารางที่ ๓	จำนวนประชากรของจังหวัดปัตตานี	๔๐
ตารางที่ ๔	จำนวนครัวเรือนเกษตรกรของจังหวัดปัตตานี	๔๓
ตารางที่ ๕	การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัดปัตตานี	๔๔
ตารางที่ ๖	สรุปการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๔	๔๙
ตารางที่ ๗	การปศุสัตว์ของจังหวัด ปี ๒๕๖๔	๕๐
ตารางที่ ๘	ปริมาณสัตว์น้ำและมูลค่าของการทำประมงทะเล ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔	๕๑
ตารางที่ ๙	การเลี้ยงกุ้งทะเลของจังหวัดปัตตานี ปี ๒๕๖๔	๕๒
ตารางที่ ๑๐	ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)	๕๒
ตารางที่ ๑๑	ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร	๕๒
ตารางที่ ๑๒	สินค้า OTOP ๑๐ อันดับแรกของจังหวัด	๕๓
ตารางที่ ๑๓	ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก	๕๔
ตารางที่ ๑๔	จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัด	๕๔
ตารางที่ ๑๕	จำนวนอาสาสมัครเกษตรกรของจังหวัด	๕๔
ตารางที่ ๑๖	จำนวนปราชญ์ชาวบ้าน	๕๕
ตารางที่ ๑๗	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน	๕๖
ตารางที่ ๑๘	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก	๕๗
ตารางที่ ๑๙	TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์	๕๘

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. ที่มา

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๕ รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้อง และบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ประกอบกับมาตรา ๗๒(๔) รัฐพึงจัดให้มีทรัพยากรน้ำที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคของประชาชน รวมทั้งการประกอบเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการอื่น และมาตรา ๗๓ รัฐพึงจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่ช่วยให้เกษตรกรประกอบเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลผลิตที่มีปริมาณและคุณภาพสูง มีความปลอดภัย โดยใช้ต้นทุนต่ำและสามารถแข่งขันในตลาดได้ และพึงช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากไร้ให้มีที่ทำกินโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่นใด รวมทั้งมาตรา ๗๕ (วรรค ๓) รัฐพึงส่งเสริม สนับสนุน คุ้มครอง และสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ประเภทต่างๆ และกิจการวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลางของประชาชนและชุมชน

๑.๒ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการเสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๑.๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำแผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ตามแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ โดยทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ร่วมกันพิจารณาภารกิจของหน่วยงานที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนในแต่ละระดับ รวมทั้งนโยบายสำคัญ และสถานการณ์สภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริบทของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มากำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการดำเนินงานในการขับเคลื่อนภารกิจให้ได้ผลลัพธ์ตามที่กำหนด ตลอดจนพิจารณาความต่อเนื่องในการบริหารราชการแผ่นดินควบคู่กับการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยแผนปฏิบัติการฯ จะเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน รวมทั้งเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารในการกำกับ ดูแล และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ในแต่ละผลผลิต ให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวม เพื่อมุ่งสู่การบรรลุผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายระดับชาติร่วมกันต่อไป

๒. ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นไปตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) นโยบายรัฐบาล นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงกำหนดกรอบแนวคิดหลักในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด โดยมุ่งเน้น

ให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) มีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศคือ “**ประเทศไทยมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน**” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ โดยมีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๐๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (๐๒) **ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน** (หลัก) (๐๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (๐๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ (๐๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่างๆ ในลักษณะที่มีการบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้เป็นกรอบในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติภายในปี ๒๕๘๐ โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ มีทั้งหมด ๒๓ ฉบับ เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑๕ ฉบับ ได้แก่ (๐๑) ความมั่นคง (๐๓) **การเกษตร (หลัก)** (๐๕) การท่องเที่ยว (๐๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (๐๗) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล (๐๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (๐๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ (๑๕) พลังทางสังคม (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และ (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (๐๓) การเกษตร จะให้ความสำคัญกับการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละพื้นที่ การพัฒนาสินค้าเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่าให้กับสินค้าเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการผลิตและการจัดทำฟาร์ม นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศของภาคเกษตร เพื่อเสริมสร้างให้การพัฒนามีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ประกอบด้วย ๖ แผนย่อย โดยสรุป ดังนี้

๒.๒.๑ แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรม และเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิตและบรรจุภัณฑ์ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย

๒) ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

๓) สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า รวมทั้งการสร้าง ความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น และสร้างตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ตลอดจนเชื่อมโยง ไปสู่ภาคการผลิตอื่น

เป้าหมาย สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๒ แผนย่อยเกษตรปลอดภัย ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

๒) พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและระบบการตรวจรับรองคุณภาพจาก สถาบันที่มีความน่าเชื่อถือในระดับต่างๆ พัฒนาคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหาร และพัฒนาระบบ การตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิต สินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน และส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้า

๔) สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัย และการ ส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

๕) สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน ควบคู่การขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ทั้งในและ ต่างประเทศ

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัย และคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

ตัวชี้วัด ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร

๒.๒.๓ แผนย่อยเกษตรชีวภาพ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และ เชื้อจุลินทรีย์

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ ยกย่องให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจการเกษตรขนาด กลางและเล็ก และสนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้อง กับการชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อม ในแต่ละพื้นที่ มุ่งแปรรูปเพื่อป้อนในตลาดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สินค้าประเภทโภชนาเภสัช ผลิตภัณฑ์ ประเภทเวชสำอาง และผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอาง

๔) ส่งเสริมการทำตลาดผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากเกษตร ชีวภาพ ตลอดจนประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบล เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด จำนวนวิสาหกิจการเกษตรขนาดกลางและเล็ก และผลิตภัณฑ์จากฐานชีวภาพ

๒.๒.๔ แผนย่อยเกษตรแปรรูป ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง

๒) ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการแปรรูป สร้างความแตกต่าง และเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร

๓) สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูป

๔) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสร้างเครื่องหมายทางการค้าและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

เป้าหมาย สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๕ แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งอนาคต

๒) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม องค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาด การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่างๆ

๓) สนับสนุนและส่งเสริมการทำระบบฟาร์มอัจฉริยะ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๖ แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร อนุรักษ์และรักษาฐานทรัพยากรทางการเกษตรที่สำคัญ การคุ้มครองที่ดินการเกษตร การจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตร และการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม

๒) สร้างความมั่นคงอาหารให้กับครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนทางการเกษตรของท้องถิ่น ส่งเสริมการทำเกษตรตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐหรือท้องถิ่นในพื้นที่มีบทบาทดำเนินการให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในมิติต่างๆ รวมถึงการดูแลโภชนาการของประชาชนในทุกช่วงวัย สร้างเสถียรภาพด้านรายได้ของเกษตรกรและประชาชน การมีมาตรการรองรับสำหรับผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหารได้อย่างทั่วถึง และการติดตามการเปลี่ยนแปลงของราคาอาหารและผลกระทบ

๓) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรที่มีมาตรฐานและครบวงจร ทั้งเรื่องเกษตรกร ข้อมูล อุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตรที่มุ่งเน้นการตลาดนำการผลิต ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรม ข้อมูลมูลค่าสินค้าเกษตร การพัฒนา

ระบบติดตามเผ่าระวังและวางระบบเตือนภัย กลไกการจัดการปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์
ในมิติต่างๆ ทั้งในด้านอุปสงค์และอุปทาน รวมทั้งให้เกษตรกรและผู้ใช้ประโยชน์สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ตลอดจน
เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ วิเคราะห์แนวโน้มการผลิตสินค้าเกษตร

๔) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเชื่อมโยงไปถึงผู้ประกอบการ ภาคเอกชน และหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาด้านการผลิตและด้านการตลาดของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ สนับสนุนการขยายเครือข่าย
ธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ สนับสนุนให้มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรนมากขึ้น
และมีกลไกในการดูแลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างแท้จริง

๕) วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภาคเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัย
พื้นฐาน รวมถึงการวิจัยเชิงประยุกต์ในด้านต่างๆ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยี
ด้านการผลิตและการตลาด เทคโนโลยีดิจิทัล และข้อมูลสารสนเทศ

๖) พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ ยกกระตือรือร้นการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้
มีคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภค จัดให้มีระบบการตรวจรับรองคุณภาพ
มาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างเพียงพอ มีขั้นตอนการตรวจสอบที่รวดเร็ว และมีราคาเหมาะสม รวมถึงการวางระบบ
ตรวจสอบย้อนกลับ

๗) ส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือ
ต่างๆ ในการส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่างๆ

๘) อำนวยความสะดวกทางการค้าและพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพ
การให้บริการทางการค้าและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้มีความรวดเร็วและไม่เป็นภาระค่าใช้จ่ายใน
การทำธุรกรรมทางการค้า และเตรียมความพร้อมของสถานที่เก็บรวบรวม/รักษาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตร
ที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน

เป้าหมายที่ ๑ ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียน
กับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร) ที่ขึ้นทะเบียนกับ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๓ แผนการปฏิรูปประเทศ ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ
ประกอบด้วย ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคี สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอัน
ทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ การปฏิรูปประเทศ
ต้องสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีประเด็นขับเคลื่อนการปฏิรูปที่สำคัญ โดยสรุป
ใน ๖ มิติ ได้แก่ การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม การพัฒนาเศรษฐกิจ การสร้างสังคมและชุมชนที่เข้มแข็ง การฟื้นฟู
และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การสร้างประสิทธิภาพและความโปร่งใสในกระบวนการ
ทำงานของภาครัฐ และการพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม แผนการปฏิรูปประเทศมี ๑๓ ฉบับ มีความ
เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕ ฉบับ ได้แก่ (๒) การบริหารราชการแผ่นดิน (๓) กฎหมาย (๕) เศรษฐกิจ
(หลัก) (๖) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ (๗) สาธารณสุข ในส่วนของแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ มี
เป้าประสงค์เพื่อยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ กระจายความเจริญและความเข้มแข็งของภาคสังคม
และปรับบทบาท โครงสร้าง และกลไกสถาบันบริหารจัดการเศรษฐกิจของประเทศตามหลักแนวคิดการบริหารงาน
คุณภาพที่มีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนประเด็นปฏิรูปเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

และลดความเหลื่อมล้ำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ จำนวน ๕ กิจกรรม ประกอบด้วย

- ๑) การสร้างเกษตรมูลค่าสูง
- ๒) การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง
- ๓) การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย
- ๔) การเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาค
- ๕) การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวจะทำให้กำลังคนในระบบมีทักษะสอดคล้องตามความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย และได้รับการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น บุคลากรในภาคเกษตรกรรม ภาคการท่องเที่ยวและผู้ประกอบการรายย่อยมีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศได้ดียิ่งขึ้น

๒.๔ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) มุ่งหมายที่จะเร่งเพิ่มศักยภาพของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อฐานแรงและเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทันทั่วถึง การกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ **พลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน”** ซึ่งหมายถึงการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้างนโยบายและกลไกเพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวทันพลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูง และคำนึงถึงความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้น เพื่อถ่ายทอดเป้าหมายหลักไปสู่การขับเคลื่อนที่ชัดเจนในลักษณะของวาระการพัฒนา (Agenda) ที่เอื้อให้เกิดการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงานและหลายภาคส่วนในการผลักดันการพัฒนาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงได้กำหนด **หมุดหมายการพัฒนา** จำนวน ๑๓ ประการ ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ “เป็น” มุ่งหวังจะ “มี” หรือต้องการจะ “ขจัด” เพื่อสะท้อนประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” และการบรรลุเป้าหมายหลักในช่วงระยะเวลา ๕ ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ โดยมีหมุดหมายที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑๑ หมุดหมาย ได้แก่

หมุดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง โดยสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการเพื่อคุณภาพ ความมั่นคงอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร และเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

หมุดหมายที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน โดยเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น ปรับโครงสร้างการท่องเที่ยวให้พึ่งพานักท่องเที่ยวในประเทศและมีการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจมากขึ้น และการท่องเที่ยวไทยต้องมีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในทุกมิติ

หมุดหมายที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค โดยทำให้ประเทศไทยเป็นประตูการค้าและการลงทุน เป็นห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาค และเป็นศูนย์กลางคมนาคมและโลจิสติกส์ของภูมิภาค

หมุดหมายที่ ๖ ไทยเป็นฐานการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะที่สำคัญของโลก โดยมูลค่าเศรษฐกิจดิจิทัลภายในประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น การส่งออกของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศเพิ่มขึ้น และมูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัลและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

หมวดหมู่ที่ ๗ ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ โดยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเติบโตและแข่งขันได้ของ SME SME มีศักยภาพสูงในการดำเนินธุรกิจ สามารถ Scale up และปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่ และ SME สามารถเข้าถึงและได้รับการส่งเสริมอย่างมีประสิทธิภาพจากภาครัฐ

หมวดหมู่ที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน โดยการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ของภาคลดลง และการพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่อย่างยั่งยืน มีความพร้อมในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง

หมวดหมู่ที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม โดยครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม และคนไทยทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

หมวดหมู่ที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ โดยการเพิ่มมูลค่าจากเศรษฐกิจหมุนเวียนและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และการสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน

หมวดหมู่ที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยการลดความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการสร้างภูมิคุ้มกันและการฟื้นตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ

หมวดหมู่ที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต โดยคนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต

หมวดหมู่ที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน โดยการบริการภาครัฐมีคุณภาพเข้าถึงได้ และภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูงและคล่องตัว

๒.๕ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เพื่อเป็นกรอบการพัฒนาการเกษตรของประเทศในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับโลกขององค์การสหประชาชาติ โดยยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการเสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมีค้ำจุน ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมียุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร Smart Farmer, Smart Group, Smart Enterprise เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม บริหารจัดการแรงงานภาคเกษตรโดยน่านวัตกรรมและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพมาตรฐานสินค้า และส่งเสริมการเกษตรตลอดโซ่อุปทานสอดคล้องกับความต้องการ ของตลาด

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการขับเคลื่อนเกษตรให้สอดคล้องกับไทยแลนด์ ๔.๐ บริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเกษตร และพัฒนาผลงานวิจัยด้านการเกษตรนำไปสู่การผลิตนวัตกรรมเชิงพาณิชย์

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน และฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรให้สมดุลและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยพัฒนาบุคลากรเป็น Smart Officer และ Smart Researcher เชื่อมโยงระบบการทำงานของทุกหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และปรับปรุงและพัฒนากฎหมายด้านการเกษตร

๒.๖ แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ โมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นกลไกแรงให้เกิิดการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายภายใต้ Thailand ๔.๐ ที่ต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจจากการใช้ความได้เปรียบด้านทรัพยากรและแรงงาน ไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมประสบความสำเร็จได้เร็วขึ้น ด้วยการระดมทรัพยากรและความสามารถของทุกภาคส่วนในการมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ เป็นการพัฒนาภายใต้ ๔ + ๑ สาขายุทธศาสตร์ คือ เกษตรและอาหาร สุขภาพและการแพทย์ พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งมีศักยภาพจะเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น ๑ ล้านล้านบาท จากฐานความหลากหลายของทรัพยากรชีวภาพ (Nature) วัฒนธรรม (Culture) และความเอื้อเพื่อแม่ (Nurture) ภายใต้กลไกตุ๊กตา ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันวิจัย/สถาบันการศึกษา และภาคประชาชน โดยมีวิสัยทัศน์ คือ เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรจากความหลากหลายทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ โดยเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทั้ง ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์

เน้นการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ไปบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์เพื่อความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นทุนพื้นฐานต่อการพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตเพื่อส่งต่อสู่คนรุ่นต่อไป รวมถึงส่งเสริมให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติจากการมองว่า “Nature as Resource” เป็น “Nature as Source” ดังนั้น ธรรมชาติจึงไม่ใช่แค่เพียงทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิตเท่านั้น แต่ธรรมชาติคือแหล่งกำเนิดของชีวิตและทุกสรรพสิ่งบนโลก เป็นพื้นฐานของความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ ด้วยเหตุนี้ จึงต้องรักษาสมดุลระหว่างการมีอยู่และใช้ไป รวมถึงการนำกลับมาใช้ซ้ำตามหลักการหมุนเวียน โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การพัฒนาคลังข้อมูลดิจิทัลความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมเพื่อการบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์
๒. การอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรด้วยนวัตกรรมทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางสังคม
๓. การบริหารจัดการน้ำให้เกิดความยั่งยืนด้วยการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ และการพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อลดการใช้ ลดการสูญเสีย การนำกลับมาใช้ซ้ำ และยกระดับคุณภาพน้ำดื่ม น้ำใช้ให้สูงขึ้น
๔. การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ และการเพิ่มทักษะการบริหารจัดการทรัพยากรให้แก่ชุมชนและคนรุ่นใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่

ใช้ศักยภาพของพื้นที่โดยการระเบิดจากภายใน เน้นการตอบสนองความต้องการในแต่ละพื้นที่เป็นอันดับแรก ควบคู่ไปกับการสร้างความเข้มแข็งในระดับพื้นที่ การดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ รวมถึงการใช้ประโยชน์จากความเข้มแข็งจากภายในอันประกอบด้วย “ความหลากหลายทางชีวภาพ” “ความหลากหลายทางวัฒนธรรม” และ “ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่” มาต่อยอดและยกระดับมูลค่าในห่วงโซ่การผลิตสินค้าและบริการให้มีมูลค่าสูงขึ้น ด้วยการใช้ความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการยกระดับมาตรฐาน สร้างคุณค่าใหม่ รวมถึงการนำหลักการของเศรษฐกิจหมุนเวียนมาใช้เพื่อการลดการใช้ทรัพยากร การดำเนินการดังกล่าวมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาที่นำไปสู่การเดินหน้าไปด้วยกัน และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เป็นการเติบโตของทุกภาคส่วนไปพร้อมๆ กัน เพื่อเพิ่มโอกาสของชุมชนและผู้ประกอบการที่อยู่ในภูมิภาคได้รับการพัฒนา รวมถึงการเข้าถึงทรัพยากรได้อย่างทัดเทียมกันมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงบริการหรือแก้ปัญหาสุขภาพ ปัญหามลพิษ ยกระดับคุณภาพ ความปลอดภัยของอาหาร ตลอดจนการเสริมสร้างความสามารถในการพึ่งพิงแหล่งพลังงานทางเลือกในพื้นที่ได้เพิ่มขึ้น โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การพัฒนาเศรษฐกิจภูมิภาคให้เติบโตด้วยรูปแบบของระเบียงเศรษฐกิจ BCG
๒. การนำทุนทางทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมไปสร้างอัตลักษณ์ของชุมชนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
๓. การใช้ทรัพยากรด้านเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวในพื้นที่เพื่อสร้างเศรษฐกิจให้ชุมชน
๔. การพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการมูลค่าสูงจากความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการยกระดับมาตรฐาน การสร้างนวัตกรรม ตลอดจนการจัดการวัตถุดิบเหลือทิ้งจากการผลิตให้เป็นศูนย์
๕. การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เติบโตด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบบูรณาการด้วยกลไกตุลาการ เช่น กลไกมหาวิทยาลัยสู่ตำบล อุทยานวิทยาศาสตร์ และคลัสเตอร์
๖. การพัฒนาตลาดและศักยภาพในการเข้าถึงตลาดทั้งในและนอกพื้นที่ด้วยการใช้อัตลักษณ์ความคิดสร้างสรรค์ และแพลตฟอร์มการเชื่อมโยงตลาด
๗. การยกระดับคุณภาพ ความปลอดภัยและมาตรฐานของอาหารท้องถิ่น (Street food/ วิสาหกิจชุมชน) ด้วย Food machinery และมาตรฐานการประกอบการที่ดี
๘. การสร้างและพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากทั้งระบบ เช่น การยกระดับประสิทธิภาพการผลิต การควบคุมความปลอดภัย ความคิดสร้างสรรค์ ระบบประกันคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

เน้นการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการเดิมให้สามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่องด้วยการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมายกระดับประสิทธิภาพการผลิต ลดความสูญเสียในกระบวนการผลิตให้เป็นศูนย์ การหมุนเวียนทรัพยากรกลับมาใช้ หรือการนำไปสร้างมูลค่าเพิ่มตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน ยกระดับมาตรฐานสู่การเป็นแหล่งผลิตและให้บริการที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัย มีสุขอนามัยที่ดี ให้ความสำคัญกับระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มาตรการผลิตที่ยั่งยืนเทียบเท่ามาตรฐานสากล รวมถึงการยกระดับผลิตภัณฑ์หรือบริการด้วยการใช้นวัตกรรมเข้มข้น เช่น ระบบการผลิตพีซในโรงงานอัจฉริยะ (Plan factory) การให้บริการด้านสุขภาพที่มีความแม่นยำสูง หรือการแพทย์เฉพาะบุคคล โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นผู้นำในการผลิตและการให้บริการทั้งในระดับประเทศและเวทีโลก โดยมีแนวทางการดำเนินการในแต่ละสาขายุทธศาสตร์ ดังนี้

๑. สาขาการเกษตรและอาหาร

- ๑) การปรับเปลี่ยนระบบการผลิตสู่ประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง และมูลค่าสูงด้วยการใช้การวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม (วทน.) สนับสนุนการยกระดับประสิทธิภาพการผลิตให้สูงขึ้น การผลิตสินค้าเกษตรพรีเมียม เกษตรปลอดภัย และเพิ่มความหลากหลายชนิดสินค้า

- ๒) การขับเคลื่อนเกษตรสู่การเป็นทั้ง B, C และ G ด้วยการบูรณาการในพื้นที่ (Area based)
- ๓) การแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูง ด้วยการแปรรูปเป็นอาหารสุขภาพ อาหารทางการแพทย์ สารออกฤทธิ์ สารสำคัญเพื่อเป็นวัตถุดิบของอุตสาหกรรมต่อเนื่อง รวมถึงโปรตีนจากแมลงหรือพืช
- ๔) การยกระดับประสิทธิภาพการผลิตด้วยการนำแพลตฟอร์มดิจิทัล เทคโนโลยีขั้นสูง ระบบอัตโนมัติมาบริหารจัดการกระบวนการผลิต และการกระจายสินค้าสู่ผู้บริโภค
- ๕) ปรับปรุงกระบวนการผลิตสู่ระบบการผลิตสีเขียวและการผลิตที่ยั่งยืน ลดการสูญเสีย ระหว่างการผลิตและขยะอาหาร และการยกระดับกระบวนการผลิตด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง
- ๖) การสร้างแบรนด์อาหารไทยในตลาดโลกด้วยการส่งเสริมการใช้วัตถุดิบไทย อัตลักษณ์ วัฒนธรรมไทยและการเชื่อมโยงการท่องเที่ยว
- ๗) การลงทุนและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านนวัตกรรมอาหาร เช่น หน่วยวิเคราะห์ทดสอบ ด้านอาหารฟังก์ชัน โรงงานต้นแบบผลิตอาหารฟังก์ชันและสารประกอบ Functional ingredient มาตรฐาน GMP

๒. สาขาสุขภาพและการแพทย์

- ๑) การสร้างและยกระดับความสามารถในการพัฒนาและผลิตวัคซีน ยา และชีววัตถุในการ ป้องกันและควบคุมโรคจากไวรัสและการเข้าสู่ตลาดสากล
- ๒) การยกระดับคุณภาพการรักษาสู่ระบบการแพทย์แม่นยำ ด้วยการส่งเสริมให้มีการใช้บริการ การแพทย์จีโนมิกส์ ผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ขั้นสูง (Advanced Therapy Medicinal Products, ATMPs)
- ๓) การเร่งรัดการพัฒนาเครื่องมือ และวัสดุทางการแพทย์ด้วยกลไกนวัตกรรมแบบวิศวกรรม ย้อนกลับ
- ๔) การส่งเสริมการวิจัยทางคลินิก เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์และ สุขภาพ ได้แก่ ยา วัคซีน อาหารสุขภาพ อาหารการแพทย์ เครื่องสำอาง เครื่องมือแพทย์ และวัสดุทางการแพทย์
- ๕) การส่งเสริมการสร้างตลาดด้วยกลไกการขึ้นทะเบียนนวัตกรรม Sandbox การจัดซื้อ จัดจ้างภาครัฐ และปรับรูปแบบการจัดซื้อจากรายปีเป็น Multi-year procurement
- ๖) การสร้างบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อรองรับอุตสาหกรรม และบริการการแพทย์ และสุขภาพ

๓. สาขาพลังงาน วัสดุ และเคมีชีวภาพ

- ๑) การสร้างโอกาสทางการตลาดแก่ผลิตภัณฑ์ชีวภาพให้แข่งขันอย่างเป็นธรรมด้วยกลไก การกำหนดราคาคาร์บอน การจัดสรรคาร์บอนเครดิต และการลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด
- ๒) การส่งเสริมการนำพืช ผลผลิต และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรไปสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม
- ๓) การใช้นวัตกรรมชีวภาพเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และบริการ และการสร้างธุรกิจนวัตกรรม ให้แก่ SMEs และการเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าของโลก

๔. สาขาการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์

- ๑) การผลักดันให้เกิดการนำโมเดลการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ เช่น Happy Model เพื่อกระจาย รายได้อย่างทั่วถึงไปสู่เมืองท่องเที่ยวรอง ลดความเหลื่อมล้ำ และมุ่งสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
- ๒) การส่งเสริมการท่องเที่ยวยั่งยืนและการท่องเที่ยวสีเขียว เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมตามแนวทาง Happy Model
- ๓) การกระจายนักท่องเที่ยวสู่เมืองท่องเที่ยวรองด้วยการพัฒนาสินค้าและบริการในเมือง ท่องเที่ยวรอง โดยใช้อัตลักษณ์ท้องถิ่น วัฒนธรรม พัฒนาเรื่องราว และการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย และพัฒนาองค์ความรู้ด้วย Digital Technology

๔) การขยายตลาดการท่องเที่ยวด้วยการส่งเสริมพัฒนาระบบการจ่ายเงินแบบ One Payment System เพื่ออำนวยความสะดวกและรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมการใช้จ่าย รวมถึงพัฒนาดิจิทัลคอนเทนต์ที่นำเสนอจุดเด่นของประเทศไทยในด้านต่างๆ เช่น วัฒนธรรม

๕) การส่งเสริมการท่องเที่ยวคุณภาพสูงผ่านการจัดงานประชุมและนิทรรศการ กีฬา และอีเวนต์ (Event) ขนาดใหญ่

๕. เศรษฐกิจหมุนเวียน

๑) การพัฒนาเศรษฐกิจด้วยโอกาสการลงทุนและการสร้างตลาดด้วยโมเดลธุรกิจเศรษฐกิจหมุนเวียน

๒) การส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้เกิดการคิดค้นผลิตภัณฑ์และบริการใหม่จากการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่

๓) การพัฒนาแพลตฟอร์มและโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างเป็นระบบ

๔) การสร้างระบบกลไกการบริหารจัดการที่เอื้ออำนวยการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนของประเทศ

๕) การสร้างกำลังคนที่มีความรู้และความเข้าใจ ผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้จากการอบรมหรือหลักสูตร รวมทั้งสร้างความตระหนักในการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืนเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

เน้นการสร้างภูมิคุ้มกัน และสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างเท่าทันเพื่อบรรเทาผลกระทบ รวมถึงเข้าถึงโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกที่เกิดขึ้นได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เป็นการปูทางสู่อนาคตด้วยการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพ เพื่อการสร้างคุณค่าใหม่ในอนาคตด้วยการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปเพิ่มศักยภาพของชุมชน ผู้ประกอบการ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต/บริการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด รวมถึงสร้างการเติบโตอย่างมีคุณภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อนำไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำ นอกจากนี้ ต้องพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับเศรษฐกิจ BCG ในอนาคต รวมถึงการวิจัย พัฒนาชิ้นส่วนหน้าเพื่อลดการพึ่งพาการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การยกระดับความสามารถของกำลังคนในสาขา BCG

๒. การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๓. การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านคุณภาพ

๔. การพัฒนาเทคโนโลยีชิ้นส่วนหน้า

๒.๗ (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

ภาคใต้

มุ่งสู่การพัฒนาเป็น “แหล่งท่องเที่ยวและบริการที่มีคุณภาพ แหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง เชื่อมโยงเศรษฐกิจระหว่างภูมิภาค” ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวและบริการ และธุรกิจต่อเนื่องด้านการท่องเที่ยวสู่การท่องเที่ยวและบริการที่มีมาตรฐานและมีมูลค่าสูง

๒. พัฒนาและยกระดับอุตสาหกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรด้วยนวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

๓. พัฒนาและส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรหลักของภาค

๔. อนุรักษ์ ฟื้นฟู และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน

๕. พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดนและด่านชายแดนให้เอื้อต่อการค้าการลงทุน

๖. พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ เพื่อเป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่และสามารถเชื่อมโยงการค้าการลงทุนกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก และกลุ่มประเทศ BIMSTEC (จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช)

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคใต้

๑. ภาคใต้เป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจหลักของประเทศ มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรของภาคมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในปี ๒๕๖๒ ผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรมีมูลค่า ๒๗๙,๒๔๕ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ ๒๐.๙ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค มีอัตราขยายตัวร้อยละ ๗.๗ เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ ที่มีอัตราการขยายตัวของภาคเกษตรเพียงร้อยละ ๑.๕ และสูงกว่าระดับประเทศที่ขยายตัวร้อยละ ๐.๕ ในช่วง ๓ ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ กิจกรรมการผลิตภาคเกษตรที่สำคัญของภาคใต้ คือ ยางพารา ประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ไม้ผล และปาล์มน้ำมัน โดยมีสัดส่วนร้อยละ ๓๔.๓ ๒๐.๐ ๑๘.๑ และ ๑๑.๓ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ มีสัดส่วนร้อยละ ๔๖.๙ ๑๕.๗ ๑๐.๓ และ ๑๒.๕ จะเห็นได้ว่าการผลิตไม้ผลมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะทุเรียนที่มีปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดมากขึ้น ขณะที่ยางพารามีสัดส่วนลดลง เนื่องจากราคายางพาราในตลาดโลกที่ลดลงจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีน และภาคเกษตรมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๕.๑ สูงกว่าค่าเฉลี่ยในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ที่ขยายตัวเพียงร้อยละ ๑.๙

๒. ยางพารามีพื้นที่ปลูกลดลงแต่ผลผลิตเฉลี่ยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของภาคใต้ ในปี ๒๕๖๒ มีพื้นที่ปลูกยางพารา ๑๐.๙๐ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๔๘.๔ ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งประเทศ ลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ ที่มีพื้นที่ปลูก ๑๑.๔๐ ล้านไร่ จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดของประเทศ ๒.๓๗ ล้านไร่ รองลงมา คือ จังหวัดสงขลา ๑.๙๖ ล้านไร่ และจังหวัดนครศรีธรรมราช ๑.๗๗ ล้านไร่ ส่วนผลผลิตยางพาราและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของภาคใต้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในปี ๒๕๖๒ มีปริมาณผลผลิต ๒.๕๕ ล้านตัน หรือร้อยละ ๕๒.๗ ของผลผลิตทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ ที่มีผลผลิต ๒.๔๙ ล้านตัน และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน จาก ๒๕๖ กิโลกรัมต่อไร่ในปี ๒๕๕๙ เป็น ๒๖๒ กิโลกรัมต่อไร่ในปี ๒๕๖๒

๓. ปาล์มน้ำมันมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดในภาคใต้ ปี ๒๕๖๒ ภาคใต้มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ๕.๑๔ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๒ ของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ ที่มีพื้นที่ปลูก ๔.๑๙ ล้านไร่ จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดของประเทศ ๑.๓๔ ล้านไร่ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดกระบี่ ๑.๑๕ ล้านไร่ และจังหวัดชุมพร ๑.๐๒ ล้านไร่ ตามลำดับ และปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมันของภาคใต้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี ๒๕๖๒ มีปริมาณผลผลิต ๑๔.๕๙ ล้านตัน หรือร้อยละ ๘๘.๙ ของผลผลิตทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นจาก ๑๐.๒๑ ล้านตัน ในปี ๒๕๕๙ ส่วนผลผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ยต่อไร่เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ จาก ๒,๗๑๗ กิโลกรัมต่อไร่ เป็น ๓,๐๔๔ กิโลกรัมต่อไร่ ในปี ๒๕๖๒ ซึ่งสูงกว่าระดับประเทศที่ ๒,๘๙๗ กิโลกรัมต่อไร่

๔. ภาคใต้เป็นแหล่งทำการประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่สำคัญ โดยมีทำเทียบเรือประมงในจังหวัดสงขลา ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ระนอง และภูเก็ต โดยในปี ๒๕๖๒ มีปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ ๑๐๐,๘๑๔ ตัน มูลค่า ๔,๑๙๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๔ ของปริมาณสัตว์น้ำของประเทศ และร้อยละ ๓๗.๘ ของมูลค่าสัตว์น้ำของประเทศ ทั้งนี้ ปริมาณและมูลค่าสัตว์น้ำที่จับได้ลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ ที่มีปริมาณ ๑๑๒,๗๔๒ ตัน มูลค่า ๔,๓๖๙ ล้านบาท โดยปริมาณสัตว์น้ำจับได้มากในจังหวัดภูเก็ต สงขลา ชุมพร และระนอง ในขณะที่การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งของภาคใต้ ส่วนใหญ่เป็นการเพาะเลี้ยงกุ้ง ในปี ๒๕๖๓ มีพื้นที่เพาะเลี้ยง ๘๒,๖๓๔ ไร่ ปริมาณผลผลิต ๑๗๒,๑๙๓ ตัน โดยพื้นที่เพาะเลี้ยงกุ้งที่สำคัญของภาคอยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ตรัง และสงขลา

๕. **พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย** ปี ๒๕๖๒ ภาคใต้มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๑๘.๓๐ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๓ ของพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรทั่วประเทศ มีขนาดฟาร์ม ๑๘.๐๕ ไร่ต่อครัวเรือน ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศที่ ๑๙.๗๖ ไร่ต่อครัวเรือน พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรของภาคส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย โดยจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรมากที่สุด ๓.๖๗ ล้านไร่ รองลงมา คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช ๒.๙๐ ล้านไร่ และจังหวัดภูเก็ตมีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรน้อยที่สุดของภาค ๐.๑๑ ล้านไร่

๖. **พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่ทางการเกษตรของภาคใต้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ** ในปี ๒๕๖๒ มีพื้นที่ชลประทาน ๒.๘๔ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๘.๒ ของพื้นที่ชลประทานประเทศ มีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่ทางการเกษตรร้อยละ ๑๕.๕ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๓.๒ โดยจังหวัดพัทลุงมีพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรสูงสุทธ้อยู่ที่ ๔๓.๘ รองลงมา คือ จังหวัดสงขลา ร้อยละ ๒๙.๘ และจังหวัดกระบี่ มีพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรต่ำที่สุดของภาค ร้อยละ ๒.๙ จึงเป็นข้อจำกัดในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ทั้งการเก็บกักน้ำในฤดูแล้ง และชะลอน้ำในช่วงฤดูฝนไม่ให้ความชุ่มชื้นผลเสียหาย

ภาคใต้ชายแดน

มุ่งสู่การพัฒนาเป็น “ฐานเศรษฐกิจชายแดนที่มั่นคง บนสังคมพหุวัฒนธรรม” โดยเน้นการพัฒนาเมืองเศรษฐกิจชายแดนเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน การพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงเพื่อการส่งออก บนฐานทรัพยากรที่สมดุล ควบคู่กับการยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมให้มีวิถีชีวิตที่ยั่งยืนและสงบสุข ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาคุณภาพการผลิตและการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรหลักของภาค
๒. พัฒนาเมืองเศรษฐกิจชายแดนให้เป็นเมืองการค้าเมืองท่องเที่ยว และจุดเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านและอาเซียนตอนใต้และพัฒนาเมืองยะลาศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาคใต้ชายแดน
๓. ยกระดับคุณภาพชีวิต รายได้ การศึกษา สมรรถนะแรงงาน และสาธารณสุข เพื่อวิถีชีวิตที่ยั่งยืนและสันติสุข
๔. อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นฐานการผลิตของภาคและการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคใต้ชายแดน

๑. **ภาคการเกษตรมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของภาค แต่เป็นการผลิตแบบเดิมและมีการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มน้อย** ปี ๒๕๖๒ ผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรมีมูลค่า ๔๐,๓๖๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๐ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค หดตัวร้อยละ ๓.๘ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยกิจกรรมการเกษตรที่มีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจของภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วย ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ประมงทะเลและชายฝั่ง ปศุสัตว์ และไม้ผล อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรเฉลี่ยในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ หดตัวร้อยละ ๒.๘ ซึ่งขยายตัวเพิ่มขึ้นจากช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ เนื่องจากการขยายตัวในการผลิตไม้ผลและปศุสัตว์

๒. **ยางพารามีแนวโน้มผลผลิตลดลง** ปี ๒๕๖๒ ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ปลูกยางพารา ๒.๖๐ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖ ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั่วประเทศ ลดลงอย่างต่อเนื่องจากปี ๒๕๕๙ ที่มีพื้นที่ปลูก ๒.๖๔ ล้านไร่ ปริมาณผลผลิตและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่มีแนวโน้มลดลง โดยปี ๒๕๖๒ มีผลผลิต ๐.๕๓ ล้านตัน และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๒๒๖ กิโลกรัมต่อไร่ ลดลงจากปี ๒๕๖๑ ที่มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๒๔๗ กิโลกรัมต่อไร่ จังหวัดยะลามีพื้นที่ปลูกยางพารามากที่สุด ๑.๒๔ ล้านไร่ รองลงมา คือ จังหวัดนราธิวาส ๑.๐๐ ล้านไร่ เนื่องจากราคายางพาราคงต่ำ ประกอบกับผลของนโยบายลดพื้นที่ปลูกยางพารา เกษตรกรจึงเปลี่ยนแปลงพื้นที่จากการปลูกยางพาราเป็นการปลูกพืชชนิดอื่น เช่น ปาล์มน้ำมัน พืชทางเลือกอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า เช่น ทูเรียน เป็นต้น

๓. ปาล์มน้ำมันมีประสิทธิภาพการผลิตในระดับต่ำ ในปี ๒๕๖๒ ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ๐.๑๐ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๑.๖ ของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งประเทศ โดยจังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่ปลูกมากที่สุด ๐.๐๗ ล้านไร่ รองลงมาคือ จังหวัดปัตตานี ๐.๐๒ ล้านไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่อยู่ในระดับต่ำที่ ๒,๑๗๒ กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศที่ ๒,๘๙๗ กิโลกรัมต่อไร่ เนื่องจากมีการขยายพื้นที่ปลูกในที่ราบลุ่มและพื้นที่นาร้างซึ่งมีปัญหาคุณภาพดิน การใช้สายพันธุ์คุณภาพต่ำ รวมทั้งเกษตรกรบางส่วนยังขาดความรู้ในวิธีการปลูกและการดูแลรักษาสวนปาล์มที่ถูกต้องเหมาะสม

๔. การประมงประสบปัญหาปริมาณสัตว์น้ำลดลงจากทรัพยากรทางทะเลเสื่อมโทรม ภาคใต้ชายแดนเป็นแหล่งประมงที่สำคัญของภาคใต้ ปี ๒๕๖๒ สามารถจับสัตว์น้ำได้ ๑๐๘,๑๐๕ ตัน หรือร้อยละ ๓๙.๑ ของปริมาณสัตว์น้ำของประเทศ เป็นมูลค่า ๔,๙๓๒ ล้านบาท โดยทำเทียบเรือประมงปัตตานีมีปริมาณสัตว์น้ำขึ้นท่าสูงสุดของประเทศ อย่างไรก็ตามการทำประมงในพื้นที่ประสบปัญหาปริมาณสัตว์น้ำลดลงจากความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรที่ลดลง และปัญหาการทำประมงนอกน่านน้ำจากมาตรการทางกฎหมายของประเทศอินโดนีเซีย รวมทั้งผลจากการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการประมงผิดกฎหมาย (Illegal Unreported and Unregulated fishing หรือ IUU Fishing) ส่วนการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมและกุ้งกุลาดำ มีพื้นที่เพาะเลี้ยงรวม ๑,๘๓๐ ไร่ มีผลผลิต ๓,๗๐๗ ตัน โดยมีพื้นที่เพาะเลี้ยงมากที่สุดในจังหวัดปัตตานี

๕. ปศุสัตว์ภาคใต้ชายแดนมีการเลี้ยงปศุสัตว์ (แพะ และโค) เพื่อบริโภคในครัวเรือนและใช้ในพิธีกรรมทางศาสนา โดยภาครัฐได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ในพื้นที่มาอย่างต่อเนื่อง ปี ๒๕๖๒ มีการเลี้ยงแพะจำนวน ๑๗๓,๐๔๙ ตัว เลี้ยงมากที่สุดในจังหวัดยะลา ส่วนโคเนื้อจำนวน ๓๗,๘๑๒ ตัว โดยเลี้ยงมากที่สุดในจังหวัดนราธิวาส อย่างไรก็ตามปริมาณปศุสัตว์ยังไม่เพียงพอต่อการบริโภคในพื้นที่ เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนสายพันธุ์ดีและการขาดความรู้ในการจัดการฟาร์ม นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงไก่เบตงในพื้นที่จังหวัดยะลา ซึ่งเป็นไก่พื้นเมืองที่เป็นเอกลักษณ์และมีชื่อเสียง แต่ยังมีข้อจำกัดในการขยายพันธุ์และควบคุมคุณภาพพันธุ์เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตให้เพียงพอับความต้องการของตลาด

๖. พื้นที่ส่วนใหญ่ของภาคใต้ชายแดนใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตร ในปี ๒๕๖๒ ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๓.๔๔ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๔ ของพื้นที่ภาคใต้ชายแดน และคิดเป็นร้อยละ ๒.๓ ของประเทศ โดยจังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรมากที่สุด ๑.๔๑ ล้านไร่ จังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรน้อยที่สุด ๐.๗๕ ล้านไร่ สำหรับขนาดฟาร์มที่ถือครองต่อครัวเรือนมีเพียง ๑๕.๕ ไร่ต่อครัวเรือน ต่ำกว่าระดับประเทศที่มีขนาดฟาร์ม ๑๙.๘ ไร่ต่อครัวเรือน โดยจังหวัดปัตตานีมีขนาดฟาร์มที่ถือครองต่อครัวเรือนต่ำที่สุด ๘.๑ ไร่ต่อครัวเรือน

๗. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ในปี ๒๕๖๒ ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ชลประทาน ๐.๘๔ ล้านไร่ คิดเป็นสัดส่วนต่อพื้นที่การเกษตรร้อยละ ๒๔.๕ สูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๓.๒ โดยจังหวัดยะลามีพื้นที่ชลประทานมากที่สุด ๐.๔๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๔ ของพื้นที่เกษตรของจังหวัด และจังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ชลประทานน้อยที่สุดที่ ๐.๐๔ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๖

๒.๘ แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)^๕ เป็นแผนหลักในการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และนำไปใช้ในการติดตามและประเมินผลโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ ตลอดจนผู้บริหารสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแล และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ในแต่ละผลผลิตให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวม มีวิสัยทัศน์ คือ “เกษตรกรรมคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี” โดยมีเป้าหมายผลิตภัณท์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตร

เพิ่มขึ้น ผลผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) มีศักยภาพเพิ่มขึ้น และการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิตทางการเกษตรมีความสมดุล ประกอบด้วย ๕ ประเด็นการพัฒนา ๒๘ แนวทางการพัฒนา ได้แก่

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเกษตร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ เกษตรอัตรักขันธ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ท่องเที่ยวเกษตรเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์การเกษตร การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) ให้เป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ และการพัฒนาการเกษตรในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ การเสริมสร้างทุนทางสังคม การรองรับสังคมเกษตรสูงวัยเชิงรุก การยกระดับศักยภาพของเกษตรกร รายย่อยให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจ และการสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน มีแนวทางการพัฒนา คือ การพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมเชิงนิเวศ การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้ปฏิบัติตามมาตรฐานสากล การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ การเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ การพัฒนาบริการประชาชน การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ การพัฒนากฎหมาย และการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม การเกษตร

๒.๙ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ โดยคณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาให้ทราบถึงแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินที่รัฐบาลจะดำเนินการเพื่อพัฒนาประเทศไทยให้ก้าวไปข้างหน้าด้วยความมั่นคง สังคมไทยมีความสุข สามัคคี และเอื้ออาทร คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีความพร้อมที่จะดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ เศรษฐกิจไทยมีความแข็งแกร่งและมีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ควบคู่ไปกับการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีนโยบายประกอบด้วย นโยบายหลัก ๑๒ ด้าน นโยบายเร่งด่วน ๑๒ เรื่อง โดยมีนโยบายหลักและนโยบายเร่งด่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๑. นโยบายหลัก ๘ ด้าน ประกอบด้วย นโยบายหลักที่ ๑ การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ นโยบายหลักที่ ๔ การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก นโยบายหลักที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย นโยบายหลักที่ ๖ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค นโยบายหลักที่ ๗ การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก นโยบายหลักที่ ๑๐ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน นโยบายหลักที่ ๑๑ การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ และนโยบายหลักที่ ๑๒ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบและกระบวนการยุติธรรม

๒. นโยบายเร่งด่วน ๑๐ เรื่อง ประกอบด้วย นโยบายเร่งด่วนที่ ๑ การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชน นโยบายเร่งด่วนที่ ๓ มาตรการเศรษฐกิจ นโยบายเร่งด่วนที่ ๔ การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม นโยบายเร่งด่วนที่ ๕ ยกระดับศักยภาพแรงงาน นโยบายเร่งด่วนที่ ๖ การวางรากฐานระบบเศรษฐกิจของประเทศสู่อนาคต นโยบายเร่งด่วนที่ ๗ เตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ ๒๑ นโยบายเร่งด่วนที่ ๘ การแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายราชการประจำ นโยบายเร่งด่วนที่ ๙ การแก้ไขปัญหาเสพติดและสร้างความสงบสุขในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ นโยบายเร่งด่วนที่ ๑๐ การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชน และนโยบายเร่งด่วนที่ ๑๑ การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย

๒.๗ นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑. ยุทธศาสตร์และนโยบายของรัฐมนตรีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน) ได้มีแนวทางการพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนด้านการเกษตรให้มีความยั่งยืนด้วยยุทธศาสตร์และแนวทางนโยบายหลัก ดังนี้

๑.๑ ยุทธศาสตร์ ๕ ประเด็น ประกอบด้วย

๑) ยุทธศาสตร์ตลาดนำการผลิต โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการประสานความร่วมมือกับกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย Lazada Shopee Alibaba สถาบันวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๕ เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดให้มีความหลากหลาย ทั้งในรูปแบบตลาดออนไลน์และออฟไลน์ รวมถึงการจัดกิจกรรมจับคู่ธุรกิจผู้ซื้อกับผู้ขายเพื่อสร้างเครือข่ายธุรกิจเกษตรทั้งผลผลิตและสินค้าเกษตรแปรรูป เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรชุมชนที่เชื่อมโยงกับตลาดชุมชนหรือตลาดเกษตรกร อีกทั้งส่งเสริมระบบเกษตรพันธสัญญา เพื่อสร้างความไว้วางใจระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ โดยมีความร่วมมือด้านการตลาดที่สำคัญ ได้แก่

๑.๑) ความร่วมมือกับกระทรวงพาณิชย์ การสร้างกลไกความร่วมมือให้เกิดการบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรมระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงพาณิชย์ ให้เกิดการขับเคลื่อนภายใต้ยุทธศาสตร์ตลาดนำการผลิต ผ่านคณะทำงานร่วมของทั้ง ๒ กระทรวง โดยการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน ได้แก่ (๑) การสร้างและใช้ข้อมูลจากฐานเดียวกัน (Single Big Data) จัดทำ Dashboard สินค้าเกษตร (๒) การสร้างแพลตฟอร์มกลาง “เกษตรผลิต พาณิชย์ตลาด” โดยคัดเลือกกลุ่มสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ และวิสาหกิจชุมชนเป็นกลุ่มนำร่องในการออกแบบจัดทำแพลตฟอร์มกลาง (๓) การสร้างความเชื่อมั่นด้านคุณภาพ มาตรฐานความปลอดภัย และการตรวจสอบย้อนกลับ และ (๔) การพัฒนาคนและผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของตลาด

๑.๒) ความร่วมมือกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย โดยพัฒนาเกษตรแม่นยำสู่ธุรกิจเกษตรอุตสาหกรรม ในสินค้าเกษตรสำคัญ อาทิ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน อ้อยโรงงาน ข้าวโพดหวาน และมะเขือเทศ ร่วมกับบริษัทผู้รับซื้อในเครือข่ายสภาอุตสาหกรรม เป็นการดำเนินงานที่เน้นให้เกษตรกรรวมกลุ่มเป็นแปลงใหญ่ ด้วยกระบวนการจัดการที่ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น สนับสนุนแผนการตลาดที่ชัดเจนของอุตสาหกรรม ทั้งด้านปริมาณ คุณภาพ และช่วงเวลาการรับซื้อ ทั้งนี้ พื้นที่เป้าหมาย คือ พื้นที่เกษตรกรที่ผลิตสินค้าตามเป้าหมายของอุตสาหกรรมที่ห่างจากแหล่งรับซื้อผลผลิตในรัศมีไม่เกิน ๑๐๐ กิโลเมตร เพื่อลดภาระต้นทุนการจัดการด้านโลจิสติกส์

๑.๓) การพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มโอกาสและการรับรู้ความต้องการของตลาด โดยการพัฒนาช่องทางเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรทั้งในและต่างประเทศ การจัดทำร้านค้าออนไลน์ให้กับสินค้าเกษตร ด้วยการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ พัฒนาระบบเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานอย่างต่อเนื่อง และการพัฒนาต่อระบบเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ การใช้งานของเกษตรกร เช่น การ Live จำหน่ายสินค้าทาง Facebook รวมถึงการเชื่อมโยงระบบจัดเก็บและขนส่งสินค้า ตลอดจนการเชื่อมโยงเครือข่าย/คลังสตอร์ให้แก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร โดยการพัฒนากลไกเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

๒) ยุทธศาสตร์เทคโนโลยีเกษตร ๔.๐ เพื่อการพัฒนาภาคเกษตรกรรมโดยการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมตลอดโซ่อุปทานและโซ่คุณค่า (Supply-Value Chain) ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป จนถึงการตลาด โดย

๒.๑) พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อเป็นต้นแบบเกษตรอัจฉริยะให้กับเกษตรกร รวมถึงเป็นกลไกส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ เพื่อให้เกษตรกรสามารถ เข้าถึงเทคโนโลยีการเกษตรผ่านการรวมกลุ่ม

๒.๒) พัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมเทคโนโลยีเกษตร การประดิษฐ์ นวัตกรรม รวมทั้งเครื่องจักรกล เกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ของแต่ละจังหวัด โดยเชื่อมโยงการทำงานกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อยกระดับสู่การทำเกษตรสมัยใหม่ เกษตรแบบแม่นยำ (Precision Agriculture) และเกษตร อัจฉริยะ

๒.๓) พัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และส่งเสริม สถาบันเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร ให้เป็นผู้ให้บริการทางการเกษตร (Agricultural Service Providers : ASP) เพื่อยกระดับการให้บริการทางการเกษตร และเป็นช่องทางการเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรม เกษตรสมัยใหม่ได้อย่างครบวงจร

๓) ยุทธศาสตร์ ๓'S คือ "Safety" ความปลอดภัยของอาหาร "Security" ความมั่นคง มั่งคั่ง ของภาคการเกษตรและอาหาร และ "Sustainability" ความยั่งยืนของภาคการเกษตร

๓.๑) Safety เน้นสินค้าเกษตรและอาหารของไทยมีความปลอดภัย เชื่อมั่นในระบบ ที่มีมาตรฐาน สามารถตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) มาตรฐานสินค้าเกษตรของไทยเป็นไปตามมาตรฐานสากล และมั่นใจว่าสินค้าเกษตรและอาหารของไทยผลิตด้วยความปลอดภัยทั้งระบบ เพื่อผู้บริโภคภายในประเทศและ ส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ

๓.๒) Security เน้น ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) Food Security ไทยเป็นผู้ส่งออกสินค้า เกษตรและอาหารที่สำคัญของโลก สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารได้เพียงพอ และสามารถผลิตเลี้ยงคนทั่วโลกได้ โดยมีตัวอย่างสินค้าดาวเด่นของไทย อาทิ ข้าว มันสำปะหลัง ไข่ สินค้าประมง (๒) Health Security ไทยมีมาตรการ ควบคุม ป้องกัน การระบาดของโรคที่เข้มงวด (๓) Biosecurity ไทยมีระบบควบคุม/ป้องกันโรคระบาดในสัตว์และพืช รวมทั้งศัตรูพืช การนำแอปพลิเคชัน e-Smart Plus มาใช้ในการประเมินความเสี่ยงฟาร์มสุกรแบบ Realtime สำหรับโรค African Swine Fever (ASF) และ (๔) Farmer Security เน้นการเสริมสร้างเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ให้มีความเข้มแข็ง ส่งเสริมเกษตรพอเพียง และ Smart Farmer, Young Smart Farmer เพื่อให้ภาคเกษตรมีความ มั่นคง

๓.๓) Sustainability ระบบการทำเกษตรของไทยเน้นความยั่งยืน เช่น เกษตร ผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร การลด ละ เลิก การใช้สารเคมี ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกร รับรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง มีการนำเทคโนโลยีฝนหลวงมาใช้ประโยชน์ มีการจัดสิทธิในการใช้ประโยชน์ ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ความสำคัญกับความยั่งยืนของดิน การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) เพื่อลด ต้นทุนการผลิตและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และมีการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ รวมถึงการขับเคลื่อน โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio - Circular - Green Economy : BCG Economy) และ SDGs ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร

๔) ยุทธศาสตร์การบริหารเชิงรุกแบบบูรณาการกับทุกภาคส่วน

๔.๑) การบูรณาการเพื่อพัฒนาฐานข้อมูล Big Data ในการใช้ประโยชน์และเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อการบริหารและสนับสนุนข้อมูลที่ดีแก่เกษตรกรสำหรับการตัดสินใจที่ถูกต้อง และเหมาะสม รวมถึงตรวจสอบศักยภาพพื้นที่ โดยบูรณาการจัดทำระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) สำหรับเป็นเครื่องมือในการวางแผนบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่สำคัญ ที่คำนึงถึงความเหมาะสมด้าน

กายภาพ ด้านเศรษฐกิจสำหรับการเชื่อมโยงข้อมูล และช่วยให้เกษตรกรมีข้อมูลที่ดี โดยมีการรวบรวมข้อมูลและการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรให้ครอบคลุมทุกด้านทั้งสินค้า การตลาด และทรัพยากร และครอบคลุมพื้นที่ทั้ง ๗๗ จังหวัด เพื่อบริหารจัดการสินค้าเกษตรและทรัพยากรทางการเกษตร นำไปใช้วางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบ รวมถึงการรับรู้ความต้องการคุณภาพและปริมาณของตลาดทั้งในและต่างประเทศ

๔.๒) สร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในด้านการพัฒนาการเกษตร การนำจุดแข็งหรือศักยภาพของแต่ละภาคส่วนมารวมมือกัน เพื่อพัฒนาภาคเกษตรตลอดโซ่อุปทาน เช่น ความร่วมมือด้านการตลาดร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย แพลตฟอร์มตลาดออนไลน์ต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงด้านการตลาดให้มีความหลากหลาย ใช้ในการซื้อขายได้จริง

๕) ยุทธศาสตร์เกษตรกรรมยั่งยืนตามแนวศาสตร์พระราชา โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและสร้างความมั่นคงแก่เกษตรกร ได้แก่ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ เกษตรทฤษฎีใหม่ และโครงการหลวง ด้วยการถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านกลุ่มเกษตรกร เครือข่ายเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและพึ่งพาตนเองได้

๑.๒ แนวทางนโยบายหลัก ๑๕ ด้าน ประกอบด้วย

๑) นโยบาย “ตลาดนำการผลิต” เป็นนโยบายหลักโดยเพิ่มช่องทางตลาดให้หลากหลายทั้งในรูปแบบตลาดออนไลน์ (แพลตฟอร์มรายสินค้าเพื่อรองรับ New Normal) ตลาดออฟไลน์ โมเดิร์นเทรด (Modern Trade) รถโมบาย ตลาดสด ตลาดชุมชน คาราวานสินค้า เกษตรพันธสัญญา และเคาน์เตอร์เทรด จัดกิจกรรมจับคู่ธุรกิจผู้ซื้อกับผู้ขายเพื่อสร้างเครือข่ายธุรกิจ โดยร่วมมืออย่างเข้มข้นกับกระทรวงพาณิชย์ภายใต้โมเดล “เกษตร - พาณิชย์ทันสมัย”

๒) การสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันเกษตรกรและเศรษฐกิจฐานราก โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้มีอำนาจต่อรองในการซื้อขายผลผลิต ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรชุมชน เชื่อมโยงกับตลาดชุมชน/ตลาดเกษตรกร ตลาดสีเขียว (Green Market) และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชน รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ สามารถช่วยเหลือสมาชิกเกษตรกรเอื้อให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่ ทั้งสังคม ชุมชน วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้เข้มแข็งและยั่งยืน

๓) การส่งเสริมสถาบันเกษตรกร ผู้ประกอบการ และ Start Up เป็นหน่วยธุรกิจให้บริการทางการเกษตร (Agricultural Service Providers : ASP) เพื่อยกระดับสู่การให้บริการทางการเกษตร เช่น เทคโนโลยีในการดูแลรักษา รถจักรกลในการเตรียมดินและการเก็บเกี่ยว สำหรับให้บริการแก่พี่น้องเกษตรกรแบบครบวงจร

๔) การส่งเสริมเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming) เพื่อสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพการผลิตอย่างยั่งยืน ระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ และร่วมกันยกระดับคุณภาพผลผลิต และแก้ปัญหาผลผลิตล้นตลาด

๕) การพัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมเทคโนโลยีเกษตร โดยเชื่อมโยงการทำงานกับ ศพก. เพื่อยกระดับสู่การทำเกษตรสมัยใหม่ และเกษตรแบบแม่นยำ (Precision Agriculture)

๖) การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการเกษตร เพื่อตอบสนองต่อโซ่อุปทานที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการค้าสินค้าเกษตรออนไลน์ที่ขยายตัวต่อเนื่อง เพื่อรักษาคุณภาพสินค้าเกษตรให้มีความสดใหม่และถึงมือผู้บริโภคอย่างรวดเร็ว รวมถึงพัฒนาระบบเชื่อมโยงทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการส่งออกและนำเข้าสินค้าเกษตร

๗) การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ มีการกระจายน้ำอย่างเหมาะสมและทั่วถึง รวมทั้งพัฒนาแหล่งน้ำในไร่นาของเกษตรกรและชุมชน เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำเพียงพอสำหรับการอุปโภค บริโภค และทำการเกษตร ตลอดจนป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัย

๘) การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จากที่ดิน ได้ตรงตามศักยภาพของที่ดิน และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดมากที่สุด โดยกำหนดเขตความเหมาะสม ในการทำการเกษตรในแต่ละพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตสูงสุดผ่านข้อมูล Agri - Map

๙) การส่งเสริมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อบ่มเพาะ เกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งให้บริการทางวิชาการและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรต้นแบบเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเกษตรในระดับพื้นที่

๑๐) การประกันภัยพืชผล ให้ความคุ้มครองความเสียหายหรือความสูญเสียต่อพืชผลที่ เอาประกันภัย ซึ่งเกิดจากภัยต่างๆ เช่น น้ำท่วม ภัยแล้ง ลมพายุ ลูกเห็บตก เป็นต้น ซึ่งจะช่วยสร้างเสถียรภาพทาง รายได้และความมั่นคงในอาชีพให้แก่เกษตรกร รวมถึงการให้ความช่วยเหลือเยียวยาเกษตรกรที่ประสบภัยพิบัติ ทางธรรมชาติอย่างทันท่วงที

๑๑) การส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและสร้างความมั่นคงแก่เกษตรกร ได้แก่ เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร ด้วยการลด ละ เลิก การใช้สารเคมี ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรรับรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง และมีการพัฒนาอาหารของไทย ให้เป็นรูปแบบอาหารที่ปลอดภัยและมีกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบสนองต่อความต้องการ สินค้าเกษตรปลอดภัยใน ๕ร ได้แก่ โรงเรียน โรงแรม โรงพยาบาล เรือนจำ และร้านอาหาร

๑๒) การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ เฉพาะถิ่น สร้างแบรนด์ให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าจากความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น สมุนไพร แมลงเศรษฐกิจ ส่งเสริมสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพทางด้านการตลาดในอนาคต ทั้งสินค้าอาหารอนาคต (Future Food) และสินค้าเกษตรที่ตอบสนองผู้บริโภคเฉพาะกลุ่ม (Functional Food) รวมทั้งสินค้าเกษตรเพื่อ พลังงานและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต

๑๓) การวิจัยและพัฒนา เพื่อตอบสนองการพัฒนาภาคเกษตรของประเทศไทยบนพื้นฐาน ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกรและผู้บริโภค

๑๔) การพัฒนาฐานข้อมูล Big Data ในการใช้ประโยชน์และเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนกับ หน่วยงานต่างๆ เพื่อการบริหารและช่วยให้เกษตรกรมีข้อมูลที่ดีและเพียงพอต่อการตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อการผลิตและการจำหน่ายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

๑๕) การประกันรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๒. แนวทางการขับเคลื่อนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบแนวทางการขับเคลื่อนกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ให้กับผู้บริหารและบุคลากรของส่วนราชการ/หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้งใน ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยสรุปเป็นแนวทางดำเนินงานหลักใน ๓ ด้าน ดังนี้

๒.๑ ภารกิจเร่งด่วนเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และนโยบายให้บรรลุเป้าหมาย ประกอบด้วย

- ๑) เร่งรัดงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของกระทรวง
- ๒) ขยายพื้นที่เกษตรทฤษฎีใหม่สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรฐานราก
- ๓) ยกระดับศักยภาพแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่
- ๔) ผลักดันการสร้างเกษตรมูลค่าสูง
- ๕) พัฒนาช่องทางเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรทั้งในและต่างประเทศ
- ๖) ผลักดันการพัฒนา Big Data อย่างเป็นรูปธรรม
- ๗) ยกระดับ ศพก. ศูนย์พัฒนา Smart Farmer ครบวงจร

- ๘) ปรับปรุงกลไกและคณะทำงานขับเคลื่อนระดับพื้นที่
- ๙) มอบหมายรองปลัดกระทรวงดูแลการขับเคลื่อนระดับพื้นที่
- ๑๐) ปรับปรุงระบบประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบให้ทันสมัยเข้าถึงเกษตรกร

๒.๒ ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าให้เกษตรกร ประกอบด้วย

- ๑) การแก้ไขปัญหาให้เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-๑๙
- ๒) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร
- ๓) การรับเรื่องราวร้องทุกข์และการเยี่ยมเยียนพี่น้องเกษตรกร
- ๔) การแก้ไขปัญหาหนี้สินให้เกษตรกร

๒.๓ วางรากฐานการทำงานของกระทรวงรองรับความปกติใหม่ (New Normal) ประกอบด้วย

- ๑) สร้างเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพที่ชัดเจนและพัฒนา Smart Officer ให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
- ๒) สร้างความตระหนักในวัฒนธรรมองค์กร ค่านิยมร่วม และสร้างอัตลักษณ์ของกระทรวง รวมทั้งยกระดับสวัสดิการเพื่อคนกระทรวง
- ๓) กำหนดตัวชี้วัดร่วมเพื่อสร้างพลังการขับเคลื่อนบูรณาการทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
- ๔) ปรับปรุงโครงสร้าง อำนาจหน้าที่และบทบาทของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงให้สอดคล้องกับเป้าหมายระยะยาวและแนวทางการพัฒนาด้านการเกษตรของประเทศ
- ๕) สร้างเอกภาพในการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวง
- ๖) สร้างหอบังคับการ (Control Tower) เพื่อตรวจสอบ ติดตาม การบริหารแผนงาน และงบประมาณของกระทรวง
- ๗) ทบทวนแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัดให้เป็นแผนหลักด้านการเกษตรของกระทรวงในจังหวัด เพื่อบูรณาการงบประมาณและสร้างแนวร่วมการพัฒนา
- ๘) ให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงและผู้ตรวจราชการกรมเป็นผู้นำการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการในพื้นที่
- ๙) ผลักดันการศึกษาวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรทุกด้าน

๒.๘ ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

วิสัยทัศน์ “ศูนย์กลางการเกษตร การท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการค้าชายแดน บนสังคมพหุวัฒนธรรมเข้มแข็งอย่างยั่งยืน”

เป้าหมายรวมของการพัฒนา

การขยายตัวทางเศรษฐกิจภาคการเกษตร ท่องเที่ยว อุตสาหกรรม และการค้าชายแดนของกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น และลดความเหลื่อมล้ำ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ๑) อัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนเพิ่มขึ้น
- ๒) สัมประสิทธิ์การกระจายรายได้ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนลดลง

ประเด็นการพัฒนา วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแนวทางพัฒนา

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาคุณภาพการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรหลักของกลุ่มจังหวัด

วัตถุประสงค์ ๑) เพื่อลดปัญหาความยากจนของเกษตรกร โดยส่งเสริมการทำเกษตรประณีต เกษตรผสมผสาน เกษตรแปลงใหญ่

๒) เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร ปศุสัตว์ ประมง โดยส่งเสริมการแปรรูป ยกระดับอุตสาหกรรม และพัฒนาระบบตลาด

๓) เพื่อยกระดับความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ โดยการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจ BCG (เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว)

เป้าหมาย ๑) อัตราการขยายตัวของภาคเกษตรกลุ่มจังหวัดภาคใต้ขยายแดนเพิ่มขึ้น

๒) อัตราการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมกลุ่มจังหวัดภาคใต้ขยายแดนเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า สินค้าเกษตรหลักของกลุ่มจังหวัด เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ผล โดยเน้นการพัฒนาตลอดห่วงโซ่อุปทาน

๒) ส่งเสริมเกษตรกรรายย่อย ปรับระบบการผลิตเพื่อการพึ่งตนเอง โดยส่งเสริมการทำวนเกษตร เกษตรผสมผสาน การปลูกพืชหรือทำปศุสัตว์ร่วมยางพารา ปาล์มน้ำมัน ของเกษตรกรที่เกษตรเชิงเดี่ยว

๓) การส่งเสริมและยกระดับการเลี้ยงปศุสัตว์ และการแปรรูปของเกษตรกรรายย่อยสู่การเลี้ยงเชิงพาณิชย์เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะโคเนื้อ แพะ ไก่เบตง

๔) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและเพิ่มมูลค่าผลผลิตไม้ผลและมะพร้าว

๕) ยกระดับอุตสาหกรรมประมง การเพาะเลี้ยงกุ้งและสัตว์น้ำชายฝั่ง

๖) พัฒนาอุตสาหกรรมอาหารฮาลาลจากวัตถุดิบการเกษตรในพื้นที่

๗) พัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ให้มีความสามารถแข่งขันได้ ให้เข้าถึงแหล่งทุน และสนับสนุนเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวระดับภูมิภาคให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน บนฐานอัตลักษณ์พหุวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์ เพื่อยกระดับการท่องเที่ยว การค้าชายแดน โดยเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน และอาเซียน

เป้าหมาย ๑) รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

๒) อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

๓) จำนวนผู้มาเยี่ยมเยือนเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเมืองเก่า หาดทราย และทะเล โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน

๒) พัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวกระแสหลักและการท่องเที่ยวโดยชุมชน ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

๓) พัฒนาเมืองท่องเที่ยวชายแดน เมืองสุโขทัย-ลก และเมืองเบตง ให้เป็นเมืองการค้าและเมืองท่องเที่ยวชายแดนที่เชื่อมโยงกับประเทศกลุ่มอาเซียนและกลุ่มประเทศมุสลิม

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ พัฒนาเศรษฐกิจและส่งเสริมอุตสาหกรรมการค้าชายแดน

วัตถุประสงค์ เพื่อยกระดับการท่องเที่ยว การค้าชายแดน โดยเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน และอาเซียน

เป้าหมาย ๑) อัตราการขยายตัวภาคอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น

๒) มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

- ๑) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการพัฒนาชายแดนพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ
- ๒) ส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สำคัญของกลุ่มจังหวัด และพัฒนาเมืองชายแดนเพื่อเชื่อมโยงการค้า การตลาดและการท่องเที่ยว การค้าปลีก ค้าส่ง และระบบเศรษฐกิจฐานรากกับพื้นที่ภาคใต้ และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ กลุ่มอาเซียนและกลุ่มมุสลิม
- ๓) พัฒนาเมืองสุโขทัย-ลพบุรี และเมืองเบตง ให้เป็นเมืองการค้าและเมืองท่องเที่ยวชายแดน
- ๔) การพัฒนาระบบธุรกิจการบิน logistic การกระจายสินค้า การส่งออก

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ ยกระดับคุณภาพชีวิต รายได้ การศึกษา สมรรถนะแรงงาน และสาธารณสุข เพื่อวิถีชีวิตที่ยั่งยืนและสันติสุข

วัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ ทั้งทักษะฝีมือแรงงาน ระดับและคุณภาพ การศึกษา โดยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมถึงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสร้างสังคมเข้มแข็งยั่งยืนด้วยพหุวัฒนธรรม และการมีระบบสุขภาพที่ดี

- เป้าหมาย**
- ๑) ผลผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้น
  - ๒) อัตราการว่างงานลดลง
  - ๓) จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรไทยอายุ ๑๕-๕๙ ปี
  - ๔) จำนวนประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจนลดลง

แนวทางการพัฒนา

- ๑) พัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา เพื่อประกอบอาชีพ
- ๒) ขยายโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน
- ๓) พัฒนาและสนับสนุนการยกระดับทักษะฝีมือแรงงาน
- ๔) ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็ง
- ๕) พัฒนาและสร้างระบบรับมือและปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ
- ๖) สนับสนุนการสร้างความรู้ความเข้าใจในการป้องกันและเฝ้าระวังการเกิดโรค การดูแลสุขภาพของสตรีตั้งครรภ์ และทักษะการเลี้ยงดูทารก
- ๗) สนับสนุนให้กีฬาเป็นฐานในการสร้างวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพ การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม และแก้ปัญหาสังคม

(ร่าง) แผนพัฒนาจังหวัดปัตตานี พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐

เป้าหมายการพัฒนา “เกษตรกรรมยั่งยืน ผลผลิตภัณฑ์ฮาลาลคุณภาพ ทูน่าทางสังคมเข้มแข็ง ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมเข้มแข็งและสันติสุข”

จุดยืนและตำแหน่งการพัฒนาของจังหวัด ประกอบด้วย ๕ จุดยืน ดังต่อไปนี้

- ๑) การส่งเสริมและการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ให้จังหวัดให้เป็นศูนย์กลางทางด้านเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนที่มีคุณภาพและสินค้าภาคเกษตรกรรมได้รับรองมาตรฐาน ใน ๓ มิติ คือ ด้านปศุสัตว์ ประมง (การเลี้ยง) และเพาะปลูก (ผลไม้และข้าวพื้นเมือง)
- ๒) การส่งเสริมและการพัฒนาจังหวัดให้เป็นศูนย์กลางทางด้านผลิตภัณฑ์ฮาลาลที่มีคุณภาพมีมาตรฐานและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อการบริโภคภายในประเทศและการส่งออกไปยังต่างประเทศ
- ๓) การส่งเสริมและการพัฒนาจังหวัดให้เป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญในเชิงศรัทธา วัฒนธรรม และธรรมชาติ

๔) การพัฒนาประชาชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดี ลดความยากจนข้ามรุ่น บนพื้นฐานสังคมแห่งความหลากหลายทางวัฒนธรรม

๕) การพัฒนาฐานชุมชนให้เข้มแข็งพึ่งตนเองได้ และมีศักยภาพในการจัดการพื้นที่ที่มีความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย

เป้าหมายรวมของการพัฒนา

ประกอบด้วย ๓ เป้าประสงค์หลักคือ เศรษฐกิจฐานรากเติบโต ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี มีรายได้และมีงานทำ และสังคมสันติสุข

ประเด็นการพัฒนา เป้าหมาย และแนวทางพัฒนา

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจฐานราก การเกษตรแบบยั่งยืน ผลิตภัณฑ์ฮาลาลคุณภาพ เชื่อมโยงการท่องเที่ยว การค้า การบริการ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณสุขปโภค

เป้าหมาย ๑) อัตราการเปลี่ยนแปลงของสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิต(GAP)เพิ่มขึ้น

๒) อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ฮาลาลเพิ่มขึ้น

๓) อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

๔) ร้อยละของหมู่บ้านที่ถนนสายหลักใช้การได้ตลอดปี เพิ่มขึ้น

๕) อัตราการว่างงานลดลง

แนวทางการพัฒนา

แนวทางที่ ๑ สร้างมูลค่าเพิ่มภาคการเกษตรและการส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

แนวทางที่ ๒ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ฮาลาล

แนวทางที่ ๓ ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารและสินค้าเกษตรแปรรูปสู่อาหารปลอดภัยและอาหารเพื่ออนาคต

แนวทางที่ ๔ ส่งเสริมการปรับเปลี่ยน “นาร้างเป็นนาดี” ด้วยเกษตรอินทรีย์ปลอดภัย

แนวทางที่ ๕ พัฒนาการตลาดปศุสัตว์ ด้วยการแยกเจาะตลาด

แนวทางที่ ๖ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเน้นคุณค่าการท่องเที่ยวสีเขียว

แนวทางที่ ๗ การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลของจังหวัดด้วย “การตลาดดิจิทัล”

แนวทางที่ ๘ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคม และระบบโลจิสติกส์ เพื่อยกระดับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การพัฒนาสังคมและศักยภาพคนทุกช่วงวัย ชุมชนน่าอยู่ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

เป้าหมาย ๑) สัดส่วนองค์กรชุมชนต่อประชากรแสนคนเพิ่มขึ้น

๒) สัดส่วนปริมาณขยะที่กำจัดถูกต้องต่อปริมาณขยะที่เกิดขึ้นเพิ่มขึ้น

๓) อัตราภาวะการมีงานทำของนักศึกษาที่จบการศึกษาระดับอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น

๔) อัตราการศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในระดับปริญญาตรีเพิ่มขึ้น

๕) อัตราเด็กอายุ ๐-๕ ปี สูงดีสมส่วนเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

แนวทางที่ ๑ สร้างมูลค่าเพิ่มภาคการเกษตรและการส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

แนวทางที่ ๒ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ฮาลาล

แนวทางที่ ๓ ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารและสินค้าเกษตรแปรรูปสู่อาหารปลอดภัยและอาหารเพื่ออนาคต

แนวทางที่ ๔ ส่งเสริมการปรับเปลี่ยน “นาร้างเป็นนาดี” ด้วยเกษตรอินทรีย์ปลอดภัย

แนวทางที่ ๕ พัฒนาการตลาดปศุสัตว์ ด้วยการแยกเจาะตลาด

แนวทางที่ ๖ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเน้นคุณค่าการท่องเที่ยวสีเขียว

แนวทางที่ ๗ การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลของจังหวัดด้วย “การตลาดดิจิทัล”

แนวทางที่ ๘ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคม และระบบโลจิสติกส์ เพื่อยกระดับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การลดความยากจนข้ามรุ่นและความเหลื่อมล้ำ ภายใต้บริบทสังคมพหุวัฒนธรรมเข้มแข็ง

เป้าหมาย ๑) ร้อยละของคนจนที่มีปัญหาด้านรายได้ลดลง

๒) ร้อยละของครัวเรือนยากจนที่เข้าถึงระบบคุ้มครองทางสังคมและระบบส่งต่อเพิ่มขึ้น

๓) ร้อยละของการออกกลางคืนของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของครัวเรือนยากจนลดลง

แนวทางการพัฒนา

แนวทางที่ ๑ ลดความยากจนข้ามรุ่น โดยยกระดับการศึกษาของครัวเรือนยากจน และพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน

แนวทางที่ ๒ การพัฒนาการเข้าถึงระบบการคุ้มครองทางสังคมของคนยากจน

แนวทางที่ ๓ ส่งเสริมให้คนยากจนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นธรรมกับผู้นำท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติ

แนวทางที่ ๔ พัฒนาโมเดลแก๊จนที่สอดคล้องกับศักยภาพและระบบการดำรงชีพของคนจนตามมิติของทุนและบริบทของพื้นที่ สร้างสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ เสริมสร้างความมั่นคงและสังคมแห่งสันติสุข

เป้าหมาย ๑) การแจ้งความคดีชีวิต ร่างกาย เพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินลดลง

๒) อัตราการฆ่าตัวตายลดลง

๓) อัตราการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ความไม่สงบลดลง

แนวทางการพัฒนา

แนวทางที่ ๑ เสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาระบบบริการของรัฐ โดยยึดหลักเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา

แนวทางที่ ๒ ส่งเสริมการรับรู้และสร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพูดคุยด้วยสันติสุขอย่างต่อเนื่อง โดยมีผู้นำชุมชนเป็นตัวขับเคลื่อนและภาคประชาสังคมตัวประสาน

แนวทางที่ ๓ สนับสนุนการบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับประเด็นความมั่นคงอย่างเป็นระบบผ่านการขับเคลื่อนของผู้นำชุมชนและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการร่วมกำหนดแนวทางการสร้างความสามัคคีปรองดอง

แนวทางที่ ๔ พัฒนาเทคโนโลยีในการจัดการระบบตรวจสอบข้อมูลข่าวสารเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของข่าวปลอมที่อาจสร้างความแตกแยกในสังคมได้

แนวทางที่ ๕ เสริมสร้างขีดความสามารถและความเข้มแข็งของชุมชนในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินด้วยระบบการเฝ้าระวังโดยอาสาสมัครชุมชนควบคู่กับการใช้เทคโนโลยี

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

๑.๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์

๑) ที่ตั้ง จังหวัดปัตตานี ตั้งอยู่ภาคใต้ของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพฯ ๑,๐๕๕ กม. มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๙๔๐.๓๕ ตร.กม. หรือ ประมาณ ๑,๒๑๒,๗๒๓ ไร่

๒) อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดสงขลา ในท้องที่อำเภอเทพา
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดนราธิวาส ในท้องที่อำเภอบาเจาะ
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอ่าวไทย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดยะลา ในท้องที่อำเภอยะลา

รูปภาพ ๑ แผนที่จังหวัดปัตตานี

๓) สภาพพื้นที่

ลักษณะภูมิประเทศ แบ่งเป็น ๓ ลักษณะ ประกอบด้วย พื้นที่ราบชายฝั่งทะเล ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ ประมาณ ๑ ใน ๓ ของพื้นที่จังหวัด ได้แก่ ทางตอนเหนือและทางตะวันออกของจังหวัด มีหาดทรายยาวและเป็นที่ยอดนิยมพักผ่อนยาวประมาณ ๑๐-๓๐ กิโลเมตร พื้นที่ราบลุ่มบริเวณตอนกลางและตอนใต้ของจังหวัดมีแม่น้ำปัตตานีไหลผ่านที่ดินมีความเหมาะสมในการเกษตรกรรมและพื้นที่ภูเขา ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนน้อยอยู่ทางตอนใต้ของอำเภอโคกโพธิ์ อำเภอกะป้อและทางตะวันออกของ อำเภอสายบุรี

- **บริเวณที่ราบ** เป็นที่ราบเรียบมีความลาดชันน้อยกว่า ๔ เปอร์เซ็นต์ และมีความสูงจากระดับน้ำทะเลไม่เกิน ๒๐ เมตร มีเนื้อที่ประมาณ ๘๗๔,๐๖๓ ไร่ หรือร้อยละ ๗๒.๐๗ ของเนื้อที่ทั้งจังหวัด ประกอบด้วยที่ราบชายฝั่งทะเลและที่ราบลุ่มน้ำ ซึ่งที่ราบชายฝั่งทะเล ได้แก่ บริเวณที่เป็นหาดทรายสันทรายที่

ลุ่มระหว่างสันทรายและที่ราบลุ่มน้ำทะเลท่วมถึง ซึ่งอยู่ทางด้านทิศเหนือและทิศตะวันออกของจังหวัด เป็นแนวยาวกว้างขนานไปกับฝั่งทะเล พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นสวนมะพร้าวและป่าชายเลน ส่วนบริเวณตอนกลางของจังหวัดเป็นที่ราบลุ่มน้ำ ที่เกิดจากอิทธิพลของแม่น้ำปัตตานี และแม่น้ำสายบุรี ซึ่งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัด พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ในการทำนาและสวนผลไม้

- **บริเวณที่เป็นลูกคลื่นถึงเป็นเนินเขา** ได้แก่ บริเวณที่อยู่ถัดจากบริเวณที่ราบขึ้นไปถึงเนินเขามีความลาดชันอยู่ระหว่าง ๒-๑๖ เปอร์เซ็นต์และสูงจากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ ๒๐ เมตรขึ้นไปถึง ๑๐๐ เมตร ซึ่งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัดและทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ในเขตอำเภอโคกโพธิ์มีเนื้อที่ประมาณ ๒๑๐,๐๐๐ ไร่ หรือร้อยละ ๑๗.๓๓ ของเนื้อที่ทั้งจังหวัด ส่วนใหญ่เป็นสวนยางพารา

- **บริเวณที่เป็นภูเขา** มีความสูงจากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ ๑๐๐ เมตร ขึ้นไป ความลาดชันมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ ยอดเขาบริเวณทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัดในเขตอำเภอโคกโพธิ์ ได้แก่ เขาสันกาลาคีรี (เขาใหญ่) ความสูง ๗๘๐ เมตร ส่วนบริเวณตอนกลางของจังหวัดมีเทือกเขาทอดตัวอยู่ในแนวตะวันตกเฉียงใต้ขึ้นไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วย เขาน้ำค้าง (ความสูง ๗๒๕ เมตร) อยู่ในเขตอำเภอกะป้อ เขาใหม่ (ความสูง ๒๒๙ เมตร) เขาเปาะซีเกง (ความสูง ๔๔๔ เมตร) อยู่ในเขตอำเภอมายอ เขากือลีแย (ความสูง ๓๖๐ เมตร) เขาหินม้า (ความสูง ๔๐๙ เมตร) ในเขตอำเภอสายบุรี และเขาพ้อมิ่ง (ความสูง ๔๗๗ เมตร) เขามะรวด (ความสูง ๓๒๕ เมตร) ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอปะนาเระ และนอกจากนี้ยังมีเขาโดด ซึ่งกระจายอยู่ทั่วไป ซึ่งภูเขาเหล่านี้ยังคงมีสภาพเป็นป่า มีเนื้อที่ประมาณ ๑๒๘.๕๕๙ ไร่หรือร้อยละ ๑๐.๖๐ ของเนื้อที่ทั้งจังหวัด

๔) ลักษณะดิน

ดินในจังหวัดปัตตานี สามารถจำแนกออกเป็น ๒๔ กลุ่มชุดดิน ดังนี้

กลุ่มชุดดินที่ ๓ เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนผสมของตะกอนลำน้ำและตะกอนน้ำทะเล แล้วพัฒนาในสภาพน้ำกร่อย พบในบริเวณที่ราบลุ่มหรือที่ราบเรียบ บริเวณชายฝั่งทะเลหรือห่างจากทะเลไม่มากนัก มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินเหนียวจัด หน้าดินอาจแตกกระแหว่งเป็นร่องลึกในฤดูแล้ง และมีรอยอุ้กลึกในดิน ดินบนมีสีดำ ส่วนดินล่างมีสีเทาหรือน้ำตาลอ่อน มีจุดประสีเหลืองและสีน้ำตาลตลอดชั้นดิน บางบริเวณอาจพบจุดประสีแดงปะปน หรืออาจพบผลึกยิปซัมบ้าง ที่ความลึกประมาณ ๑.๐-๑.๕ เมตร จะพบชั้นตะกอนทะเลสีเขียวมะกอก ถ้าพบดินกลุ่มนี้บริเวณชายฝั่งทะเล จะพบเปลือกหอยปน

ปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อย (pH ๖.๕-๗.๕) ถึงด่างปานกลาง (pH ๗.๕-๘.๐)

กลุ่มชุดดินที่ ๕ เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ ในบริเวณที่ราบลุ่ม น้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายน้ำแล้ว มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแห้ง สีเทาแก่ ดินล่างเป็นดินเหนียวสีน้ำตาลอ่อน หรือสีเทา มีจุดประสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงตลอดชั้นดิน มักพบก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสปะปนอยู่ และในชั้นดินล่างลึกๆ อาจพบก้อนปูนดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำถึงปานกลาง

ปฏิกิริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นด่างปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๖.๐-๘.๐

ดินบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา ในบริเวณที่มีแหล่งน้ำใช้ปลูกพืชไร่ พืชผัก และยาสูบ ในช่วงฤดูแล้งข้าวที่ปลูกโดยมากให้ผลผลิตค่อนข้างสูง มีเนื้อที่ประมาณ ๙๔๑ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๐๘ ของพื้นที่

กลุ่มชุดดินที่ ๖ เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ ในบริเวณที่ราบลุ่ม น้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายน้ำเลว มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวหรือดิน

เหนียวสีเทาแก่ ดินล่างเป็นดินเหนียวสีน้ำตาลอ่อนหรือสีเทา มีจุดประสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงตลอดชั้นดิน บางแห่งมีศิลาแลงอ่อนหรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กแมงกานีสปะปนอยู่ด้วย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕ - ๕.๕

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของกลุ่มชุดดินนี้ ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา หรือใช้ปลูกพืชล้มลุกในช่วงฤดูแล้ง ในบริเวณที่มีแหล่งน้ำใช้ปลูกพืชไร่ พืชผัก ในช่วงฤดูแล้ง มีเนื้อที่ประมาณ ๑๗๑,๕๒๓ ไร่ หรือ ๑๔.๑๔ ของพื้นที่

กลุ่มชุดดินที่ ๑๐ เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนผสมของตะกอนลำน้ำ และตะกอนน้ำทะเลแล้วพัฒนาในสภาพน้ำกร่อย ในบริเวณที่ราบลุ่มที่ห่างจากทะเลไม่มากนัก มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายน้ำเร็ว เนื้อดินเป็นดินเหนียว หรือดินเหนียวปนทรายแห้ง ดินบนมีสีดำหรือสีเทาแก่ ดินล่างมีสีเทา มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง สีแดง ปะปนตลอดชั้นดิน และพบจุดประสีเหลือง ฟางข้าวของสารจากไรโซต์ภายในระดับความลึก ๕๐ เซนติเมตร จากผิวดิน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และเป็นกรดรุนแรงมากถึงกรดจัดมาก มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างน้อยกว่า ๔.๕

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของกลุ่มชุดดินนี้ ได้แก่ ดินเป็นกรดจัดมาก มักขาดธาตุอาหารพืช พวกไนโตรเจนและฟอสฟอรัส ในขณะเดียวกันจะมีสารละลาย พวกอะลูมิเนียมและเหล็กเป็นปริมาณมากจนเป็นพิษต่อพืชที่ปลูก ดินกลุ่มนี้จัดเป็นดินเปรี้ยวจัดหรือดินกรดกำมะถัน

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ทำนา บางแปลงมีการยกร่องปลูกพืชผัก ส้มเขียวหวาน และสนประดิพัทธ์ หากไม่มีการใช้ปุ๋ยเพื่อแก้ไขความเป็นกรดของดิน มีเนื้อที่ประมาณ ๑๙,๖๓๐ ไร่ หรือร้อยละ ๑.๖๒ ของพื้นที่

กลุ่มชุดดินที่ ๑๓ เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนน้ำทะเล ในบริเวณที่ราบน้ำทะเลท่วมถึงและบริเวณชะวากทะเล เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายน้ำเร็วมาก เป็นดินเลนละเอียด มีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ดินบนมีสีดำปนเทา มีจุดประสีน้ำตาลเล็กน้อย ส่วนดินล่างเป็นดินเลนสีเทาแก่ หรือสีเทาปนเขียว และพบเศษซากพืชปะปนในดินเป็นจำนวนมาก เป็นดินที่มีสารประกอบกำมะถันปะปนอยู่มาก ตามปกติเมื่อดินชั้นค่าความเป็นกรดเป็นด่างจะเป็นกลางหรือเป็นด่างแต่เมื่อมีการระบายน้ำออกไปหรือทำให้ดินแห้ง สารประกอบกำมะถันจะแปรสภาพปลดปล่อยกรดกำมะถันออกมา ทำให้ดินเป็นกรดจัดมาก ดินกลุ่มนี้จัดเป็นดินเค็มที่มีกรดแฝงอยู่ มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงด่างปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๗.๐ - ๘.๕ แต่เมื่อมีการระบายน้ำออกหรือทำให้ดินแห้งค่าปฏิกริยาจะลดลงเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด ค่าการเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕ - ๕.๐

ตามปกติบริเวณที่พบดินเหล่านี้ มักมีป่าชายเลนขึ้นปกคลุม แต่ในปัจจุบันมีพื้นที่เป็นจำนวนมากที่ตัดแปลงมาใช้ทำนา กุ้ง เลี้ยงปลาหรือทำนาเกลือ การทำนา กุ้งหรือเลี้ยงปลา ถ้าไม่มีการจัดการที่เหมาะสม ผลผลิตมักลดลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการเกิดกรดและการเกิดสารพิษบางอย่าง เช่น ก๊าซไข่เน่า เป็นต้น มีเนื้อที่ประมาณ ๑๗,๐๕๐ ไร่หรือร้อยละ ๑.๔๑ ของพื้นที่

กลุ่มชุดดินที่ ๑๔ เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนผสมของตะกอนลำน้ำ และตะกอนน้ำทะเลแล้วพัฒนานาสภาพน้ำกร่อย ในบริเวณที่ลุ่มต่ำชายฝั่งทะเลหรือบริเวณพื้นที่พรุ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายน้ำเร็วมาก มีเนื้อดินเป็นดินเหนียว ดินบนมีสีดำหรือสีเทาปนดำ ซึ่งมีปริมาณอินทรีย์วัตถุสูง ดินล่างมีสีเทา มีจุดประสีเหลืองและสีน้ำตาลปะปนอยู่เล็กน้อย ดินช่วงล่างลึกกว่า ๘๐ เซนติเมตร มีลักษณะเป็นดินเลนสีเทาปนเขียวที่มีสารประกอบกำมะถันมาก ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำถึงปานกลาง ปฏิกริยาดินเป็นกรดรุนแรงมาก มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างน้อยกว่า ๔.๕

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เป็นดินกรดกำมะถันหรือดินเปรี้ยวจัด อีกทั้งจะเป็นกรดเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ถ้าหากมีการทำให้ดินแห้งเป็นระยะเวลาหลายๆ ติดต่อกันหลายๆ ปี นอกจากนี้ในช่วงฤดูเพาะปลูกมักมีปัญหาเรื่องน้ำท่วมเกิดขึ้นเสมอๆ

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นป่าเสม็ด มีพืชพืชต่างๆ กก กระจูด และหญ้าชันกาด เป็นพืชพื้นล่าง บางแห่งใช้ทำนาแต่ผลผลิตต่ำ มีเนื้อที่ประมาณ ๑๐๗,๕๘๙ ไร่ หรือร้อยละ ๘.๘๗ ของพื้นที่

กลุ่มชุดดินที่ ๑๖ เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ ในบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วหรือเร็ว เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายแฉะ หรือดินร่วนเหนียวปนทรายแฉะ สีดำสีน้ำตาลอ่อนหรือสีน้ำตาลปนเทา และมีจุดประกายสีน้ำตาลเข้ม สีเหลือง หรือสีแดงในดินชั้นล่าง ในบางพื้นที่อาจพบก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็ก และแมงกานีสปะปน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำถึงค่อนข้างต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๐-๖.๐

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำแต่สามารถปรับปรุงได้ไม่ยากนัก และหน้าดินแน่นทึบ ทำให้ข้าวแตกกอได้ยาก

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ทำนา ในฤดูแล้งบริเวณใกล้แหล่งน้ำมีการปลูกพืชผักต่างๆ หรือ พืชไร่บางชนิด ถ้ามีการชลประทานใช้ทำนาได้ ๒ ครั้ง ในรอบปี มีเนื้อที่ประมาณ ๒,๑๐๙ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๑๗ ของพื้นที่

กลุ่มชุดดินที่ ๑๗ เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ และ/หรือ การสลายตัวผุพังอยู่กับที่แล้วถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินเนื้อหยาบ ในบริเวณที่ราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว เนื้อดินบนเป็นพวกดินร่วนปนทราย ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย มีสีน้ำตาลอ่อนถึงสีเทา พบจุดประกายสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงปะปน บางแห่งอาจพบศิลาแลงอ่อนหรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสในดินชั้นล่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างน้อยกว่า ๔.๕ - ๕.๕

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และมีเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่ หรือไม้ยืนต้น แต่มีปัญหาเรื่องการแช่ขังของน้ำในฤดูฝน มีเนื้อที่ประมาณ ๘๔,๒๖๗ ไร่ หรือร้อยละ ๖.๙๕ ของพื้นที่ส่วนใหญ่ ในฤดูฝนใช้ปลูกข้าว บางแห่งยังคงสภาพเป็นป่าอยู่ หรือใช้ปลูกไม้ยืนต้น แต่ก็มีปัญหาเรื่องการแช่ขังของน้ำในช่วงฤดูฝนมีเนื้อที่ประมาณ ๗,๓๘๗ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๖๑ ของพื้นที่

กลุ่มชุดดินที่ ๒๒ เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาที่บวมของวัสดุเนื้อหยาบ พบในบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ ส่วนใหญ่มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนหยาบ โดยมีเนื้อดินบนเป็นพวกดินร่วนปนทรายหรือดินทรายปนดินร่วน ดินล่างเป็นดินร่วนปนทราย สีพื้นเป็นสีเทาหรือสีน้ำตาลปนเทา มีจุดประกายสีน้ำตาลปนเหลืองหรือสีเหลืองปนน้ำตาล และอาจพบมีศิลาแลงอ่อนในดินชั้นล่าง มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดแก่ ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕-๕.๕

ดินบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ในฤดูฝนใช้ปลูกข้าว บางแห่งยังคงสภาพเป็นป่าอยู่ หรือใช้ปลูกไม้ยืนต้น แต่มีปัญหาเรื่องการแช่ขังของน้ำในช่วงฤดูฝน ตัวอย่างชุดดินที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ ชุดดินน้ำกระจาย ชุดดินสีทนม ชุดดินสนทราย และชุดดินชัยภูมิ

กลุ่มชุดดินที่ ๒๓ เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนน้ำทะเล หรือวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำที่ได้รับอิทธิพลของน้ำทะเล ในบริเวณที่ลุ่มระหว่างสันเขาหรือบริเวณเนินชายฝั่งทะเล บริเวณที่ค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็ว เนื้อดินเป็นดินทรายปนดินร่วน สีดินเป็นสีเทา พบจุดประสีน้ำตาล สีเหลือง บางแห่งมีเปลือกหอยปะปนอยู่ในเนื้อดิน มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๖.๐ - ๗.๐ แต่ถ้ามีเปลือกหอยปะปนอยู่ ค่าความเป็นกรดเป็นด่างจะอยู่ประมาณ ๗.๐ - ๘.๕

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของกลุ่มชุดดินนี้ ได้แก่ เป็นดินทรายจัด มีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและมีน้ำท่วมอยู่เสมอๆ

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวเป็นที่ลุ่ม ส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่งทิ้งให้รกร้างว่างเปล่า มีวัชพืชต่างๆ ขึ้นอยู่ทั่วไป มีเนื้อที่ประมาณ ๑๓,๓๐๕ ไร่ หรือร้อยละ ๑.๑๐ ของพื้นที่

กลุ่มชุดดินที่ ๒๖ เป็นกลุ่มดินที่พบในเขตฝนตกชุก เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ของหินต้นกำเนิดชนิดต่างๆ แล้วถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินละเอียด ซึ่งมีหินอัคนี หินตะกอนหรือหินแปร หรือเกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ ในบริเวณพื้นที่ดอน มีลักษณะค่อนข้างราบเรียบจนถึงลูกคลื่นลอนชัน เป็นกลุ่มดินลึกมากที่มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงดี เนื้อดินบนเป็นดินร่วน ดินร่วนปนดินเหนียว หรือดินเหนียว ส่วนดินล่างเป็นพวกดินเหนียว สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง บางบริเวณพบชั้นศิลาแลงอ่อนภายในความลึก ๑๕๐ เซนติเมตร ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงค่อนข้างต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕ - ๕.๕

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ ส่วนบริเวณที่หน้าดินมีทรายปน และมีความลาดชันสูง มีอัตราเสี่ยงต่อการชะล้างพังทลายของดินมาก หากมีการจัดการดินไม่เหมาะสม

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกยางพารา ไม้ผลต่างๆ และพืชไร่บางชนิด บางแห่งยังคงสภาพป่าธรรมชาติ มีเนื้อที่ประมาณ ๗๕,๕๕๔ ไร่ หรือร้อยละ ๖.๒๓ ของพื้นที่

กลุ่มชุดดินที่ ๓๒ เป็นกลุ่มดินที่พบในเขตฝนตกชุก เกิดจากการทับถมของตะกอนลำน้ำบริเวณสันดินริมน้ำ บนพื้นที่ดอนที่มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงดี เนื้อดินเป็นพวกดินร่วน ดินทรายปนดินร่วน หรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง บางแห่งอาจมีชั้นดินทรายละเอียดสลับชั้นอยู่ และมักมีแระไมก้าปะปนในเนื้อดิน สีดินเป็นสีน้ำตาลหรือสีเหลืองปนน้ำตาล อาจพบจุดประสีเหลืองหรือน้ำตาลปนเหลือง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง

ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕ - ๕.๕

ดินกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกยางพารา และผลไม้ต่างๆ มีเนื้อที่ประมาณ ๘๗,๒๐๑ ไร่ หรือร้อยละ ๗.๑๙ ของพื้นที่

กลุ่มชุดดินที่ ๓๔ เป็นกลุ่มดินที่พบในเขตฝนตกชุก เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ของหินต้นกำเนิดชนิดต่างๆ แล้วถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินหยาบ ทั้งหินอัคนี หรือหินตะกอนหรือมาจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ บริเวณพื้นที่ดอน ที่มีพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด เป็นกลุ่มดินลึกมากที่มีการระบายดีปานกลางถึงดี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย สีดินเป็นสีน้ำตาล สีน้ำตาลปนเหลืองหรือสีแดง อาจพบจุดประสีเหลืองหรือน้ำตาลปนเหลือง

บางบริเวณพบชั้นศิลาแลงอ่อนภายในความลึก ๑๕๐ เซนติเมตร ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕ - ๕.๕

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายและดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในบริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกยางพารา มะพร้าว ไม้ผลต่างๆ และพืชไร่บางชนิด มีเนื้อที่ประมาณ ๘๓,๒๖๔ ไร่ หรือร้อยละ ๖.๘๗ ของพื้นที่

กลุ่มชุดดินที่ ๓๙ เป็นกลุ่มดินที่พบในเขตฝนตกชุก เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ของ หินต้นกำเนิดชนิดต่างๆ แล้วถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินหยาบ ทั้งหินอัคนี หรือหินตะกอน หรือมาจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ บริเวณพื้นที่ตอน ที่มีพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด เป็นกลุ่มดินลึกมากที่มีการระบายดีปานกลางถึงดี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย สีดินเป็นสีน้ำตาล สีน้ำตาลเข้ม หรือสีน้ำตาลปนเหลือง บางบริเวณพบชั้นศิลาแลงอ่อนภายในความลึก ๑๕๐ เซนติเมตร ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕ - ๕.๕

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดิน โดยเฉพาะบริเวณที่มีความลาดชันสูง

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกยางพารา มะพร้าว ไม้ผล มะพร้าวและปาล์มน้ำมัน มีเนื้อที่ประมาณ ๘๗,๗๙๕ ไร่ หรือร้อยละ ๗.๒๔ ของพื้นที่

กลุ่มชุดดินที่ ๔๒ เป็นกลุ่มดินที่พบบริเวณหาดทรายเก่า หรือสันทรายชายทะเล เกิดจากตะกอนทรายชายทะเล บนพื้นที่ตอนที่มีลักษณะค่อนข้างราบเรียบเป็นดินลึกปานกลาง มีการระบายน้ำดีปานกลาง เนื้อดินเป็นทรายจัด สีดินบนเป็นสีเทาแก่ ไตลงไปเป็นชั้นทรายสีขาว ดินล่างเป็นชั้นสะสมของพวก อินทรีย์วัตถุ เหล็กหรือฮิวมัส สีน้ำตาล สีแดง ชั้นเหล่านี้มีการอัดตัวแน่นเป็นชั้นดาน มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำมาก

ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ๕.๐ - ๖.๐

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายจัด และดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก พืชมักแสดงอาการขาดธาตุอาหารให้เห็น ในช่วงฤดูแล้งชั้นดานจะแห้งและแข็งมาก รากพืชไม่สามารถไชซอนผ่านไปได้ ส่วนในช่วงฤดูฝนจะเปียกแฉะและมีน้ำแช่ขัง

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวเป็นป่าเสม็ด ป่าชายหาด ป่าละม้าย บางแห่งใช้ปลูกมะพร้าว มะม่วงหิมพานต์ และพืชไร่ บางชนิด เช่น มันสำปะหลัง อ้อย สับปะรด มีเนื้อที่ประมาณ ๑๐๖,๔๒๖ ไร่ หรือร้อยละ ๘.๗๘ ของพื้นที่

กลุ่มชุดดินที่ ๔๓ เป็นกลุ่มดินที่พบในเขตฝนตกชุก หรือบริเวณชายฝั่งทะเล เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินเนื้อหยาบ หรือจากตะกอนทรายชายทะเล บนพื้นที่ตอน บริเวณหาดทราย สันทรายชายทะเลหรือบริเวณที่ลาดเชิงเขา ที่มีลักษณะค่อนข้างราบเรียบ เป็นกลุ่มดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างมากเกินไป เนื้อดินเป็นดินทรายปนดินร่วนหรือดินทราย ดินมีสีเทา สีน้ำตาลอ่อน สีน้ำตาลเข้มหรือสีน้ำตาลปนแดง ถ้าพบบริเวณสันทรายชายทะเลจะมีเปลือกหอยปะปนอยู่ในเนื้อดิน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๕ - ๗.๐ แต่ถ้ามีเปลือกหอยปะปนจะมีปฏิกริยาเป็นด่างปานกลาง

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายจัด ทำให้มีความสามารถในการอุ้มน้ำได้น้อย พืชจะแสดงอาการขาดน้ำอยู่เสมอ นอกจากนี้ดินยังมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น สับปะรด ส่วนไม้ยืนต้น ได้แก่ มะพร้าว และมะม่วงหิมพานต์ บางแห่งเป็นป่าละม้ายหรือทุ่งหญ้าธรรมชาติ มีเนื้อที่ประมาณ ๕๑,๐๐๐ ไร่ หรือร้อยละ ๔.๒๑ ของพื้นที่

กลุ่มชุดดินที่ ๔๕ เป็นกลุ่มชุดดินที่พบในเขตฝนตกชุก เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินเนื้อละเอียด หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้าบนพื้นที่ดอน ที่มีลักษณะค่อนข้างราบเรียบจนถึงลูกคลื่นลอนชัน เป็นกลุ่มดินต้นมาก มีการระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินร่วนที่มีกรด หรือลูกรังปะปนเป็นปริมาณมาก กรวดส่วนใหญ่เป็นพวกหินกลมมน หรือเศษหินที่มีเหล็กเคลือบ สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลือง สีแดง หรือสีแดงปนเหลือง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕ - ๕.๕

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของกลุ่มชุดดินนี้ ได้แก่ เป็นดินปนกรวดลูกรังมาก มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดินได้ง่าย

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกยางพารา มะพร้าว หรือผลไม้บางชนิด บางแห่งเป็นที่รกร้างว่างเปล่าหรือทุ่งหญ้าธรรมชาติ มีเนื้อที่ประมาณ ๒,๐๓๑ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๑๗ ของพื้นที่ เช่น สับปะรด ส่วนไม้ยืนต้น ได้แก่ มะพร้าว และมะม่วงหิมพานต์ บางแห่งเป็นป่าละเมาะหรือทุ่งหญ้าธรรมชาติ

กลุ่มชุดดินที่ ๕๐ เป็นกลุ่มดินที่พบในเขตฝนตกชุก เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินเนื้อหยาบ หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า บนพื้นที่ดอน มีลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยจนถึงลูกคลื่นลอนชัน เป็นกลุ่มดินลึกปานกลาง มีการระบายน้ำดี เนื้อดินช่วง ๕๐ เซนติเมตร ตอนบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนเหนียวปนทราย ในระดับความลึกประมาณ ๕๐ - ๑๐๐ เซนติเมตร จะพบชั้นดินปนเศษหินหรือลูกรัง สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๐ - ๕.๕ ปะปนจะมีปฏิกริยาเป็นด่างปานกลาง

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ปฏิกริยาดินค่อนข้างเป็นทราย ถ้าพบบริเวณที่มีความลาดชันสูง เกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ปลูกยางพารา ไม้ผล มีเนื้อที่ประมาณ ๗,๓๖๙ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๖๑ ของพื้นที่

กลุ่มชุดดินที่ ๕๑ เป็นกลุ่มดินที่พบในเขตฝนตกชุก เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของวัตถุต้นกำเนิดดินที่มาจากหินเนื้อหยาบบนบริเวณพื้นที่ดอน บริเวณที่ลาดเชิงเขาต่างๆ มีลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยจนถึงลูกคลื่นลาดชัน เป็นกลุ่มดินต้นหรือต้นมาก มีการระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนเศษหิน เศษหินส่วนใหญ่เป็นพวกเศษหินทรายและควอตซ์ หรือหินดินดาน สีดินเป็นสีน้ำตาล หรือน้ำตาลปนเหลือง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๐ - ๕.๕

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เป็นดินต้น มีเศษหินปะปนอยู่ในเนื้อดินเป็นปริมาณมาก และดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บริเวณที่มีความลาดชันสูง เกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวเป็นป่าดิบชื้น บางแห่งใช้ปลูกยางพารา หรือปล่อยทิ้งเป็นป่าละเมาะ มีเนื้อที่ประมาณ ๑๘,๗๕๖ ไร่ หรือร้อยละ ๑.๕๕ ของพื้นที่

กลุ่มชุดดินที่ ๕๓ เป็นกลุ่มดินที่พบในเขตฝนตกชุก เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของวัตถุต้นกำเนิดดินที่มาจากหินเนื้อละเอียดบนบริเวณพื้นที่ดอน ที่เป็นค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด เป็นกลุ่มดินลึกปานกลาง มีการระบายน้ำดี เนื้อดินบนเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนดินเหนียว ส่วนดินล่าง ในระดับความลึกระหว่าง ๕๐-๑๐๐ เซนติเมตร เป็นดินลูกรังหรือดินปน

เศษหินผุ ซึ่งเป็นพวกหินตะกอนละเอียด สีดินเป็นสีน้ำตาล สีน้ำตาลปนแดง สีแดงปนเหลือง หรือสีแดง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด มีความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๐-๕.๕

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ดินชั้นล่างมีลูกรังหรือเศษหินปะปนอยู่เป็นปริมาณมากทำให้การปลูกพืชไร่อาจมีปัญหาและดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บริเวณที่มีความลาดชันสูงอาจเกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดินได้ง่าย

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกยางพารา ไม้ผล กาแฟ และพืชไร่บางชนิด มีเนื้อที่ประมาณ ๓,๖๕๐ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๓๐ ของพื้นที่

กลุ่มชุดดินที่ ๕๗ เป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินอินทรีย์ ปกติเป็นอินทรีย์วัตถุหนาแน่นกว่า ๔๐ ซม. แต่จะหนาไม่เกิน ๑๐๐ ซม. บางแห่งเป็นชั้นอินทรีย์วัตถุสลับกับพวกดินอินทรีย์ สีดินเป็นสีดำหรือสีน้ำตาลในชั้นดินอินทรีย์ ส่วนดินอินทรีย์ที่เกิดเป็นชั้นสลับอยู่มีสีเป็นสีเทา ไตลงไปจะเป็นดินเลนตะกอนน้ำทะเล ซึ่งมักพบอยู่ในระดับความลึกน้อยกว่า ๑๐๐ ซม. มีสีเทาหรือสีเทาปนเขียว และมีสารประกอบกำมะถัน (ไฟโรต์) อยู่มาก พบบริเวณพื้นที่ลุ่มต่ำหรือพื้นที่พรุ มีน้ำแช่ขังอยู่เป็นเวลานานหรือตลอดปี เป็นดินลึก มีการระบายน้ำเลวมาก มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำมาก

ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างน้อยกว่า ๔.๕ ตามสภาพธรรมชาติพื้นที่เหล่านี้จะปกคลุมไปด้วยป่าพรุ แต่ได้มีการหักร้างถางพงเพื่อนำมาใช้ปลูกข้าว แต่ไม่ค่อยได้ผลเนื่องจากมีปัญหามากมายในเรื่องคุณภาพของดิน

ดินบริเวณดังกล่าวจึงปล่อยให้รกร้างว่างเปล่า มีหญ้า เสม็ด และไม้พุ่มเล็ก ๆ ขึ้นอยู่ทั่วไป ตัวอย่างชุดดินที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ ชุดดินกาบแดง

กลุ่มชุดดินที่ ๕๘ เป็นกลุ่มดินที่พบบริเวณพื้นที่ลุ่มต่ำหรือพื้นที่พรุ ที่อยู่ไม่ไกลจากทะเลมากนัก มีน้ำแช่ขังอยู่เป็นเวลานานหรือตลอดปี เป็นดินลึก การระบายน้ำเลวมาก มีเนื้อดินเป็นพวกวัสดุอินทรีย์ แต่ชั้นดินอินทรีย์ที่พบหนากว่า ๑๐๐ เซนติเมตร และมีเนื้อหยาบกว่าอีกทั้งมีเศษพืชขนาดเล็กและขนาดใหญ่ปะปนอยู่ทั่วไป สีดินเป็นสีดำหรือสีน้ำตาล ที่ความลึกมากกว่า ๒๐๐ เซนติเมตร อาจพบดินเลนตะกอนน้ำทะเลสีเทาปนเขียว และมีสารประกอบกำมะถัน (ไฟโรต์) อยู่มาก มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำมาก

ปฏิกริยาดินเป็นกรดรุนแรงมาก มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างน้อยกว่า ๔.๕

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของกลุ่มชุดดินนี้ ได้แก่ เป็นดินอินทรีย์ที่มีคุณภาพต่ำ เป็นกรดจัดมาก ขาดธาตุอาหารพืชต่างๆ อย่างรุนแรง และยากต่อการใช้เครื่องมือทางการเกษตรเนื่องจากเป็นที่ลุ่มต่ำ และดินยุบตัว หากมีการระบายน้ำออกเมื่อดินแห้งจะติดไฟได้ง่าย

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ ยังคงสภาพป่าพรุ บริเวณขอบๆ พรุบางแห่ง ใช้ปลูกพืชล้มลุกและพืชผักสวนครัว แต่ไม่ค่อยได้ผล เมื่อป่าพรุถูกทำลายไปจะมีพืชต่างๆ เช่น กระจูด เฟิร์น และเสม็ดขึ้นแทนที่ มีเนื้อที่ประมาณ ๒๓๘ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๐๒ ของพื้นที่

กลุ่มชุดดินที่ ๕๙ กลุ่มดินนี้พบบริเวณที่ราบลุ่มหรือบริเวณพื้นล่างของเนินหรือหุบเขาที่มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ เกิดจากตะกอนลำนํ้าพัดพามาทับถมกัน มีการผสมกันของตะกอนหลายชนิด ดินที่พบส่วนใหญ่มีการระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงเลว มีลักษณะและคุณสมบัติต่างๆ เช่น เนื้อดิน สีดิน ความลึกของดิน ปฏิกริยาดิน ตลอดจนความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับชนิดของวัตถุต้นกำเนิดดินในบริเวณนั้นๆ ส่วนมากมีก้อนกรวดและเศษหินปะปนอยู่ในเนื้อดินด้วย

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ประโยชน์ในการทำนา ส่วนในฤดูแล้ง ถ้ามีแหล่งน้ำนิยมใช้ปลูกพืชผักหรือพืชไร่อายุสั้น เช่น ถั่วเขียว ถั่วเหลือง

เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นหน่วยผสมของดินหลายชนิด จึงเรียกว่าเป็นพวกดินตะกอนลำน้ำที่มีการระบายน้ำเร็ว มีเนื้อที่ประมาณ ๒๕,๙๖๙ ไร่ หรือร้อยละ ๒.๑๔ ของพื้นที่

กลุ่มชุดดินที่ ๖๒ กลุ่มดินนี้อยู่บริเวณพื้นที่ภูเขาและเทือกเขาซึ่งมีความลาดชันมากกว่าร้อยละ ๓๕ ดินที่พบบริเวณดังกล่าวมีทั้งดินลึกและดินตื้น ลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้น มักมีเศษหิน ก้อนหินหรือพื้นโผล่กระจายทั่วไป ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่างๆ เช่นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรังหรือป่าดงดิบชื้น หลายแห่งมีการทำไร่เลื่อนลอย โดยปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน จนบางแห่งเหลือแต่หินโผล่ กลุ่มชุดดินนี้ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร เนื่องจากมีปัญหาหลายประการที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ ควรสงวนไว้เป็นป่าตามธรรมชาติ เพื่อรักษาแหล่งต้นน้ำลำธาร มีเนื้อที่ประมาณ ๑๒๑,๕๕๘ ไร่ หรือร้อยละ ๑๐.๐๒ ของพื้นที่

๑.๑.๒ สภาพภูมิอากาศ

๑) ฤดูกาล จังหวัดปัตตานีมี ๒ ฤดูกาล คือ

ฤดูกาลของจังหวัดปัตตานีแบ่งตามลักษณะของลมฟ้าอากาศของประเทศไทยออกได้เป็น ๒ ฤดู คือ

๑.๑) ฤดูร้อน : เริ่มตั้งแต่กลางเดือนมกราคมถึงกลางเดือนพฤษภาคม ระยะเวลาเป็นช่วงว่างของฤดูมรสุม หลังจากสิ้นสุดฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ อากาศจะเริ่มร้อนและอากาศจะร้อนจัดที่สุดในเดือนเมษายนและพฤษภาคม แต่ไม่ร้อนมากนักเนื่องจากภูมิประเทศเป็นคาบสมุทรอยู่ใกล้ทะเล กระแสลมและไอน้ำจากทะเลทำให้อากาศคลายความร้อนไปมาก

๑.๒) ฤดูฝน : เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนมกราคมเป็นระยะเวลา ๙ เดือน โดยแบ่งออกได้เป็น ๒ ช่วง คือ

ช่วงแรก เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมไปจนถึงเดือนกันยายนเป็นระยะเวลา ๕ เดือน ช่วงนี้จะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งพัดมาจากมหาสมุทรอินเดีย ในช่วงนี้ฝนจะตกอย่างสม่ำเสมอ แต่มีปริมาณไม่มากนักโดยจะตกในช่วงบ่ายถึงค่ำ ซึ่งแต่ละเดือนจะมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ๑๐๐-๑๕๐ มิลลิเมตร สำหรับปี พ.ศ.๒๕๖๒ มีฝนตกในช่วงนี้ ๕๕๗.๖ มิลลิเมตร

ช่วงที่สอง เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงเดือนมกราคมเป็นช่วงที่ได้รับมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่านอ่าวไทยเป็นช่วงที่มีฝนตกมาก โดยเฉพาะในเดือนพฤศจิกายนและธันวาคม ปริมาณน้ำฝนสูงถึง ๑๐๐-๓๐๐ มิลลิเมตร สำหรับปีพ.ศ.๒๕๖๒ มีฝนตกในช่วงนี้ ๓๐๒.๐ มิลลิเมตร

๒) อุณหภูมิ : เนื่องจากจังหวัดปัตตานีตั้งอยู่ในคาบสมุทรที่เป็นแหลมยื่นออกไปในทะเล จึงได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมอย่างเต็มที่คือลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ จากมหาสมุทรอินเดียและลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งพัดผ่านอ่าวไทย ทำให้ได้รับไอน้ำและความชุ่มชื้นมาก อุณหภูมิเฉลี่ยจึงไม่สูงมาก และอากาศไม่ร้อนจัดในฤดูร้อน และจะมีอากาศเย็นได้ในบางครั้ง อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีในคาบ ๓๐ ปี (ปี ๒๕๓๓-๒๕๖๓) มีค่าอยู่ที่ ๒๗.๔๙ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๒.๖ องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๒๔.๑ องศาเซลเซียส สำหรับปี พ.ศ.๒๕๖๓ มีอุณหภูมิเฉลี่ยมีค่าอยู่ที่ ๒๗.๗๐ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๒.๙ องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๒๔.๐ องศาเซลเซียส

๓) ความชื้นสัมพัทธ์ : ความชื้นสัมพัทธ์สัมพันธ์กับมวลอากาศ และอิทธิพลของลมมรสุม เป็นสำคัญ ตลอดทั้งปีของจังหวัดปัตตานีจะมีความชื้นสัมพัทธ์อยู่ในเกณฑ์สูงเนื่องจากได้รับอิทธิพลจากมรสุมทั้งสองฤดู คือมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ มรสุมทั้งสองนี้ก่อนจะพัดเข้าสู่บริเวณจังหวัดปัตตานีได้พัดผ่านทะเลและมหาสมุทร จึงได้พาเอาไอน้ำและความชุ่มชื้นมาด้วย ทำให้บริเวณจังหวัดปัตตานีมีความชื้นสัมพัทธ์สูงเป็นเวลานาน ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปี ๘๐-๘๔% ความชื้นสัมพัทธ์สูงสุดเฉลี่ย ๙๐-๙๖%

ความชื้นสัมพัทธ์ต่ำสุดเฉลี่ย ๖๐-๖๔% สำหรับปี พ.ศ.๒๕๖๓ ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปี ๘๑.๒๙ %
ความชื้นสัมพัทธ์สูงสุดเฉลี่ย ๙๔.๕๔ % ความชื้นสัมพัทธ์ต่ำสุด เฉลี่ย ๖๑.๐๓ %

๔) ฝน : ปัตตานีเป็นจังหวัดที่อยู่ทางภาคใต้ฝั่งตะวันออกจัดว่าเป็นจังหวัดที่มีฝนตกตลอดทั้งปี ในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จะมีฝนตกชุกกว่าในฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เพราะอยู่ทางด้านตะวันออก ไม่มีภูเขาสูงใดกั้น จึงได้รับอิทธิพลจากมรสุมนี้เต็มที่ทำให้มีฝนตกชุก โดยเฉพาะเดือนตุลาคมและพฤศจิกายน ส่วนในฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้มีฝนตกน้อยกว่าฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ เพราะภูมิประเทศมีแนวเทือกเขาตะนาวศรีปิดกั้น ทำให้ได้รับกระแสลมจากมรสุมนี้ไม่เต็มที่ ปริมาณฝนเฉลี่ยของจังหวัดปัตตานีอยู่ในเกณฑ์ดีถ้าเทียบทั้งประเทศ แต่ถ้าเทียบภายในภาคเดียวกันมีฝนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง แต่ถ้าเทียบภายในภาคเดียวกันมีฝนตกอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง สำหรับในปี พ.ศ.๒๕๖๔ มีปริมาณฝนรวม ๑๔๙.๒ มิลลิเมตร มีฝนตก ๑๕๙ วัน ซึ่งเดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนธันวาคม ๒๕๖๔ วัดปริมาณได้ ๔๘๐.๒ มิลลิเมตร ปริมาณฝนสูงสุด ๒,๓๕๗.๘ มิลลิเมตร

ตารางที่ ๑ สถิติภูมิอากาศรายเดือนของจังหวัดปัตตานี ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔

เดือน	อุณหภูมิ (เซลเซียส)				ความชื้นสัมพัทธ์ (%)			ปริมาณน้ำฝน (มม.)		
	สูงสุด	เฉลี่ย	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	รวม	สูงสุด	วันที่ตก
มกราคม	๓๓.๖	๓๐.๘	๒๑.๕	๒๒.๙	๙๔.๐๖	๘๑.๖๖	๖๓.๑๐	๑๒๗.๖	๔๖.๕	๓ ม.ค.
กุมภาพันธ์	๓๕.๐	๓๒.๘	๒๐.๐	๒๑.๘	๙๔.๑๔	๗๖.๐๗	๕๑.๐๓	๖.๔	๖.๔	๑ ก.พ.
มีนาคม	๓๕.๒	๓๓.๖	๒๑.๕	๒๓.๒	๙๔.๗๗	๗๘.๔๓	๕๖.๒๓	๖๙.๖	๔๔.๔	๒๖ มี.ค.
เมษายน	๓๕.๖	๓๔.๒	๒๓.๓	๒๔.๓	๙๓.๖๗	๗๘.๗๔	๕๗.๓๓	๕๐.๖	๒๖.๐	๒๓ เม.ย.
พฤษภาคม	๓๕.๕	๓๓.๘	๒๓.๕	๒๔.๖	๙๕.๑๓	๘๑.๘๐	๖๑.๗๑	๒๐๓.๒	๗๔.๐	๖ พ.ค.
มิถุนายน	๓๕.๕	๓๓.๘	๒๒.๙	๒๔.๒	๙๔.๓๓	๗๙.๘๗	๕๙.๐๐	๖๙.๒	๑๐.๒	๒๘ มิ.ย.
กรกฎาคม	๓๕.๗	๓๓.๖	๒๓.๕	๒๔.๗	๙๓.๙๔	๗๙.๔๘	๕๘.๙๔	๑๓๙.๑	๔๗.๓	๑๕ ก.ค.
สิงหาคม	๓๕.๔	๓๓.๒	๒๓.๐	๒๔.๒	๙๔.๕๘	๘๐.๒๒	๕๙.๘๔	๑๔๐.๒	๔๖.๔	๑๒ ส.ค.
กันยายน	๓๔.๒	๓๒.๗	๒๓.๐	๒๔.๓	๙๔.๐๗	๘๐.๖๐	๖๑.๒๐	๑๖๑.๙	๗๗.๖	๑๑ ก.ย.
ตุลาคม	๓๕.๖	๓๒.๗	๒๓.๐	๒๔.๑	๙๕.๓๙	๘๑.๕๔	๖๑.๘๑	๑๓๙.๙	๔๖.๐	๑ ต.ค.
พฤศจิกายน	๓๔.๓	๓๐.๓	๒๓.๐	๒๓.๘	๙๖.๙๗	๘๘.๒๔	๗๓.๙๗	๓๐๑.๘	๙๓.๒	๑๗ พ.ย.
ธันวาคม	๓๒.๗	๓๐.๗	๒๑.๘	๒๓.๖	๙๖.๑๙	๘๕.๕๗	๖๙.๑๖	๑๙๗.๓	๔๘.๒	๑๖ ธ.ค.

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดปัตตานี

๕) หมอก ฟ้าห้ว และทัศนวิสัย : โดยเฉลี่ยแล้วจังหวัดปัตตานี มีโอกาสเกิดหมอกได้น้อยมาก ประมาณเดือนละ ๑-๒ วัน ส่วนมากจะเกิดระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงตุลาคม วันที่เกิดหมอกทัศนวิสัยไม่ดีเห็นได้ไกลไม่เกิน ๑ กิโลเมตร ส่วนฟ้าห้วเกิดมากได้ตลอดทั้งปี วันที่มีฟ้าห้ว ทัศนวิสัยจะเห็นได้ไกลประมาณ ๖-๘ กิโลเมตร ทัศนวิสัยเฉลี่ย เวลา ๐๗.๐๐ น. จะเห็นได้ไกลประมาณ ๗-๘ กิโลเมตร และทัศนวิสัยเฉลี่ยตลอดวัน ประมาณ ๙-๑๐ กิโลเมตร

๖) ระบบหมุนเวียนของลม : ในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือหรือฤดูหนาว ลมส่วนใหญ่จะพัดจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือโดยตลอด จนเข้าสู่ฤดูร้อนตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนจนถึงเมษายน กำลังลมเฉลี่ยประมาณ ๖-๑๑ กม./ชม. หลังจากสิ้นฤดูร้อนเข้าสู่ฤดูฝน ตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคมจะเป็นลม ทิศตะวันตก กำลังลมเฉลี่ยประมาณ ๖-๙ กม./ชม. กำลังลมสูงที่สุดในแต่ละฤดูมีดังนี้ ฤดูหนาวเคยตรวจลมสูงที่สุดได้ ๕๖ กม./ชม. เป็นลมทิศตะวันตกในเดือนพฤศจิกายน และทิศตะวันออกเฉียงเหนือในเดือนธันวาคมและมกราคม ฤดูร้อนเคยตรวจลมสูงที่สุดได้ ๖๕ กม./ชม. เป็นลมทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทางใต้เล็กน้อยในเดือนมีนาคม ส่วนในฤดูฝนเคยตรวจลมสูงที่สุดได้ ๗๔ กม./ชม. เป็นลมทิศตะวันตกในเดือนมิถุนายน

๖) พายุหมุนเขตร้อน : พายุหมุนเขตร้อนที่ผ่านบริเวณภาคใต้ และสร้างความกระทบกระเทือนให้กับจังหวัดปัตตานี ส่วนมากเป็นพายุดีเปรสชันที่มีกำลังอ่อน ซึ่งก่อตัวขึ้นในทะเลจีนใต้หรือมหาสมุทรแปซิฟิก เคลื่อนตัวเข้ามาในอ่าวไทยระหว่างเดือนตุลาคมถึงธันวาคม พายุนี้จะทำให้มีฝนตกหนัก พายุลมแรงและเกิดสภาวะน้ำท่วมฉับพลันขึ้นได้ กำลังแรงของลมและคลื่นในทะเลจะทำอันตรายแก่เรือต่าง ๆ และอาคารบ้านเรือนที่อยู่ตามชายฝั่งทะเลได้ สำหรับปี ๒๕๖๔ ไม่มีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนผ่านบริเวณจังหวัดปัตตานีแต่อย่างใด

๑.๑.๓ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

๑) ป่าไม้ จังหวัดปัตตานีมีเนื้อที่ป่าตาม พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๗ ทั้งสิ้น ๙๙,๖๔๘ ไร่ ป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ๒๕,๘๙๕.๓๗๕ ไร่ กรมป่าไม้ได้ส่งมอบพื้นที่ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. ให้แก่เกษตรกร ทั้งสิ้น ๙,๒๙๒-๓-๖๘ ไร่ มีอุทยานแห่งชาติ ๒ แห่งคือ อุทยานแห่งชาติบูโด-สุไหงปาตี มีเนื้อที่ประมาณ ๒๑๓,๑๒๕ ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ ๓ จังหวัด คือ จังหวัดปัตตานี (อำเภอกะพ้อเนื้อที่ ๘,๖๐๗ ไร่) จังหวัดยะลาและจังหวัดนราธิวาส และอุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว มีเนื้อที่ประมาณ ๔๓,๔๘๒ ไร่ ครอบคลุม ๓ จังหวัด คือจังหวัดปัตตานี (อำเภอโคกโพธิ์ เนื้อที่ ๑๖,๓๑๒.๕๐ไร่) จังหวัดยะลาและจังหวัดสงขลา และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ๑ แห่ง คือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าป่ารังไก่อสภาพป่า ส่วนใหญ่ของจังหวัดปัตตานีเป็นป่าดิบชื้น ป่าชายเลน และป่าพรุ

จากข้อมูลเมื่อ พ.ศ.๒๕๔๗ จากการแปลภาพถ่ายดาวเทียม Land sat-๕ ปี พ.ศ.๒๕๔๖ - ๒๕๔๗ จังหวัดปัตตานี มีเนื้อที่ป่าไม้รวม ๕๐,๑๒๕ ไร่ ป่าบก ๒๖,๙๓๗ ไร่ ป่าชายเลน ๒๓,๑๘๘ ไร่ (เนื้อที่ป่าไม้หมายถึง เนื้อที่ป่าทุกชนิดไม่ว่าจะอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติหรือเนื้อที่ป่าอื่นๆ)

๒) แร่ธาตุ จังหวัดปัตตานีมีรายได้จากค่าภาคหลวงแร่ และค่าธรรมเนียมแร่ไม่มากนัก เนื่องจากได้รับสิทธิการทำเหมืองมีประทานบัตรเพียงจำนวน ๑ แปลง ที่บ้านตราระปลิง ตำบลทุ่งคล้า อำเภอสายบุรี ชนิดแร่หินแกรนิต (เพื่ออุตสาหกรรมการก่อสร้าง) ปัจจุบันไม่ได้เปิดการทำเหมืองผลิตแร่แต่อย่างใด เนื่องจากอยู่ระหว่างการขอใบอนุญาตซื้อมีใช้ ซึ่งวัตุละระเบิด (แบบ ป.๕) รายได้ที่จัดเก็บได้จึงมีเฉพาะค่าธรรมเนียมแร่เท่านั้น

๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง จังหวัดปัตตานีได้แบ่งหน่วยการ ปกครองออกเป็น ๑๒ อำเภอ ๑๑๕ ตำบล ๖๔๒ หมู่บ้าน โดยมีหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่งเทศบาลเมือง ๒ แห่ง เทศบาลตำบล ๑๗ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล ๙๗ แห่ง

ตารางที่ ๒ การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดปัตตานี

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ	ที่ว่าการอำเภอ ห่างจากศาลากลางจังหวัด (กม.)	จำนวน				
				ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลนคร/เมือง/ตำบล	อบต.	ชุมชน
เมือง	๙๖.๘๓๗	๔.๙๙	๐.๐๕	๑๓	๖๖	๒	๙	๑๙
ยะรัง	๑๘๓.๙๕๒	๙.๔๘	๑๕	๑๒	๗๒	๑	๑๒	-
หนองจิก	๒๓๑.๕๒๖	๑๑.๙๓	๘	๑๒	๗๖	๒	๑๑	-
โคกโพธิ์	๓๓๙.๔๑๔	๑๗.๔๙	๒๖	๑๒	๘๒	๓	๑๒	-
ยะหริ่ง	๑๙๖.๘๒๙	๑๐.๑๔	๑๔	๑๘	๘๑	๔	๑๔	-
ปะนาเระ	๑๔๔.๐๕๘	๗.๔๒	๔๓	๑๐	๕๓	๒	๘	-
มายอ	๒๑๖.๑๓๖	๑๑.๑๔	๒๙	๑๓	๕๙	๑	๑๐	-
สายบุรี	๑๗๘.๔๒๔	๙.๒๐	๕๐	๑๑	๖๔	๒	๘	๒๐
ไม้แก่น	๕๕.๒๐๑	๒.๘๔	๖๕	๔	๑๗	-	๓	-
ทุ่งยางแดง	๑๑๔.๙๗๐	๕.๙๓	๔๕	๔	๒๓	-	๔	-

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ	ที่ว่าการอำเภอ ห่างจากศาลา กลางจังหวัด (กม.)	จำนวน				
				ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลนคร/ เมือง/ตำบล	อบต.	ชุมชน
กะพ้อ	๙๓.๘๑๕	๔.๘๓	๖๘	๓	๒๗	-	๓	-
แม่ลาน	๘๙.๑๙๔	๔.๖๐	๓๐	๓	๒๒	-	๓	-
รวม	๑,๙๔๐.๓๕๖	๑๐๐	-	๑๑๕	๖๔๒	๑๗	๙๖	๓๙

ที่มา ที่ทำการปกครองจังหวัดปัตตานี

๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร

ตารางที่ ๓ จำนวนประชากรของจังหวัดปัตตานี

อำเภอ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวมประชากร (คน)	จำนวน ครัวเรือน
เมืองปัตตานี	๖๕,๗๙๐	๗๑,๗๑๔	๑๓๗,๕๐๔	๔๖,๖๓๘
โคกโพธิ์	๓๓,๕๓๕	๓๕,๒๔๑	๖๘,๗๗๖	๒๐,๗๒๗
หนองจิก	๔๒,๖๐๓	๓๙,๒๐๗	๘๑,๘๑๐	๒๐,๗๗๓
ปะนาเระ	๒๓,๓๕๔	๒๔,๐๒๓	๔๗,๓๗๗	๑๒,๐๘๕
มายอ	๓๐,๒๑๕	๓๐,๙๒๗	๖๑,๑๔๒	๑๓,๗๙๗
ทุ่งยางแดง	๑๒,๓๔๔	๑๒,๗๔๕	๒๕,๐๘๙	๕,๗๕๕
สายบุรี	๓๔,๙๕๔	๓๖,๓๖๙	๗๑,๓๒๓	๑๗,๖๘๗
ไม้แก่น	๖,๔๐๘	๖,๕๖๘	๑๒,๙๗๖	๓,๓๓๕
ยะหริ่ง	๔๔,๗๗๙	๔๕,๒๔๒	๙๐,๐๒๑	๒๐,๕๑๘
ยะรัง	๔๗,๖๕๙	๔๗,๖๖๙	๙๕,๓๒๘	๒๒,๗๓๔
กะพ้อ	๙,๓๑๐	๙,๕๓๑	๑๘,๘๔๑	๔,๔๐๐
แม่ลาน	๘,๕๕๐	๘,๘๕๐	๑๗,๔๐๐	๔,๔๑๑
รวม	๓๕๙,๔๗๐	๓๖๘,๒๑๖	๗๒๗,๖๘๖	๑๙๒,๘๖๐

ที่มา ที่ทำการปกครองจังหวัดปัตตานี

๑.๓ ข้อมูลด้านศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่ในจังหวัดปัตตานีนับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๒๓ รองลงมาคือศาสนาพุทธ ร้อยละ ๑๐.๗๖ และนับถือศาสนาคริสต์/อื่น ๆ ร้อยละ ๐.๐๑ มีมัสยิด ๗๑๙ แห่ง บาลาเฮาะ ๗๓๒ แห่ง วัด ๗๕ แห่ง สำนักสงฆ์ ๑๑ แห่ง และโบสถ์คริสต์ ๖ แห่ง

๑.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

๑.๔.๑ การคมนาคมขนส่ง ปัตตานีอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ ๑,๐๕๕ กิโลเมตร สามารถเดินทางสู่จังหวัดปัตตานีได้หลายวิธี ทั้งทางรถยนต์ส่วนตัว รถประจำทาง รถไฟ และเครื่องบิน

- ทางบก

** ถนนสายหลัก ๕ สาย หมายเลข ๔, ๓๕, ๔๑, ๔๒ หรือ ๔๓ จากกรุงเทพฯ ไปปัตตานี โดยใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๕ (ธนบุรี- ปากท่อ) ระยะทาง ๙๐ กิโลเมตร แล้วแยกเข้าทางหลวงหมายเลข ๔ จนถึงจังหวัดชุมพร จากนั้นจึงใช้ทางหลวงหมายเลข ๔๑ หรือ ๔๒ ผ่านจังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา และใช้ทางหลวงหมายเลข ๔๓ จากแยกคลองหะ อำเภอกาบังใหญ่ ไปปากน้ำเตพา เข้าสู่ตัวเมืองปัตตานี

** ถนนสายรอง ๓ สาย หมายเลข ๔๐๙, ๔๑๐ และ ๔๑๘

- ทางหลวงหมายเลข ๔๐๙ จากแยกนาเกตุ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี - อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

- ทางหลวงหมายเลข ๔๑๐ จากอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี - ชายแดนประเทศมาเลเซีย (ด้านพรมแดนเบตง)

- ทางหลวงหมายเลข ๔๑๘ จากอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี - อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

- **รถไฟ** สถานที่ตั้งสถานีปัตตานี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ทุกวัน สอบถามรายละเอียดได้ที่การรถไฟแห่งประเทศไทย โทร.๑๖๙๐ www.railway.co.th จากสถานีปัตตานี อำเภอโคกโพธิ์ เข้าไปยังตัวเมืองปัตตานี ระยะทาง ๒๙ กิโลเมตร เดินทางโดยรถสองแถวหรือ รถแท็กซี่ซึ่งจอดอยู่หน้าสถานีรถไฟ

- **สนามบิน** สถานที่ตั้งท่าอากาศยานปัตตานี ที่อยู่ตำบลบ่อทอง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ไม่มีเที่ยวบินตรง จากกรุงเทพฯ ต้องนั่งเครื่องบินไปลงที่หาดใหญ่ แล้วต่อรถโดยสารสายหาดใหญ่-ปัตตานี หรือใช้บริการแท็กซี่จากท่าอากาศยานหาดใหญ่ ระยะทางจากหาดใหญ่ถึงปัตตานีประมาณ ๑๐๔ กิโลเมตร

- **ท่าเรือ** สถานที่ตั้งท่าเทียบเรือประมงปัตตานี ที่อยู่ถนนนาเกลือ ตำบลบานา อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี ๙๔๐๐๐

๑.๔.๒ ไฟฟ้า

จังหวัดปัตตานีมีสำนักงานการไฟฟ้า ๒ สำนักงาน คือ ๑) สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดปัตตานี รับผิดชอบพื้นที่อำเภอเมืองปัตตานี ยะรัง ยะหริ่ง โคกโพธิ์ หนองจิก และแม่ลาน ๒) สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอสายบุรี รับผิดชอบพื้นที่อำเภอสายบุรี ปะนาเระ มายอ ทุ่งยางแดง ไม้แก่น กะพ้อ มีทำการไฟฟ้าทั้งหมด ๑๒ แห่ง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ใช้กระแสไฟฟ้าทั้งสิ้น ๔๓๑,๙๖๑,๘๕๐.๒๕ หน่วย และมีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าทั้งสิ้น ๑๙๐,๕๐๒ ราย มีการใช้กระแสไฟฟ้าในพื้นที่ควบคุม กฟภ.ปัตตานี จำนวน ๔๒๑,๗๗๕,๙๙๘.๙๗ หน่วย จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า ๑๒๒,๙๗๓ ราย และการใช้กระแสไฟฟ้า ในพื้นที่ควบคุม กฟอ.สายบุรี จำนวน ๑๐,๑๘๕,๘๕๑.๒๘ หน่วย จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า ๖๗,๕๒๙ ราย

๑.๔.๓ ข้อมูลด้านการกักกันของจังหวัด

ด้านศุลกากร จังหวัดปัตตานีมีด่านศุลกากร ๑ แห่ง ประเภทท่าเรือ ตั้งอยู่ที่ริมปากแม่น้ำปัตตานี ต.รูสะมิแล อ.เมืองปัตตานี

ด้านกักกันสัตว์ จังหวัดปัตตานีไม่มีด่านกักกันสัตว์ แต่มีจุดตรวจสัตว์ซากสัตว์ ๑ แห่ง ซึ่งมีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ที่ตั้ง ๑๕๗/๕ ต.บ่อทอง อ.หนองจิก

๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดปัตตานี ปี พ.ศ.๒๕๖๓ ณ ราคาคงที่ เท่ากับ ๙๗,๑๐๙ ล้านบาท โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดปัตตานี ยังคงพึ่งพาภาคการเกษตรเป็นหลัก แต่มีแนวโน้มการปรับตัวสู่ภาคการบริการมากขึ้น ประกอบกับสาขาที่เกี่ยวกับการลงทุนภาครัฐมีมูลค่าสูงขึ้น โดยพิจารณาจากภาคเกษตรมีมูลค่า ๑๑,๒๒๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๗๑ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ภาคนอกเกษตรมีมูลค่า ๓๗,๗๐๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑.๙๕ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด สาขาการผลิตที่สร้างมูลค่ามากที่สุดของจังหวัด คือ สาขาบริหารราชการแผ่นดิน มีมูลค่า ๙,๔๑๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒.๗๒ สาขาการศึกษา มีมูลค่า ๗,๙๒๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓.๒๑ สาขาการผลิตมีมูลค่า ๔,๑๙๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓.๐๒ และสาขาการขนส่งและชายฝั่งมีมูลค่า ๕,๘๙๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๗.๐๙ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดปัตตานีเฉลี่ยต่อหัว (GPP Per Capita) มากกว่าระดับประเทศ โดยปี พ.ศ.๒๕๖๓ จังหวัดปัตตานี มี GPP เฉลี่ยต่อหัว ๗๓,๗๗๙ บาท

๑.๖ ข้อมูลด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.๖.๑ แรงงาน จังหวัดปัตตานีมีประชากรที่อยู่ในวัยแรงงานหรือผู้มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป ประมาณ ๔๗๒,๗๙๐ คน เป็นผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานหรือที่พร้อมจะทำงาน จำนวน ๓๒๕,๒๐๖ คน ซึ่งประกอบด้วย

- ผู้มีงานทำ จำนวน ๓๑๑,๙๐๙ คน ประกอบด้วยผู้ทำงานในภาคเกษตรกรรม จำนวน ๑๑๒,๔๒๑ คน หรือร้อยละ ๓๖.๐๔ และนอกภาคการเกษตรกรรม จำนวน ๑๙๙,๔๘๗ คน หรือร้อยละ ๖๓.๙๖

- ผู้ว่างงาน จำนวน ๑๒,๓๗๗ คน หรือร้อยละ ๓.๘๑ ของกำลังแรงงานปัจจุบัน เป็นเพศชาย จำนวน ๕,๙๖๙ คน เพศหญิง จำนวน ๖,๔๐๘ คน

- กำลังแรงงานที่เป็นผู้รอฤดูกาลมีจำนวน ๙๒๑ คน หรือร้อยละ ๐.๒๘

ส่วนผู้ที่ยอยู่นอกกำลังแรงงานหรือผู้ที่ไม่พร้อมทำงาน มีจำนวน ๑๖๑,๗๙๐ คน ได้แก่ แม่บ้าน นักร้อง คนชรา เป็นต้น

๑.๖.๒ การท่องเที่ยว จังหวัดปัตตานี เป็นศูนย์รวมของประชากรหลากหลายเชื้อชาติ ศาสนา โดยสืบเนื่องมาจากความเจริญรุ่งเรืองทางการปกครองและการค้าในอดีต จึงมีการรับเอาอารยธรรมจากชนชาติต่างๆ มาผสมผสานจนเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นและกลมกลืน มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ ดังนี้

- แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ปัตตานีมีมรดกทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่น่าศึกษามากมาย ได้แก่ เมืองโบราณยะรัง เมืองเก่ากรือเซะ-บานา วังเก่าสมัย ๗ หัวเมือง กริชสกุลช่างปัตตานี จิตรกรรมบนเรือกอลและ (นาวาแห่งจิตวิญญูณ) จิตรกรรมฝาผนังวัดโบราณที่สวยงามวิจิตร จังหวัดปัตตานียังมีศาสนสถานที่สวยงามทรงคุณค่า ได้แก่ วัดราชบุรณะ หรือ วัดช้างให้ (วัดหลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืด) ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว มัสยิดกรือเซะ (มัสยิดคู่พระราชวังโกตาอัสตานา) มัสยิดดาโต๊ะ (มัสยิดร่วมสมัยกับมัสยิดกรือเซะ) มัสยิดกลางปัตตานี (ที่มีสถาปัตยกรรมคล้ายคลึงทัชมาฮาลในอินเดีย) เป็นต้น

เมืองโบราณยะรัง เป็นชุมชนสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์ที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในภาคใต้ ตามหลักฐานเอกสารเชื่อว่าเป็นที่ตั้งของอาณาจักรโบราณ “ลังกาสุกะ” เป็นเมืองโบราณที่มีผังเมืองรูปวงรีขนาดใหญ่ พื้นที่ประมาณ ๙ ตารางกิโลเมตร ลักษณะเมืองมีการสร้างทับซ้อนกันถึง ๓ เมือง คือ เมืองโบราณบ้านวัด เมืองโบราณบ้านจาละ และเมืองโบราณบ้านปราแว

มัสยิดกรือเซะ ตั้งอยู่ริมถนนสายปัตตานี-นราธิวาส สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช คือ ระหว่าง พ.ศ.๒๑๒๑ ถึง ๒๑๓๖ ก่อสร้างเป็นแบบเสากลม ก่ออิฐถือปูนแบบตะวันออกกลาง มีหลังคาโดมซึ่งยังสร้างไม่แล้วเสร็จ

มัสยิดกลางจังหวัดปัตตานี ตั้งอยู่ริมถนนสายยะรัง-ปัตตานี ในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี เริ่มก่อสร้างในปี พ.ศ.๒๔๙๗ ใช้เวลาก่อสร้างประมาณ ๙ ปี นายกรัฐมนตรี จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ทำพิธีเปิดใช้มัสยิดกลางปัตตานี เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๐๖ โครงสร้างมัสยิดมีลักษณะสวยงามยิ่ง ตั้งอยู่บนฐานรูปทรงคล้ายกับวิหารที่ทัชมาฮาลของอินเดีย ตรงกลางเป็นอาคารมียอดโดมขนาดใหญ่และมีโดมบริวาร ๔ ทิศ มีหอคอยอยู่สองข้างสูงเด่นเป็นสง่า และปัจจุบันได้ขยายด้านข้างออกไปทั้ง ๒ ด้าน และสร้างหออาซานพร้อมขยายสระน้ำและที่อาบน้ำละหมาด ทำให้ดูสง่างามยิ่งขึ้น

ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวหรือศาลเลงจูเกียง เป็นศาลที่ประดิษฐานรูปแกะสลักของเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว พระหมอ เจ้าแม่ทับทิม ตั้งอยู่ที่ถนนอาเนาะรู อำเภอเมืองปัตตานี ทุกๆ ปีในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ จะมีการสมโภชเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว โดยแห่องค์เจ้าแม่ฯ ไปตามถนนต่างๆ หัวเมืองปัตตานี มีการทำพิธีลุยไฟและแห่องค์เจ้าแม่ฯ ลุยน้ำข้ามแม่น้ำปัตตานี ผู้คนที่เลื่อมใสศรัทธาจากทั่วสารทิศจะแห่มาร่วมงานกันคับคั่งทุกปี

วัดช่างไห่ หรือวัดราชบุรณะ ตั้งอยู่ริมทางรถไฟสายหาดใหญ่-สุโข-โก-ลก หรือทางรถยนต์สายปัตตานี -นาประดู-ยะลา สร้างขึ้นมากกว่า ๓๐๐ ปี ภายในวิหารมีรูปปั้นหลวงปู่ทวดขนาดเท่าองค์จริงตามประวัติเล่าว่า ท่านได้แสดงปาฏิหาริย์ในครั้งที่เดินทางด้วยสำเภาไปกรุงศรีอยุธยา ระหว่างทางเกิดพายุทำให้อาหารและน้ำดื่มถูกลมพัดตกทะเล ท่านจึงแสดงปาฏิหาริย์หย่อนเท้าลงไปในทะเล น้ำในบริเวณนั้นได้กลายเป็นน้ำจืด ทำให้ชื่อเสียงขจรขยายไปทั่ว ผู้มานมัสการยังสามารถเยี่ยมชมสถาปัตยกรรมของสถูปมณฑปเจดีย์ และหอรบซึ่ง ซึ่งงดงามเป็นอย่างยิ่ง

- แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ปัตตานีมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่หลากหลายจากทะเลจรดขุนเขา อาทิ หาดตะโละกาโปร์ หาดแม่แห้ว ที่มีโขดหินเป็นประติมากรรมทางธรรมชาติที่สวยงามและมีเสน่ห์ แหลมตาชี ซึ่งเป็นแหลมที่สามารถสัมผัสแสงแรกและแสงสุดท้ายของพระอาทิตย์โดยยืนตรงจุดเดียวกันตลอดจนสามารถสัมผัสวิถีชีวิตชาวประมงพื้นบ้านที่เรียบง่าย สำหรับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น ปัตตานีมีกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พิชิตยอดเขาสันกาลาศีรี ณ อุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว กิจกรรม “พายเรือแคนู-ซีค้ายัก ลายกอลและลอดอุโมงค์ธรรมชาติกลางป่าชายเลนยะหริ่ง” ณ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนยะหริ่ง

๑.๖.๓ วัฒนธรรม

งานประเพณีและกิจกรรมท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ งานสมโภชเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ ของทุกปี เทศกาลสงกรานต์น้ำหลวงปู่ทวดวัดช้างให้ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ของทุกปี ประเพณีชักพระของอำเภอโคกโพธิ์ ซึ่งจัดในช่วงวันออกพรรษาของทุกปี ส่วนประเพณีของชาวไทยมุสลิมประกอบด้วย พิธีการเกิด และการโกนผมไฟ การเข้าสู่หน้ดหรือมาโชะยารี ซึ่งเป็นพิธีกรรมอย่างหนึ่งของศาสนาอิสลามที่มุสลิมทุกคนถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีชื่อเสียงหลายกิจกรรม การละเล่นพื้นเมืองที่สำคัญ คือ ดิเกิร์ฮูลูหรือลิเกฮูลู ร้องเง็ง มะโยง

อาหารประจำถิ่นที่สำคัญ คือ นาซิดาแม ไก่กอลและ สะเต๊ะเนื้อ ซอเลาะพริกหยวก รอยะข้าวย่า โรตีมะตะบะ โรตีปาแย ชาชัก ชัมบูชะ กรือเป๊ะ และบูดู

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๑ ครั้วเรือนเกษตรกร

ตารางที่ ๔ จำนวนครั้วเรือนเกษตรกรของจังหวัดปัตตานี

อำเภอ	จำนวนครั้วเรือน	จำนวนครั้วเรือนเกษตรกร	ร้อยละจำนวนครั้วเรือนเกษตร	จำนวนเกษตรกร (ราย)
เมืองปัตตานี	๔๖,๖๓๘	๘,๑๕๓	๑๗.๗๐	๓๕,๔๖๘
โคกโพธิ์	๒๐,๗๒๗	๑๘,๕๔๐	๖๓.๑๐	๔๘,๐๘๕
หนองจิก	๒๐,๗๗๓	๙,๙๖๕	๔๐.๙๐	๓๖,๗๔๑
ปะนาเระ	๑๒,๐๘๕	๗,๑๖๐	๕๙.๗๔	๓๓,๙๐๔
มายอ	๑๓,๗๙๗	๘,๙๑๙	๖๗.๐๒	๓๔,๔๓๑
ทุ่งยางแดง	๕,๗๕๕	๒,๙๗๐	๖๙.๒๕	๒๕,๒๙๗
สายบุรี	๑๗,๖๘๗	๘,๗๑๐	๕๗.๕๓	๓๒,๑๔๑
ไม้แก่น	๓,๓๓๕	๒,๕๘๘	๗๘.๑๔	๗,๒๑๔
ยะหริ่ง	๒๐,๕๑๘	๙,๕๑๐	๔๗.๑๗	๒๘,๑๖๗
ยะรัง	๒๒,๗๓๔	๑๒,๘๘๐	๕๗.๓๔	๓๔,๖๗๒
กะพ้อ	๔,๔๐๐	๓,๒๗๑	๘๔.๗๑	๙,๓๕๖
แม่ลาน	๔,๔๑๑	๒,๗๔๖	๖๙.๑๓	๑๓,๙๒๕
รวม	๑๙๒,๘๖๐	๙๕,๔๑๑	๔๘.๐๒	๓๓๙,๔๐๑

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร จังหวัดปัตตานีมีเนื้อที่ถือครองการเกษตร จำนวน ๘๗๗,๗๙๐ ไร่ เป็นเนื้อที่ทำการเกษตรจริง จำนวน ๖๙๗,๔๐๗ ไร่ แบ่งเป็นเนื้อที่ปลูกข้าว ๑๐๗,๖๑๐ ไร่ ไม้ผล ๓๙,๖๑๔ ไร่ ไม้ยืนต้น ๔๕๘,๕๑๐ ไร่ พืชไร่ ๙,๑๔๓ ไร่ พืชผัก ๑๓,๔๕๓ ไร่ เนื้อที่ทำการเกษตรอื่นๆ ๖๙,๐๗๗ ไร่ และมีเนื้อที่ถือครองการเกษตรที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ ๑๘๐,๓๘๓ ไร่

ตารางที่ ๕ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัดปัตตานี

อำเภอ	เนื้อที่ถือครองการเกษตร (ไร่)	ข้าว (ไร่)	ไม้ผล (ไร่)	ไม้ยืนต้น (ไร่)	พืชไร่ (ไร่)	พืชผัก (ไร่)	เนื้อที่ทำการเกษตรอื่นๆ (ไร่)
เมืองปัตตานี	๓๙,๗๕๙	๕,๒๖๗	๑,๐๕๐	๔,๑๑๐	๘๑๗	๑,๙๕๓	๙,๓๔๔
โคกโพธิ์	๑๓๒,๒๓๐	๑๗,๑๖๕	๗,๓๓๒	๘๒,๔๙๔	๑,๐๕๐	๑,๖๙๓	๓,๔๘๑
มายอ	๙๙,๗๖๘	๑๘,๗๗๑	๔,๐๓๒	๕๕,๖๖๑	๘๔๙	๕๔๘	๔๗๒
หนองจิก	๑๑๘,๘๓๕	๗,๓๖๓	๑,๔๗๑	๓๒,๗๑๙	๙๗๔	๓,๑๓๗	๑๒,๓๓๔
ปะนาเระ	๖๒,๕๐๓	๒๐,๗๖๖	๕๐๓	๒๖,๓๕๑	๑,๐๒๖	๓๕๙	๔,๒๕๐
สายบุรี	๗๖,๓๙๓	๘,๗๒๘	๗,๖๖๐	๔๔,๔๐๒	๑,๙๖๑	๑,๖๓๘	๒,๐๘๘
ยะรัง	๘๓,๖๔๘	๕,๕๑๔	๔,๔๕๔	๗๐,๔๐๘	๑๔๓	๓๔๔	๑,๖๐๗
ยะหริ่ง	๗๕,๒๖๗	๑๒,๘๒๙	๘๑๓	๒๑,๑๔๐	๘๐๕	๒,๙๔๕	๑๑,๕๔๘
ไม้แก่น	๒๒,๕๑๓	๑,๒๖๘	๑,๕๐๐	๙,๔๕๐	๔๓๘	๙๒	๒,๖๔๕
ทุ่งยางแดง	๖๔,๘๐๙	๒,๒๗๐	๓,๙๘๓	๕๔,๔๐๕	๕๘๘	๓๖๐	๑,๙๐๒
แม่ลาน	๕๑,๖๗๐	๓,๔๓๗	๒,๗๕๑	๒๒,๗๒๒	๒๖	๒๕๔	๑๗,๖๖๐
กะพ้อ	๔๖,๐๘๒	๔,๒๓๒	๔,๐๖๕	๓๔,๖๔๘	๔๖๖	๑๓๐	๑,๗๖๖
รวม	๘๗๗,๗๙๐	๑๐๗,๖๑๐	๓๙,๖๑๔	๔๕๘,๕๑๐	๙,๑๔๓	๑๓,๔๕๓	๖๙,๐๗๗

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี

๒.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒.๓.๑ พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน

แหล่งน้ำขนาดใหญ่ ๑ แห่ง คือ โครงการเขื่อนปัตตานีของกรมชลประทาน ซึ่งเป็นเขื่อนทดน้ำเพื่อส่งน้ำให้กับพื้นที่การเกษตร มีบานระบายน้ำ จำนวน ๗ ช่อง สามารถระบายน้ำสูงสุดได้ ๑,๗๕๐ ลูกบาศก์เมตร/วินาที ทำการบริหารจัดการน้ำร่วมกับเขื่อนเก็บกักน้ำบางกลางของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ที่อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา ในการจัดสรรน้ำในลุ่มน้ำเพื่อการเกษตร การอุปโภค-บริโภค และการรักษาสุขภาพแวดล้อม ให้กับพื้นที่ทางการเกษตรของจังหวัดปัตตานี ประมาณ ๓๘๓,๘๒๒ ไร่

แหล่งน้ำขนาดกลาง ๑ แห่ง คือ โครงการพัฒนาลุ่มน้ำสายบุรีตอนล่างเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีเนื้อที่ชลประทาน ๔๙,๕๑๔ ไร่

แหล่งน้ำขนาดเล็ก จำนวน ๗๘ แห่ง เพื่อสนับสนุนการใช้น้ำในพื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ชลประทาน ๘,๐๕๐ ไร่

๒.๓.๒ แหล่งน้ำอื่นๆ

๑) แม่น้ำ จังหวัดปัตตานีมีแม่น้ำ ๒ สาย ได้แก่

- มีต้นน้ำกำเนิดจากเทือกเขาสันกาลาศีรี บริเวณรอยต่อเขตแดนไทยมาเลเซียในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ไหลผ่านอำเภอเบตง อำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา อำเภอกรงปินัง อำเภอเมืองยะลา ผ่านอำเภอยะรัง อำเภอหนองจิก และอำเภอเมืองปัตตานี มีความยาวประมาณ ๑๙๐ กิโลเมตร พื้นที่ลุ่มน้ำ

๔,๙๗๙ ตารางกิโลเมตร มีน้ำไหลตลอดปี เป็นแม่น้ำสายสำคัญใช้ประโยชน์ในการอุปโภค อุตสาหกรรม เกษตรกรรม ผลิตกระแสไฟฟ้า และเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ

- แม่น้ำสายบุรี ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาสันกาลาศิรี ในเขตอำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส มีความยาวประมาณ ๑๘๖ กิโลเมตร ไหลผ่านอำเภอจะนะ ศรีสาคร รือเสาะ จังหวัดนราธิวาส และอำเภอรามัน จังหวัดยะลา ไหลลงสู่ทะเล ที่อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี มีพื้นที่ลุ่มน้ำ ๔,๖๐๐ ตารางกิโลเมตร มีน้ำไหลตลอดปี ใช้ประโยชน์ในการอุปโภค บริโภค เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม

๒) คลอง

- คลอง D๑ (คลองท่าเรือ) เป็นคลองที่กรมชลประทานได้พัฒนาขุดลอกเป็นคลองระบายน้ำสายใหญ่ โดยเพิ่มเพิ่มความยาวจากต้นน้ำที่บ้านห้วยน้ำเย็น ตำบลบุโละบุโย อำเภอนงจิก ไปยังบ้านควนโนรี ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ เพื่อให้รับน้ำจากบริเวณต้นน้ำได้มากขึ้น มีความยาว ๔๒ กิโลเมตร ไหลจากทิศใต้ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ผ่านอำเภอโคกโพธิ์ ลงสู่ทะเลที่บ้านท่ายามู อำเภอนงจิก สภาพลำน้ำมีคลองสาขาย่อยหลายสาขาทำให้มีน้ำตลอดปี

- คลอง D๒ (คลองบางเขา) เดิมต้นน้ำอยู่บริเวณบ้านปะแดกลาง ตำบลบ่อทอง อำเภอนงจิก กรมชลประทานได้พัฒนาขุดลอกเป็นคลองระบายน้ำสายใหญ่ และเพิ่มความยาวไปทางต้นน้ำที่บ้านทองหลา ตำบลแม่ลาน อำเภอแม่ลาน ไหลจากทิศใต้ไปทิศเหนือ ผ่านอำเภอนงจิก เข้าไปรวมกับคลองกาแล และคลองท่ายามู ลงทะเลที่บ้านต้นหยงเปาว์ เป็นคลองที่มีน้ำตลอดปี ใช้ในการเกษตรกรรม และการประมง ในอดีตสองฝั่งคลองเป็นอยู่อาศัยที่สำคัญของจังหวัดปัตตานี

- คลองต้นหยง ต้นน้ำอยู่ที่เขาบูเกะกาบอ และเขาหินขาวที่บ้านน้ำใส ตำบลลุโบะยิไร อำเภอมายอ ได้รับการพัฒนาจากกรมชลประทาน ทำการขุดลอกเป็นคลองระบายน้ำสายใหญ่ เรียกว่าคลอง D๓ มีความยาวประมาณ ๕๓ กิโลเมตร ไหลไปทางทิศเหนือไปตามคลองน้ำใสเดิม รวมกับคลองเข้าวัง ผ่านตัวอำเภอมายอ ไปรวมกับคลองกระเสาะ ที่บ้านถนน ตำบลถนน ไหลผ่านบ้านโต๊ะกอต้า บ้านต้นหยงดालอ แล้วรวมกับคลองสาบัน ไหลเลี้ยวไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ไหลลงคลองยามู และไปลงทะเลที่อ่าวบางปู บ้านตาโละอาโฮ อำเภอยะหริ่ง

- คลองตุง หรือคลองหนองจิก ต้นน้ำแยกจากแม่น้ำปัตตานี ที่ตำบลยาปี อำเภอนงจิก ไหลไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือผ่านตำบลลิปะสะโง เกาะเปาะ และตุง ไหลออกทะเลที่ตำบลบางตาวา อำเภอนงจิก ปัจจุบันสภาพคลองตื้นเขิน เนื่องจากน้ำเปลี่ยนทิศทาง ทำให้น้ำเค็มรุกล้ำเข้ามามาก กรมชลประทานได้ทำโครงการป้องกันน้ำเค็ม โดยสร้างประตูระบายน้ำที่บ้านตุงป้องกันไว้เพื่อให้สามารถใช้น้ำจืดเพื่อการเกษตรกรรมได้

- คลองใหม่ (คลองสุโหงบารู) เป็นการขุดเชื่อมแม่น้ำปัตตานีในสมัยการปกครอง ๗ หัวเมือง เนื่องจากลำน้ำปัตตานีเดิมเมื่อไหลผ่านถึงบ้านปรীগักจะไหลวกกลับไปยังอำเภอนงจิก แล้วจึงแยกมาออกที่บ้านอาเนาะบุโละ ตำบลยะรัง สู่ปากน้ำเมืองปัตตานี ดังนั้นเรือที่มาจากชายฝั่งเมืองปัตตานีต้องผ่านด่านภาษีของหนองจิก เรือเหล่านี้ต้องเสียภาษีให้แก่เมืองหนองจิก ทำให้เมืองปัตตานีขาดผลประโยชน์ในการเก็บภาษี เจ้าเมืองปัตตานีสมัยนั้นจึงสั่งให้ขุดคลองลัดขึ้นตรงบ้านคลองใหม่สู่ตำบลยะรัง เขตพื้นที่เมืองปัตตานี ความยาว ๗ กิโลเมตร

- คลองปาเราะและคลองกรือเซะ คลองกรือเซะมีต้นน้ำแยกมาจากคลองมานิง ที่บ้านปาแดบองอ ตำบลตะลุโบะ ไหลขึ้นไปทางทิศเหนือผ่านบ้านจือโระ ตำบลบานา และบ้านกรือเซะ ตำบลต้นหยงลุโละ ส่วนคลองปาเราะ มีต้นน้ำมาจากอำเภอยะรัง ไหลผ่านตำบลกะมียอ โดยไหลมารวมกันที่บ้านดี ตำบลบาราโหม และออกสู่ทะเลที่อ่าวปัตตานี

๒.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๔.๑ การปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๒

ยางพารา

ปีการเพาะปลูก	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	ร้อยละของปี ๒๕๖๔
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	๓๔๓,๕๙๒	๓๔๘,๒๒๐	๓๔๗,๓๓๑	ลดลง ๐.๒๖
ผลผลิต (ตัน)	๗๘,๐๘๒.๗๕	๗๑,๑๘๙.๐๕	๗๗,๔๘๐.๔๑	เพิ่มขึ้น ๘.๘๔
ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	๒๔๕.๑๖	๒๑๘.๒๕	๒๔๕.๓๑	เพิ่มขึ้น ๑๒.๔๐
ราคา (บาท/กก.)	๔๕.๕๔	๔๕.๐๐	๕๓.๐๐	เพิ่มขึ้น ๑๗.๗๘
มูลค่า (ล้านบาท)	๓,๕๔๔.๒๒	๓,๒๐๓.๕๑	๔,๑๐๖.๔๖	เพิ่มขึ้น ๒๘.๑๙

ยางพารา เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอันดับหนึ่งของจังหวัด โดยในปี ๒๕๖๔ มีครัวเรือนที่ปลูกยางพารา ๓๗,๐๒๑ ครัวเรือน น้อยกว่าครัวเรือนในปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๘ พื้นที่เพาะปลูก ๓๔๗,๓๓๑ ไร่ น้อยกว่าปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๖ เนื้อที่เปิดกรีด ๓๐๑,๖๒๙ ไร่ น้อยกว่าปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๕.๗๒ ผลผลิตรวม ๗๗,๔๘๐.๔๑ ตัน มากกว่าปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๘.๘๔ ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๕๓.๐๐ บาท เพิ่มขึ้นจาก ปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๐.๗๐ มูลค่าการผลิต ๓,๕๔๔.๒๒ ล้านบาท ลดลงจากปี ๒๕๖๑ คิดเป็นร้อยละ ๑.๙๖

ข้าวนาปี

ปีการเพาะปลูก	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	ร้อยละของปี ๒๕๖๔
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	๗๔,๗๘๑	๗๗,๘๘๒	๗๖,๓๐๐	ลดลง ๒.๐๓
ผลผลิต (ตัน)	๓๓,๙๐๓.๘๖	๓๔,๑๐๗.๕๙	๓๕,๑๔๘.๐๒	เพิ่มขึ้น ๐.๗๒
ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	๔๕๕.๖๕	๔๓๓.๔๒	๔๖๐.๑๖	เพิ่มขึ้น ๖.๑๗
ราคา (บาท/กก.)	๑๐.๒๒	๑๐.๒๒	๙.๗๔	ลดลง ๔.๗๐
มูลค่า (ล้านบาท)	๓๔๕.๙๒	๓๔๗.๙๘	๓๔๘.๔๔	เพิ่มขึ้น ๐.๑๓

ข้าวนาปี ปี ๒๕๖๔ มีครัวเรือนที่ปลูกข้าว ๑๗,๗๘๙ ครัวเรือน น้อยกว่า ครัวเรือนในปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๕.๙๓ พื้นที่เพาะปลูก ๗๖,๓๐๐ ไร่ น้อยกว่าปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๒.๐๓ พื้นที่เก็บเกี่ยว ๗๖,๒๗๔ ไร่ น้อยกว่าปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๑.๙๔ ผลผลิตเฉลี่ย ๔๖๐.๑๖ กิโลกรัม/ไร่ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๖.๑๗ ผลผลิตรวม ๓๕,๑๔๘.๐๒ ตัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๙.๗๔ บาท น้อยกว่าจากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๔.๗๐ มูลค่าการผลิตรวม ๓๔๘.๔๔ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๓

ข้าวนาปรัง

ปีการเพาะปลูก	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	ร้อยละของปี ๒๕๖๔
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	๑๙,๑๐๕	๒๐,๑๖๓	๒๐,๒๔๕	เพิ่มขึ้น ๐.๔๑
ผลผลิต (ตัน)	๑๑,๐๓๕.๕๘	๑๐,๙๐๕.๕๓	๑๑,๕๑๑.๘๒	เพิ่มขึ้น ๕.๕๖
ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	๕๕๑	๕๒๘	๕๖๕	ลดลง ๑๙.๕๑
ราคา (บาท/กก.)	๑๐.๐๗	๑๐.๐๐	๘.๗๒	ลดลง ๑๒.๘๐
มูลค่า (ล้านบาท)	๑๑๑.๗๕	๑๐๙.๐๖	๑๑๕.๔๓	เพิ่มขึ้น ๕.๘๔

ข้าวนาปรัง ในปี ๒๕๖๔ มีพื้นที่เพาะปลูก ๑๙,๑๐๕ ไร่ ผลผลิตรวม ๑๑,๐๓๕.๕๘ ตัน มูลค่าการผลิต ๑๐๙.๐๖ ล้านบาท ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๕๒๘ กิโลกรัม ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๑๐.๐๐ บาท ครัวเรือนที่ปลูกข้าวนาปี ๔,๖๔๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘.๕๖ ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งจังหวัด

ปาล์มน้ำมัน

ปีการเพาะปลูก	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	ร้อยละของปี ๒๕๖๔
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	๒๑,๘๓๙	๒๖,๗๙๙	๒๒,๔๓๗	ลดลง ๑๖.๒๘
ผลผลิต (ตัน)	๔๖,๑๘๕.๓๐	๔๙,๖๘๔.๑๖	๔๙,๘๑๓.๔๕	เพิ่มขึ้น ๐.๒๖
ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	๒,๑๘๘	๒,๒๐๕	๒,๒๑๐	เพิ่มขึ้น ๐.๒๓
ราคา (บาท/กก.)	๓.๑๒	๔.๐๓	๖.๐๐	เพิ่มขึ้น ๔๘.๘๘
มูลค่า (ล้านบาท)	๑๗๖.๐๑	๑๙๙.๖๖	๒๙๘.๘๘	เพิ่มขึ้น ๔๙.๖๙

ปาล์มน้ำมัน ปี ๒๕๖๔ มีครัวเรือนที่ปลูก ๓,๔๐๑ ครัวเรือน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ พื้นที่เพาะปลูก ๒๒,๔๓๗ ไร่ ลดลงจากปี ๒๕๖๓ พื้นที่ให้ผลผลิต ๒๑,๗๗๙ ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๙ ผลผลิตเฉลี่ย ๒,๒๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๓ ผลผลิตรวม ๔๙,๘๑๓.๔๕ ตัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๖ ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๖.๐๐ บาท เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ มูลค่าการผลิตรวม ๒๙๘.๘๘ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓

มะพร้าวแก่

ปีการเพาะปลูก	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	ร้อยละของปี ๒๕๖๔
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	๕๕,๐๐๖	๕๔,๑๓๕	๔๘,๕๑๗	ลดลง ๑๐.๓๙
ผลผลิต (ตัน)	๕๑,๔๔๗.๗๕	๕๗,๖๘๗.๔๕	๕๐,๐๒๓.๖๙	ลดลง ๑๓.๒๘
ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	๑,๐๒๐	๑,๐๓๒	๑,๐๙๐	ลดลง ๓.๗๑
ราคา (บาท/กก.)	๕.๐๙	๘.๐๐	๘.๐๐	ไม่มีการเปลี่ยนแปลง
มูลค่า (ล้านบาท)	๒๖๑.๙๕	๔๖๑.๕๐	๔๐๐.๑๙	ลดลง ๑๓.๒๘

มะพร้าวแก่ ปี ๒๕๖๔ มีครัวเรือนที่ปลูก ๒๒,๑๗๓ ครัวเรือน ลดลงจากปี ๒๕๖๓ พื้นที่เพาะปลูก ๔๘,๕๑๗ ไร่ ลดลงจากปี ๒๕๖๓ พื้นที่ให้ผลผลิต ๔๕,๘๘๐ ไร่ ลดลงจากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๙.๙๙ ผลผลิตเฉลี่ย ๑,๐๙๐ กิโลกรัม/ไร่ ลดลงจากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๓.๗๑ ผลผลิตรวม ๕๐,๐๒๓.๖๙ ตัน ลดลงจากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๒๘ ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๘.๐๐ บาท เท่ากับจากปี ๒๕๖๓ มูลค่าการผลิตรวม ๔๐๐.๑๙ ล้านบาท ลดลงจากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๒๘

ทุเรียน

ปีการเพาะปลูก	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	ร้อยละของปี ๒๕๖๔
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	๙,๘๑๙	๙,๘๑๙	๖,๙๒๑	ลดลง ๒๙.๕๑
ผลผลิต (ตัน)	๔,๑๗๘.๓๖	๔,๓๐๘.๖๓	๔,๓๐๕.๙๙	ลดลง ๐.๐๖
ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	๕๗๐	๕๙๑	๕๗๔	ลดลง ๒.๘๘
ราคา (บาท/กก.)	๕๔.๔๔	๕๕.๑๒	๕๙.๘๘	เพิ่มขึ้น ๘.๖๔
มูลค่า (ล้านบาท)	๓๒๓.๗๘	๓๓๗.๑๗	๒๗๓.๕๒	ลดลง ๑๘.๘๘

ทุเรียน ปี ๒๕๖๔ มีครัวเรือนที่ปลูก ๖,๓๖๘ ครัวเรือน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ พื้นที่เพาะปลูก ๖,๙๒๑ ไร่ ลดลงจากปี ๒๕๖๓ พื้นที่ให้ผลผลิต ๕,๒๕๖ ไร่ ลดลงจากปี ๒๕๖๓ ผลผลิตเฉลี่ย ๕๗๔ กิโลกรัม/ไร่ ลดลงจากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๒.๘๘ ผลผลิตรวม ๔,๓๐๕.๙๙ ตัน ลดลงจากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๖ ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๕๙.๘๘ บาท เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๘.๖๔ มูลค่าการผลิตรวม ๒๗๓.๕๒ ล้านบาท ลดลงจากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๘๘

ลองกอง

ปีการเพาะปลูก	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	ร้อยละของปี ๒๕๖๔
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	๑๔,๑๔๒	๑๔,๑๘๑	๑๒,๘๔๒	ลดลง ๙.๔๔
ผลผลิต (ตัน)	๖,๑๒๓.๖๕	๕,๙๗๐.๖๕	๔,๙๖๑.๙๗	ลดลง ๑๖.๘๙
ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	๔๔๔.๐๒	๔๒๗.๓๓	๔๑๕.๐๖	ลดลง ๒.๘๗
ราคา (บาท/กก.)	๒๓.๓๒	๒๔.๐๐	๑๙.๙๐	ลดลง ๑๗.๐๘
มูลค่า (ล้านบาท)	๑๓๙.๐๔	๒๙.๕๖	๙๕.๑๙	เพิ่มขึ้น ๒๒๒.๐๒

ลองกอง ปี ๒๕๖๔ มีครัวเรือนที่ปลูก ๑๒,๖๖๔ ครัวเรือน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ พื้นที่เพาะปลูก ๑๒,๘๔๒ ไร่ ลดลงจากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๙.๔๔ พื้นที่ให้ผลผลิต ๑๒,๒๖๙ ไร่ ลดลงจากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕๘ ผลผลิตเฉลี่ย ๔๑๕.๐๖ กิโลกรัม/ไร่ ลดลงจากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๒.๘๗ ผลผลิตรวม ๔,๙๖๑.๙๗ ตัน ลดลงจากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๘๙ ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๑๙.๙๐ บาท ลดลงจากปี ๒๕๖๓ มูลค่าการผลิตรวม ๙๕.๑๙ ล้านบาท ลดลงจากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๒๘

เงาะ

ปีการเพาะปลูก	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	ร้อยละของปี ๒๕๖๔
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	๑,๖๔๓	๑,๖๔๓	๑,๕๗๖	ลดลง ๔.๐๘
ผลผลิต (ตัน)	๖๓๘.๖๘	๖๓๘.๖๘	๗๑๔.๙๑	เพิ่มขึ้น ๑๑.๙๔
ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	๔๐๐	๔๐๐	๔๔๒	เพิ่มขึ้น ๑๐.๕๐
ราคา (บาท/กก.)	๑๒.๕๓	๑๒.๕๓	๑๒.๕๗	เพิ่มขึ้น ๐.๓๒
มูลค่า (ล้านบาท)	๗.๘๘	๗.๘๘	๘.๘๖	เพิ่มขึ้น ๑๒.๔๔

เงาะ ในปี ๒๕๖๔ มีพื้นที่เพาะปลูก ๑,๕๗๖ ไร่ พื้นที่ให้ผลผลิต ๑,๔๖๒ ไร่ ผลผลิตรวม ๗๑๔.๙๑ ตัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๙๔ มูลค่าการผลิต ๘.๘๖ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๔๔ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๔๔๒ กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕๐ ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๑๒.๕๗ บาท เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๒ ครัวเรือนที่ปลูก ๔,๓๖๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๐๒ ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งจังหวัด

มังคุด

ปีการเพาะปลูก	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	ร้อยละของปี ๒๕๖๔
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	๒,๓๗๓	๒,๓๗๓	๔,๔๖๖	เพิ่มขึ้น ๘๘.๒๐
ผลผลิต (ตัน)	๑,๐๙๗.๖๘	๑,๐๙๗.๖๘	๓,๐๑๐.๐๗	เพิ่มขึ้น ๑๗๔.๒๒
ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	๔๒๑	๔๒๑	๕๔๔	เพิ่มขึ้น ๒๙.๒๒
ราคา (บาท/กก.)	๑๒.๕๘	๑๒.๕๘	๑๖.๗๕	เพิ่มขึ้น ๓๓.๑๕
มูลค่า (ล้านบาท)	๑๓.๖๓	๑๓.๖๓	๕๔.๓๖	เพิ่มขึ้น ๒๙๘.๘๓

มังคุด ในปี ๒๕๖๔ พื้นที่เพาะปลูก ๔,๔๖๖ ไร่ พื้นที่ให้ผลผลิต ๔,๐๗๒ ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๒๙ ผลผลิตรวม ๓,๐๑๐.๐๗ ตัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๑๗๔.๒๒ มูลค่าการผลิต ๕๔.๓๖ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๒๙๘.๘๓ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๕๔๔ กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๒๒ ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๑๖.๗๕ บาท ครัวเรือนที่ปลูก ๖,๑๔๑ ครัวเรือน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๑๖

ตารางที่ ๖ สรุปการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๔

ชนิดพืช	จำนวน เกษตรกร (ครัวเรือน)	เนื้อที่ เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่ เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตที่เก็บ เกี่ยวได้ (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย ต่อไร่ (กิโลกรัม)	ราคา เกษตรกร ขายได้ (บาท/ก.ก.)	มูลค่า (ล้านบาท)
ยางพารา	๓๗,๐๒๑	๓๔๗,๓๓๑	๓๐๑,๖๒๙	๗๗,๔๘๐.๔๑	๒๕๕.๓๑	๕๓.๐๐	๔,๑๐๖.๔๖
ข้าวนาปี	๑๗,๗๘๙	๗๖,๓๐๐	๗๖,๒๗๔	๓๕,๑๔๘.๐๒	๔๖๐.๑๖	๙.๗๔	๓๔๘.๔๔
ข้าวนาปรัง	๔,๒๗๔	๒๐,๒๔๕	๒๐,๒๔๕	๑๑,๕๑๑.๘๒	๕๖๕	๘.๗๒	๑๑๕.๔๓
ปาล์มน้ำมัน	๓,๔๐๑	๒๒,๔๓๗	๒๑,๗๗๙	๔๙,๘๑๓.๔๕	๒,๒๑๐	๖.๐๐	๒๙๘.๘๘
มะพร้าวแก่	๒๒,๑๗๓	๔๘,๕๑๗	๔๕,๘๘๐	๕๐,๐๒๓.๖๙	๑,๐๙๐	๘.๐๐	๔๐๐.๑๙
มะพร้าวอ่อน	๒,๓๑๖	๒,๐๔๘	๑,๒๓๖	๑,๖๔๖.๓๙	๙๔๑	๙.๑๓	๑๖.๕๕
เงาะ	๔,๓๖๙	๑,๕๗๖	๑,๔๖๒	๗๑๔.๙๑	๔๘๒	๑๒.๐๐	๘.๘๖
ทุเรียน	๖,๓๖๘	๖,๙๒๑	๕,๒๕๖	๔,๓๐๕.๙๙	๕๗๔	๕๙.๘๘	๒๗๓.๕๒
ลองกอง	๑๒,๖๖๔	๑๒,๘๔๒	๑๒,๒๖๙	๔,๙๖๑.๙๗	๔๑๕.๐๖	๑๙.๙๐	๙๕.๑๙

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี

๒.๔.๒ การปศุสัตว์ของจังหวัด ปี ๒๕๖๔

สถานการณ์การเลี้ยงสัตว์ปัจจุบันในจังหวัดปัตตานี เป็นการเลี้ยงโดยเกษตรกรรายย่อย เลี้ยงเพื่อการบริโภคภายในครัวเรือนและเหลือจำหน่าย ในภาพรวมปริมาณสัตว์เลี้ยงในปี ๒๕๖๔ เพิ่มขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา เนื่องจากภาครัฐมีการสนับสนุนโครงการและปัจจัยการผลิต เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและเพิ่มรายได้ของเกษตรกร สนับสนุนให้เกษตรกรเลี้ยงสัตว์เชิงพาณิชย์มากขึ้น โดยมีการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ประกอบกับในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ได้เปิดตลาดกลางปศุสัตว์ชายแดนใต้ เพิ่มแรงจูงใจให้เกษตรกรเลี้ยงปศุสัตว์เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะโค,แพะ ส่วนสัตว์ปีกและสัตว์อื่น ได้แก่ ไก่เนื้อ เกษตรกรที่เลี้ยงคงที่แต่เพิ่มปริมาณสัตว์เลี้ยงมากขึ้น ถึงแม้ว่าจะมีการสนับสนุนการเลี้ยงสัตว์อย่างต่อเนื่องจากภาครัฐ ซึ่งเป็นที่ต้องการของประชาชนในพื้นที่ก็ยังไม่เพียงพอต่อการบริโภคในจังหวัด ซึ่งมีผลทำให้ต้องนำสัตว์จากต่างจังหวัดเข้ามาในพื้นที่

ปริมาณการเลี้ยงสัตว์ของจังหวัดปัตตานี ปี ๒๕๖๔ แบ่งเป็นชนิดสัตว์ที่สำคัญๆ ดังนี้

๑. โคเนื้อ จำนวน ๖๗,๗๖๐ ตัว เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ปริมาณการเลี้ยงที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย เนื่องจากภาครัฐมีการส่งเสริมการเลี้ยงโคอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มฐานการผลิตและยกระดับการเลี้ยงอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ และสนับสนุนการผสมเทียม เพื่อเป็นการผลิตโคเนื้อที่มีคุณภาพเน้นการบริโภคตามความต้องการของพื้นที่ แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการและมีโคเนื้อบางส่วนที่นำเข้ามาในจังหวัดเพื่อจำหน่าย,ทำพันธุ์หรือเข้าโรงฆ่าสัตว์ เพื่อสนองความต้องการบริโภคในจังหวัด

๒. กระบือ มีปริมาณการเลี้ยง ๑,๗๐๐ ตัว เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งมีการเลี้ยงเพียงบางพื้นที่เท่านั้น เนื่องจาก การเลี้ยงกระบือในพื้นที่ส่วนใหญ่เลี้ยงปล่อยทุ่ง ซึ่งปัจจุบันพื้นที่สำหรับการเลี้ยงกระบือมีพื้นที่ลดลง จึงทำให้เกษตรกรบางรายเลิกเลี้ยง หรืออาจลดปริมาณกระบือที่เลี้ยงให้น้อยลง

๓. แพะ มีจำนวน ๕๐,๔๒๔ ตัว เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาปริมาณเลี้ยงแพะเพิ่มขึ้น เพราะมีการส่งเสริมการเลี้ยงจากภาครัฐ เพื่อเพิ่มฐานการผลิตในพื้นที่ และยกระดับการเลี้ยงของเกษตรกรการเลี้ยงแพะในพื้นที่ส่วนใหญ่เลี้ยงแพะเนื้อหรือแพะเนื้อลูกผสมทั่วไปเลี้ยงแบบปล่อยแพะเล็ม หรือกิ่งกึ่งปล่อย โดยใช้พ่อพันธุ์ผสมพันธุ์ตามธรรมชาติ บางส่วนใช้วิธีผสมเทียม ในตลาดการขายแพะเนื้อ เป็นการซื้อขายเป็นตัวเพื่อบริโภคหรือใช้ในโอกาสพิธีกรรมทางศาสนา การแปรรูปผลิตภัณฑ์ยังมีน้อย

๔. แกะ มีจำนวน ๑๖,๖๘๘ ตัว มีปริมาณการเลี้ยงเพิ่มขึ้น และภาครัฐได้สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการเลี้ยงมากขึ้นเป็นการเลี้ยงแกะลูกผสมเป็นฝูง โดยมีพ่อพันธุ์คุมฝูงและให้ผลผลิตไม่แน่นอนและมีการเลี้ยงในบางพื้นที่

๕. สุกร มีจำนวน ๓,๗๒๕ ตัว ปริมาณการเลี้ยงสุกรยังคงที่ เนื่องจากภาวะ โรคระบาด และต้นทุนการเลี้ยงสัตว์สูงขึ้น โดยเฉพาะวัตถุดิบอาหารสัตว์ มีราคาแพง เกษตรกรไม่สามารถรับราคาวัตถุดิบที่สูงได้ ถึงแม้ว่าสุกรมีชีวิตหน้าฟาร์มจะราคาสูงขึ้นก็ตามคาดว่าปริมาณการเลี้ยงจะไม่เพิ่มขึ้น และอาจมีการเลี้ยงลดลง โดยปรับปริมาณการเลี้ยงให้เข้ากับสถานการณ์ด้านราคาและต้นทุนด้านอาหารสัตว์

๖. ไก่เนื้อ จำนวน ๒๔๐,๔๑๙ ตัว มีปริมาณการเลี้ยงไก่เนื้อเพิ่มขึ้น เกษตรกรมีความต้องการบริโภคสูงขึ้น เป็นอาหารประเภทเนื้อ ที่มีราคาต่ำ เมื่อเทียบกับเนื้อสัตว์ชนิดอื่น การผลิตไก่เนื้อในจังหวัดปัตตานี เป็นระบบฟาร์มพันธะสัญญา เกษตรกรรายย่อยเป็นผู้ลงทุนสร้างโรงเรือนและเป็นผู้เลี้ยง ผู้ประกอบการเอกชน รับซื้อผลผลิตแบบประกันราคา ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายเดิม ไม่มีรายใหม่เพื่อตอบสนองตลาดผู้บริโภค มีการนำเข้าไก่ชำแหละเข้ามาบริโภคในแต่ละเดือนจำนวนมาก

๗. ไก่ชน มีจำนวน ๒ ตัว ซึ่งเป็นไก่นมของฟาร์มตัวอย่างฯ จังหวัดปัตตานี ได้กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนการเลี้ยงไก่นมในพื้นที่ เพื่อเป็นอาชีพทางเลือกให้กับเกษตรกรที่สนใจ เนื่องจาก มีผู้ประกอบการภาคเอกชนได้ดำเนินการก่อสร้างโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์นม เพื่อรองรับโครงการอาหารเสริมนมในโรงเรียนในพื้นที่ ๓ จังหวัด ตามนโยบายของรัฐบาล

๘. ไก่พื้นเมือง มีจำนวน ๗๗๖,๓๖๓ ตัว ปริมาณการเลี้ยงเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากเกษตรกรที่เลี้ยงส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย เลี้ยงเพื่อบริโภคในครัวเรือน และจำหน่ายในชุมชน ช่วงสถานการณ์โควิด ๑๙ เกษตรกรเลี้ยงไก่พื้นเมืองเพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในครัวเรือนได้ และภาครัฐมีการสนับสนุนพันธุ์ไก่พื้นเมืองให้กับเกษตรกรในพื้นที่

๙. เป็ดเทศ มีจำนวน ๒๓๙,๒๙๒ ตัว ปริมาณการเลี้ยงเป็ดเทศเพิ่มขึ้น ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงเพื่อการบริโภคในครัวเรือน และเหลือถึงจำหน่ายในชุมชนสามารถลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในครัวเรือนได้

๑๐. เป็ดไข่ มีจำนวน ๔๖,๗๙๒ ตัวปริมาณการเลี้ยงเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเลี้ยงเป็ดไข่ในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย เน้นการบริโภคในครัวเรือน และจำหน่ายในชุมชน ช่วงสถานการณ์โควิด ๑๙ เกษตรกรเลี้ยงเป็ดไข่เพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในครัวเรือนได้สามารถลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์ได้โดยใช้วัสดุที่หาได้ในพื้นที่

ตารางที่ ๗ การปศุสัตว์ของจังหวัด ปี ๒๕๖๔

ชนิดสัตว์	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)
โคเนื้อ	๑๘,๑๖๙	๖๗,๗๖๐
โคนม	๑	๒
กระบือ	๒๒๐	๑,๗๐๐
สุกร	๑๗๘	๓,๗๒๕
ไก่	๓๒,๒๒๐	๑,๐๕๐,๙๒๗
เป็ด	๑๕,๔๗๖	๓๐๐,๔๐๐
แพะ	๙,๙๒๙	๕๐,๔๒๔
แกะ	๓,๖๔๕	๑๖,๖๘๘

ที่มา สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปัตตานี

๒.๔.๓ การประมงของจังหวัด ปี ๒๕๖๔

ศักยภาพด้านการประมงที่สำคัญของจังหวัดปัตตานี แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ การประมงทะเล การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง และการประมงน้ำจืด

๑) การประมงทะเล จังหวัดปัตตานีมีท่าเทียบเรือซึ่งเรือประมงทะเลขนาดใหญ่สามารถเข้าเทียบท่าได้ นอกจากนี้ยังอยู่ใกล้แหล่งทำการประมงในอ่าวไทยและแหล่งทำการประมงระหว่างประเทศ เรือประมงขนาดใหญ่และขนาดเล็กจึงหมุนเวียนเข้ามาเทียบท่าจังหวัดปัตตานี เพื่อขนถ่ายสินค้าสัตว์น้ำจำนวนมาก การประมงทะเลประกอบด้วยกลุ่มชาวประมง ๒ กลุ่มใหญ่ คือ

๑.๑) จำนวน ๙๙๑ ลำ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอเมืองปัตตานีและอำเภอสายบุรี เรือประมงส่วนใหญ่ได้รับอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ในการทำประมง เช่น อวนลากคู่ อวนลากแผ่นตะเฆ่ อวนลากคานถ่าง อวนล้อมจับ อวนครอบปลากะตัก อวนครอบหมึก ลอบ และเบ็ด เป็นต้น

ตารางที่ ๘ ปริมาณสัตว์น้ำและมูลค่าของการทำประมงทะเล ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔

ปี	เรือประมงขึ้นท่า (เที่ยว)	สัตว์น้ำที่นำขึ้นท่าเทียบเรือ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
๒๕๕๘	๖,๖๕๒	๑๐๕,๕๒๐.๐๐	๘,๙๓๒.๑๐
๒๕๕๙	๗,๕๕๗	๖,๕๖๓.๗๕	๕,๔๗๗.๗๗
๒๕๖๐	๗,๗๑๐	๕๑,๗๑๐.๒๓	๔,๙๕๗.๖๘
๒๕๖๑	๗,๘๗๖	๘๖,๗๒๖.๔๓	๓,๖๙๙.๗๑
๒๕๖๒	๒,๘๓๔	๓๑,๘๐๕.๙๑	๑,๔๔๑.๘๖
๒๕๖๓	๕,๖๒๙	๑๐๙,๘๕๗.๗๒	๓๐,๔๖๓.๙๙
๒๕๖๔	๖,๕๘๕	๖๙,๘๓๐.๖๘	๓,๕๖๙.๘๒
รวม	๔๔,๘๔๓	๔๖๒,๐๑๔.๗๒	๕๘,๕๕๒.๙๓

ที่มา สถิติ กรมประมง

ปริมาณสัตว์น้ำขึ้นท่าเทียบเรือปัตตานี ในปี พ.ศ.๒๕๖๔ จำนวน ๖๙,๘๓๐.๖๘ เมตริกตัน มูลค่า ๓,๕๖๙.๘๒ ล้านบาท ปริมาณสัตว์น้ำขึ้นท่า ลดลงขึ้นจากปี ๒๕๖๓ จำนวน ๑๐,๐๒๗.๐๔ เมตริกตัน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๔๔ มีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ จำนวน ๒๖,๘๙๔.๑๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๒๘ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะมีปริมาณสัตว์น้ำขึ้นท่าเป็นอันดับ ๑ ของภาคใต้ และมีมูลค่าสัตว์น้ำเป็นอันดับ ๑ ของภาคใต้ด้วย ทั้งนี้เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรการประมงของจังหวัดปัตตานี ซึ่งสัตว์น้ำที่จับได้จะใช้ประโยชน์ภายในจังหวัดส่วนหนึ่ง โดยนำไปใช้บริโภคสดและเป็นวัตถุดิบในโรงงานแปรรูปอาหารจากสัตว์น้ำ และการแปรรูปในระดับพื้นบ้าน อีกส่วนหนึ่งจะส่งออกนอกจังหวัดปัตตานี ทั้งจังหวัดใกล้เคียงในภาคใต้และภาคอื่นๆ ของประเทศ เพื่อใช้บริโภคสดและเป็นวัตถุดิบในโรงงานเช่นเดียวกัน

๑.๒) กลุ่มชาวประมงพื้นบ้านที่ได้รับการจดทะเบียนและต่ออายุใบอนุญาตใช้เรือจากสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาปัตตานี จำนวน ๓,๐๒๙ ลำ ส่วนใหญ่กระจายอยู่ตามชายฝั่งทะเล พื้นที่อำเภอเมืองปัตตานี อำเภอหนองจิก อำเภอสายบุรี อำเภอไม้แก่น อำเภอยะหริ่ง และอำเภอบะนาระ ชาวประมงพื้นบ้านส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือ อวนลอยปลาทุ อวนลอยปลากะบอก อวนลอยกุ้ง และอวนจมปู

๒) การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง สามารถสร้างอาชีพให้กับเกษตรกรและอาชีพที่เกี่ยวข้องอีกจำนวนมาก สัตว์น้ำที่นิยมเลี้ยงกันมาก คือ กุ้งทะเล และปลากะพงขาว

๒.๑) การเลี้ยงกุ้งทะเลมีฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเลจากการขึ้นทะเบียนฟาร์มเลี้ยงกับหน่วยงานกรมประมง ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๙๒ ฟาร์ม พื้นที่เลี้ยงรวม ๑,๖๙๓.๙๔ ไร่ เป็นฟาร์มเพาะเลี้ยง

กุ่มกุลาดำ ๕ ฟาร์ม พื้นที่เลี้ยง ๒๐๕.๐๐ ไร่ และฟาร์มเลี้ยงกุ่มขาว จำนวน ๘๗ ฟาร์ม พื้นที่เลี้ยง ๑,๔๘๘.๙๔ ไร่ มีการเลี้ยงมากที่สุดในเขตอำเภอยะหริ่ง จำนวน ๔๐ ฟาร์ม และอำเภอหนองจิก จำนวน ๓๓ ฟาร์ม ปริมาณผลผลิตกุ่มทะเล รวมทั้งสิ้น ๑,๙๕๙.๑๒ ตัน คิดเป็นมูลค่า ๒๙๑.๑๘ ล้านบาท แยกเป็น ผลผลิตกุ่มกุลาดำ ๑๖.๕๐ ตัน คิดเป็นมูลค่า ๔.๕๐ ล้านบาท เป็นผลผลิตกุ่มขาว ๑,๙๔๒.๖๒ ตัน คิดเป็นมูลค่า ๒๘๖.๖๘ ล้านบาท

ตารางที่ ๙ การเลี้ยงกุ่มทะเลของจังหวัดปัตตานี ปี ๒๕๖๔

ชนิดสัตว์	จำนวนเกษตรกร (ฟาร์ม)	พื้นที่การเลี้ยง (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
กุ่มกุลาดำ	๕	๒๐๕	๑๖.๕๐	๔.๕๐
กุ่มขาว	๘๗	๑,๔๘๘.๙๔	๑,๙๔๒.๖๒	๒๘๖.๖๘
รวม	๙๒	๑,๖๙๓.๙๔	๑,๙๕๙.๑๒	๒๙๑.๑๘

ที่มา สำนักงานประมงจังหวัดปัตตานี

๒.๒) การเลี้ยงปลาชายฝั่ง จังหวัดปัตตานีมีเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาชายฝั่ง ในปี ๒๕๖๔ มีจำนวน ๒๔๓ ฟาร์ม พื้นที่เลี้ยงรวม ๒๐๔.๘๒ ไร่ เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้วิธีการเลี้ยงปลาในกระชัง มีจำนวนน้อยที่เลี้ยงปลาชายฝั่งในบ่อดิน เลี้ยงมากที่สุดในท้องที่อำเภอสายบุรี จำนวน ๑๖๑ ฟาร์ม พื้นที่เลี้ยงรวม ๑๒.๙๑ ไร่ รองลงมาอำเภอยะหริ่ง จำนวน ๓๖ ฟาร์ม พื้นที่เลี้ยงรวม ๘๑.๒๒ ไร่

๓) ประมงน้ำจืด นอกจากประมงทะเลและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง การประมงน้ำจืดก็มีความสำคัญกับเกษตรกรในจังหวัดปัตตานีไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากันโดยเฉพาะกับเกษตรกรที่ไม่ได้อยู่บริเวณชายฝั่งทะเล เนื่องจากจังหวัดปัตตานีมีแหล่งน้ำจืดซึ่งเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นใหม่เพื่อใช้ในการเกษตรสร้างผลผลิตปลาน้ำจืดให้กับเกษตรกรในการจับสัตว์น้ำมาใช้บริโภคในครัวเรือนซึ่งเหลือจากการบริโภคก็สามารถจำหน่ายเพื่อเป็นรายได้ของครอบครัวอีกทางหนึ่งจังหวัดปัตตานีมีฟาร์มเลี้ยงปลาน้ำจืดรวม ๑,๘๙๓ ฟาร์ม พื้นที่ฟาร์มรวม ๑,๒๘๙.๐๒ ไร่ เลี้ยงมากที่สุดในท้องที่อำเภอโคกโพธิ์ จำนวน ๔๔๔ ฟาร์ม พื้นที่ฟาร์มรวม ๒๔๕.๕๕ ไร่ อำเภอหนองจิก จำนวน ๒๔๒ ฟาร์ม พื้นที่ฟาร์ม ๓๕๓.๒๑ ไร่

๒.๔.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ตารางที่ ๑๐ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ชนิดสินค้า	จำนวนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)
ส้มโอบูโก	๒๐	๖๐
ลูกหยี	๑๗	-

ที่มา สำนักงานพาณิชย์จังหวัดปัตตานี

๒.๔.๕ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๑๑ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	เกษตรกร (ราย)	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)
เกษตรอินทรีย์			
ข้าว	๕๐	๕๐	๑๗๕
พืชผัก	๓	๓	๓

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	เกษตรกร (ราย)	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)
GAP			
ข้าว	๒๓๘	๒๓๘	๙๗๖
ทุเรียน	๑๒๗	๑๒๗	๒๘๑.๑๕
GAP			
มังคุด	๗	๗	๑๙.๕๐
กระเจียบเขียว	๑	๑	๐.๒๕
ข้าวโพดฝักอ่อน	๒	๒	๐.๗๕
ส้มโอ	๓๔	๓๔	๖๘
พริก	๕	๕	๒.๕๐
มะพร้าวอ่อน	๒๑	๒๑	๗๓.๕๐
ลองกอง	๒๘	๒๘	๕๑.๒๕
กะหล่ำ	๓	๖	๑.๗๕
ถั่ว	๔	๕	๒
มะเขือ	๓	๔	๑.๕
แตง	๑๑	๑๒	๖.๒๕
ข้าวโพดหวาน	๓	๓	๑.๗๕
กล้วย	๑	๒	๖
สินค้าประมง	๒๙๒	๒๙๒	๑,๕๖๕
อื่นๆ	๔๗	๕๗	๑,๘๗๙.๗๕

๒.๔.๖ สินค้า OTOP ของจังหวัด

ตารางที่ ๑๒ สินค้า OTOP ๑๐ อันดับแรกของจังหวัด

สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	แหล่งรับซื้อ
๑. ปลาเกลือเค็ม	กลุ่มโอริงปันตัย บ้านต้นหยงเปาว์	ศูนย์ OTOP, ร้านของฝากในประเทศ
๒. ข้าวเกรียบปลา	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านดาโต๊ะ	ร้านจำหน่ายของฝาก, ตัวแทนจำหน่ายในประเทศ, ออกงานแสดงจำหน่าย, ตลาดออนไลน์, ส่งจำหน่ายต่างประเทศ
๓. ข้าวเกรียบปลาทุ	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มบุหงารายา	ร้านจำหน่ายของฝาก, ตลาดออนไลน์, ออกร้านจำหน่าย, ห้าง Modern Trade
๔. ลูกหยีแปรรูป	ลูกหยีแม่เลื่อน	ร้านจำหน่ายของฝาก, ตลาดออนไลน์, ออกร้านจำหน่าย, ห้าง Modern Trade
๕. ข้าวเกรียบปลา	กลุ่มผลิตข้าวเกรียบปลาซีริน	หน้าร้านจำหน่าย, ศูนย์ OTOP, ร้านของฝากในประเทศ, ตัวแทนจำหน่าย
๖. ผ้าบาติก	บาติกเดอนารา	หน้าร้าน, ตัวแทนจำหน่ายในประเทศและต่างประเทศ, ออกร้านจำหน่าย, online
๗. ผลิตภัณฑ์ธัญพืชแปรรูป	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านนาเกตุ	หน้าร้านจำหน่าย, ศูนย์ OTOP, ร้านของฝากในประเทศ, ตัวแทนจำหน่ายในประเทศ, ส่งจำหน่ายร้านค้าทั่วไป
๘. ปลาทุบปรุงรส	กลุ่มประมงพื้นบ้านบูดี	ศูนย์ OTOP, ร้านของฝากในประเทศ, online
๙. ชุดข้าวยาพร้อมปรุง	ยี่เซ็ง สายบุรี	หน้าร้านจำหน่าย, ศูนย์ OTOP, ร้านของฝากในประเทศ, ตัวแทนจำหน่ายต่างประเทศ, ส่งจำหน่ายร้านค้าทั่วไป

สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	แหล่งรับซื้อ
๑๐.ผลิตภัณฑ์กล้วยแปรรูป	วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรน้ำตกทรายขาว	ศูนย์ OTOP, ร้านของฝากในประเทศ,ห้างModern Trade

ที่มา สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดปัตตานี

๒.๕ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๒.๕.๑ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ตารางที่ ๑๓ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
สหกรณ์การเกษตร	๓๖	๔๖,๔๘๙
สหกรณ์ประมง	๕	๑,๓๖๕
สหกรณ์บริการ	๑๕	๖๕,๑๕๘
สหกรณ์ออมทรัพย์	๑๐	๑๑๖,๗๖๓
สหกรณ์ร้านค้า	๒	๑,๓๕๐
รวมทั้งสิ้น	๖๘	๒๓๑,๑๒๕

ที่มา สำนักงานสหกรณ์จังหวัดปัตตานี

๒.๕.๒ องค์กรเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรจังหวัดปัตตานี

ตารางที่ ๑๔ จำนวนองค์กรเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรจังหวัด

กลุ่มเกษตรกร (กลุ่ม)	กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร (กลุ่ม)	กลุ่มยุวเกษตรกร (กลุ่ม)	กลุ่มส่งเสริม อาชีพ (กลุ่ม)	กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน (กลุ่ม)	เครือข่ายวิสาหกิจ ชุมชน (กลุ่ม)
๙	๑๗๙	๑๒๗	๕๒๘	๙๕๑	๗

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี

๒.๖ ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด

ตารางที่ ๑๕ จำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด

อำเภอ	ประเภทอาสาสมัครเกษตร													
	เกษตร และ สหกรณ์	ฝน หลวง	บัญชี	ประมง	ปศุสัตว์	หมอดิน	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	ชล ประ ทาน	เศรษฐ กิจ การ เกษตร	ปฏิรูป ที่ดิน	ชาว นา อาสา	ครูยาง	สารวัตร เกษตร
เมืองปัตตานี	๑๓	-	๒	๒๑	๗๔	๔๖	๘๓	๕	๒	๑	-	-	-	๑๐
โคกโพธิ์	๑๒	๔	๕	๒๓	๙๕	๗๓	๑๑๘	๔	๑๗	๑	-	-	๔๕	๑๒
หนองจิก	๑๒	-	๑	๑๙	๙๔	๔๗	๗๘	๔	๑๙	๑	๑๓	-	๑๗	๑๙
ปะนาเระ	๑๐	๕	๘	๑๖	๕๔	๔๑	๖๘	๔	๑๑	๑	-	๑	๒	๔
มายอ	๑๓	-	๓	๑๖	๖๑	๓๙	๗๐	๔	๑๒	๑	๒๔	-	๒๘	๕
ทุ่งยางแดง	๔	-	๓	๙	๒๖	๒๐	๓๑	๒	-	๑	๑๐	-	๑๐	๑
สายบุรี	๑๑	-	๖	๒๔	๘๓	๔๖	๙๑	๔	-	๒	๒๐	-	๑๔	๓
ไม้แก่น	๔	-	๓	๙	๒๐	๑๓	๒๗	๔	-	๑	-	-	๒	-
ยะหริ่ง	๑๘	๒	๓	๒๘	๙๓	๔๕	๙๖	๔	๔	๑	-	-	๒	๑๒
ยะรัง	๑๒	-	๗	๙	๘๑	๓๖	๙๒	๓	๙	๑	๒๒	-	๑๕	๑๑
กะพ้อ	๓	-	๓	๖	๒๗	๒๔	๓๑	๔	-	๑	-	-	๑๗	๑
แม่ลาน	๓	-	๔	๘	๒๖	๑๙	๒๓	๔	๔	๑	-	-	๑๓	๓
รวม	๑๑๕	๑๑	๔๘	๑๘๘	๗๓๔	๔๔๙	๘๐๘	๔๖	๗๘	๑๓	๘๙	๑	๑๖๙	๘๑

ที่มา ระบบฐานข้อมูลอาสาสมัครเกษตร

๒.๗ จำนวนประชาชนชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ ๑๖ จำนวนประชาชนชาวบ้าน

อำเภอ	จำนวน(ราย)
ยะหริ่ง	๑ ราย นางพัชรี โชติรัตน์ ม.๓ ต.ตะโละ อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี

ที่มา สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปัตตานี

ส่วนที่ ๓

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดปัตตานี

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกจังหวัด ที่จะมึผลกระทบต่อการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

ตารางที่ ๑๗ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
<p>S๑ มีแหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำชลประทานกระจายในพื้นที่</p> <p>S๒ สภาพภูมิประเทศเหมาะสมแก่การทำเกษตรที่หลากหลาย (เขา ป่า นา ทะเล)</p> <p>S๓ มีอ่าวปัตตานีเป็นแหล่งทรัพยากรสัตว์น้ำ และมีชายฝั่งทะเลยาว ๑๑๖.๔ กม. เหมาะแก่การทำประมง</p> <p>S๔ มีสินค้าเกษตรประจำถิ่นที่มีเอกลักษณ์ สามารถพัฒนาเพื่อเพิ่มมูลค่าได้ (ข้าวพื้นเมือง ส้มโอบูโก ทุเรียนทรายขาว แตงโมทุ่งยางแดง ลูกหยียะรัง ปลาสดิตตอนนาโค แพะ)</p> <p>S๕ มีศักยภาพด้านการปศุสัตว์ มีกลุ่มเครือข่ายปศุสัตว์ที่เข้มแข็ง และมีตลาดกลางปศุสัตว์ชายแดนใต้รองรับสินค้าปศุสัตว์</p> <p>S๖ มีโรงงานแปรรูปยางพารา ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว และทุเรียน</p> <p>S๗ มีศูนย์เรียนรู้ต้นแบบการพัฒนาการเกษตรจำนวนมาก เช่น โรงงานผลิตอาหารฮาลาลสำหรับ Start Up โรงงานต้นแบบผลิตภัณฑ์ยางพารา ฟาร์มตัวอย่างฯ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และศูนย์เครือข่ายประชาชนชาวบ้าน เป็นต้น</p> <p>S๘ มีสถาบันเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรหลากหลายประเภท ในการพัฒนาอาชีพการเกษตร เช่น กลุ่มอาชีพวิสาหกิจชุมชน เกษตรแปลงใหญ่ สหกรณ์ชาวสวนยาง กลุ่มปศุสัตว์กลุ่มประมงพื้นบ้าน กลุ่มบริหารการใช้น้ำ กลุ่มออมทรัพย์ กองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น</p> <p>S๙ มีโครงสร้างพื้นฐานรองรับการประมงเชิงพาณิชย์ เช่น ท่าเทียบเรือขนาดใหญ่ ทั้งเรือประมงขนาดใหญ่ ขนาดเล็ก และมีอุตสาหกรรมประมงต่อเนื่อง ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ</p> <p>S๑๐ มีเกษตรกรที่มีองค์ความรู้ในอาชีพเกษตร สามารถเป็นต้นแบบให้เกษตรกรทั่วไป เช่น ประชาชนเกษตร Smart Farmer ต้นแบบ Smart Farmer Young Smart Farmer</p>	<p>W๑ เกษตรกรจำนวนมากไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน</p> <p>W๒ เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นรายย่อย ผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน ไม่พัฒนาสู่การผลิตเชิงพาณิชย์</p> <p>W๓ ใช้พื้นที่การเกษตรไม่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ Zoning ,Agri-map</p> <p>W๔ เกษตรกรใช้วิธีการผลิตแบบดั้งเดิม ขาดการนำองค์ความรู้และเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิต</p> <p>W๕ เกษตรกรขาดการวางแผนการผลิต ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง ผลผลิตต่ำ</p> <p>W๖ มีกลุ่มเกษตรกรหลากหลาย แต่การบริหารจัดการกลุ่มยังไม่เข้มแข็ง</p> <p>W๗ เกษตรกรขาดความรู้ด้านการตลาดและการบริหารจัดการ ไม่พัฒนาไปสู่ผู้ประกอบการสินค้าเกษตร</p> <p>W๘ คุณภาพผลผลิตไม่ได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด</p> <p>W๙ การแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรไม่หลากหลาย และผลิตภัณฑ์จำนวนมากไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน</p> <p>W๑๐ เกษตรกรเข้าสู่วัยสูงอายุ ลูกหลานและคนรุ่นใหม่สนใจการเกษตรน้อย พื้นที่ทำการเกษตรไม่ใช้ประโยชน์</p> <p>W๑๑ ขาดการจัดเก็บข้อมูล (Big Data) อย่างเป็นระบบ ไม่สามารถนำมาวิเคราะห์นโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
<p>S๑๑ มีเกษตรกรผู้นำ และอาสาสมัครเกษตรสาขาต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการเกษตร</p> <p>S๑๒ มีสถาบันการศึกษาในพื้นที่เป็นแหล่งพัฒนา เทคโนโลยีและงานวิจัย</p> <p>S๑๓ มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่หลากหลาย กระจายอยู่ในพื้นที่</p> <p>S๑๔ มีหลากหลายทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถพัฒนาสินค้าที่มีเอกลักษณ์และเพิ่มมูลค่า</p>	

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

ตารางที่ ๑๘ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
<p>O๑ นโยบายของรัฐบาลให้ความสำคัญการพัฒนาและเร่งเสริมสร้างเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน</p> <p>O๒ นโยบายและโครงการสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการสร้างความเข้มแข็งภาคเกษตร เช่น การส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ เป็นต้น</p> <p>O๓ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลักดันนโยบายและขับเคลื่อนการพัฒนาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้</p> <p>O๔ การฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับซาอุดีอาระเบีย นำไปสู่ความร่วมมือและประโยชน์ด้านเศรษฐกิจและสังคม</p> <p>O๕ ท่าเลที่ตั้งเป็นประตูสู่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และมีพื้นที่ติดทะเล สามารถพัฒนาตลาดสินค้าเกษตรและระบบโลจิสติกส์</p> <p>O๖ เงื่อนไขพิเศษสำหรับการลงทุนและสิทธิประโยชน์ทางภาษีในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และอยู่ในพื้นที่เศรษฐกิจ IMT-GT เอื้อต่อการพัฒนา</p> <p>O๗ การส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและยั่งยืน เช่น BCG SEDZ IUU. RSPO เกษตรกรรมยั่งยืน</p> <p>O๘ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ สามารถนำมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต</p> <p>O๙ การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้การสื่อสารประชาสัมพันธ์เข้าถึงง่าย มีตลาดซื้อขายออนไลน์</p> <p>O๑๐ กระแสการรักสุขภาพ ทำให้อาหารปลอดภัยและสินค้าเพื่อสุขภาพมีความต้องการสูง</p> <p>O๑๑ มีเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันการศึกษา องค์กรภาครัฐ และภาคเอกชนทั้งในและต่างพื้นที่ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนาพื้นที่</p>	<p>T๑ เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ส่งผลกระทบต่อการลงทุนของภาคเอกชน</p> <p>T๒ ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง เนื่องจากปัจจัยต่างๆ เช่น ภาวะเศรษฐกิจโลก สงคราม วิกฤตราคาน้ำมันพุ่งสูง</p> <p>T๓ มีการนำเข้าสินค้าเกษตรจากพื้นที่อื่นปริมาณมาก และมีราคาถูกกว่าในพื้นที่</p> <p>T๔ สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-๑๙ ส่งผลกระทบต่อการค้าวิถีชีวิตของประชาชนและเศรษฐกิจของประเทศ</p> <p>T๕ การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศส่งผลให้เกิดภัยธรรมชาติ โรคอุบัติใหม่ ผลผลิตตกต่ำ</p> <p>T๖ วิกฤตเศรษฐกิจทำให้หน่วยงานได้รับงบประมาณน้อยลง</p> <p>T๗ การเปลี่ยนแปลงของกฎ ระเบียบ และระบบเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน ทำให้ผู้ประกอบการปรับตัวไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง</p> <p>T๘ การเข้าสู่สังคมสูงอายุ เกิดภาวะขาดแคลนแรงงาน</p>

การจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

ตารางที่ ๑๙ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

<p style="text-align: center;">ปัจจัยภายใน</p> <p style="text-align: center;">ปัจจัยภายนอก</p>	<p style="text-align: center;">S จุดแข็ง (ภายใน)</p> <p>S๑ มีแหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำชลประทานกระจายในพื้นที่</p> <p>S๒ สภาพภูมิประเทศเหมาะสมแก่การทำเกษตรที่หลากหลาย (เขา ป่า นา ทะเล)</p> <p>S๓ มีอ่าวปัตตานีเป็นแหล่งทรัพยากรสัตว์น้ำ และมีชายฝั่งทะเลยาว ๑๑๖.๔ กม. เหมาะแก่การทำประมง</p> <p>S๔ มีสินค้าเกษตรประจำถิ่นที่มีเอกลักษณ์สามารถพัฒนาเพื่อเพิ่มมูลค่าได้ (ข้าวพื้นเมือง ส้มโอบูโก ทุเรียนทรายขาว แตงโมทุ่งยางแดง ลูกหิยะรัง ปลาสดดอนนา โคนแพะ)</p> <p>S๕ มีศักยภาพด้านการปศุสัตว์ มีกลุ่มเครือข่ายปศุสัตว์ที่เข้มแข็ง และมีตลาดกลางปศุสัตว์ชายแดนใต้รองรับสินค้า ปศุสัตว์</p> <p>S๖ มีโรงงานแปรรูปยางพารา ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว และทุเรียน</p> <p>S๗ มีศูนย์เรียนรู้ต้นแบบการพัฒนาการเกษตรจำนวนมาก เช่น โรงงานผลิตอาหารฮาลาล สำหรับ Start Up โรงงานต้นแบบผลิตภัณฑ์ยางพารา ฟาร์มตัวอย่างฯ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น</p> <p>S๘ มีสถาบันเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรหลากหลายประเภท ในการพัฒนาอาชีพการเกษตร เช่น กลุ่มอาชีพ วิสาหกิจชุมชน เกษตรแปลงใหญ่ สหกรณ์ชาวสวนยาง กลุ่มปศุสัตว์กลุ่มประมงพื้นบ้าน กลุ่มบริหารการใช้น้ำ กลุ่มออมทรัพย์ กองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น</p> <p>S๙ มีโครงสร้างพื้นฐานรองรับการประมงเชิงพาณิชย์ เช่น ท่าเทียบเรือขนาดใหญ่ ทั้งเรือประมงขนาดใหญ่ ขนาดเล็ก และมีอุตสาหกรรมประมงต่อเนื่อง ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ</p> <p>S๑๐ มีเกษตรกรที่มีองค์ความรู้ในอาชีพเกษตรสามารถเป็นต้นแบบให้เกษตรกรทั่วไป เช่น ปราชญ์เกษตร Smart Farmer ต้นแบบ Smart Farmer Young Smart Farmer</p> <p>S๑๑ มีเกษตรกรผู้นำ และอาสาสมัครเกษตรสาขาต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการเกษตร</p> <p>S๑๒ มีสถาบันการศึกษาในพื้นที่เป็นแหล่งพัฒนาเทคโนโลยีและงานวิจัย</p>	<p style="text-align: center;">W จุดอ่อน (ภายใน)</p> <p>W๑ เกษตรกรจำนวนมากไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน</p> <p>W๒ เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นรายย่อย ผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน ไม่พัฒนาสู่การผลิตเชิงพาณิชย์</p> <p>W๓ ใช้พื้นที่การเกษตรไม่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ Zoning ,Agri-map</p> <p>W๔ เกษตรกรใช้วิธีการผลิตแบบดั้งเดิมขาดการนำองค์ความรู้และเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิต</p> <p>W๕ เกษตรกรขาดการวางแผนการผลิต ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง ผลผลิตต่ำ</p> <p>W๖ มีกลุ่มเกษตรกรหลากหลาย แต่การบริหารจัดการกลุ่มยังไม่เข้มแข็ง</p> <p>W๗ เกษตรกรขาดความรู้ด้านการตลาด และการบริหารจัดการ ไม่พัฒนาไปสู่ผู้ประกอบการสินค้าเกษตร</p> <p>W๘ คุณภาพผลผลิตไม่ได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด</p> <p>W๙ การแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรไม่หลากหลาย และผลิตภัณฑ์จำนวนมากไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน</p> <p>W๑๐ เกษตรกรเข้าสู่วัยสูงอายุ ลูกหลานและคนรุ่นใหม่สนใจการเกษตรน้อย พื้นที่ทำการเกษตรไม่ใช่ประโยชน์</p> <p>W๑๑ ขาดการจัดเก็บข้อมูล (Big Data) อย่างเป็นระบบ ไม่สามารถนำมาวิเคราะห์นโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>
--	--	---

	<p>S๑๓ มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่หลากหลายกระจายอยู่ในพื้นที่</p> <p>S๑๔ มีหลากหลายทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถพัฒนาสินค้าที่มีเอกลักษณ์และเพิ่มมูลค่า</p>	
<p>๐ โอกาส (ภายนอก)</p> <p>๐๑ นโยบายของรัฐบาลให้ความสำคัญการพัฒนาและเร่งเสริมสร้างเศรษฐกิจการค้า การลงทุน</p> <p>๐๒ นโยบายและโครงการสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการสร้างความเข้มแข็งภาคเกษตร เช่น การส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ เป็นต้น</p> <p>๐๓ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลักดันนโยบายและขับเคลื่อนการพัฒนาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้</p> <p>๐๔ การฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับซาอุดีอาระเบีย นำไปสู่ความร่วมมือและประโยชน์ด้านเศรษฐกิจและสังคม</p> <p>๐๕ ทำเลที่ตั้งเป็นประตูสู่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และมีพื้นที่ติดทะเลสามารถพัฒนาตลาดสินค้าเกษตรและระบบโลจิสติกส์</p> <p>๐๖ เจือปนพิเศษสำหรับการลงทุนและสิทธิประโยชน์ทางภาษีในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และอยู่ในพื้นที่เศรษฐกิจ IMT-GT เอื้อต่อการพัฒนา</p> <p>๐๗ การส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและยั่งยืน เช่น BCG SEDZ IUU. RSPO เกษตรกรรมยั่งยืน</p> <p>๐๘ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ สามารถนำมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต</p> <p>๐๙ การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้การสื่อสารประชาสัมพันธ์เข้าถึงง่าย มีตลาดซื้อขายออนไลน์</p> <p>๐๑๐ กระแสการรักสุขภาพ ทำให้อาหารปลอดภัยและสินค้าเพื่อสุขภาพมีความต้องการสูง</p>	<p>SO</p> <p>กลยุทธ์</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. พัฒนาแหล่งน้ำ เพิ่มประสิทธิภาพระบบชลประทานและบรรเทาภัยจากน้ำ ๒. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญทางเศรษฐกิจ ๓. ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน ๔. ส่งเสริมการทำประมงให้เป็นไปตามกฎหมาย ๕. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านปศุสัตว์ ๖. พัฒนาศักยภาพเกษตรกรสู่ Smart Farmer ๗. ส่งเสริมและวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีทางการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ ๘. ส่งเสริมการผลิตสินค้าอัตลักษณ์ประจำถิ่น ๙. ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 	<p>WO</p> <p>กลยุทธ์</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ส่งเสริมการรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม ให้มีความเข้มแข็ง ๒. ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศเพื่อการผลิต ๓. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้รับรองมาตรฐาน ๔. ส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

<p>O๑๑ มีเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันการศึกษา องค์กรภาครัฐ และภาคเอกชนทั้งในและต่างพื้นที่ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนาพื้นที่</p>		
<p>T อุปสรรค (ภายนอก)</p> <p>T๑ เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ส่งผลกระทบต่อการลงทุนของภาคเอกชน</p> <p>T๒ ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง เนื่องจากปัจจัยต่างๆ เช่น ภาวะเศรษฐกิจโลก สงคราม วิกฤตราคาน้ำมันพุ่งสูง</p> <p>T๓ มีการนำเข้าสินค้าเกษตรจากพื้นที่อื่นปริมาณมากและมีราคาถูกกว่าในพื้นที่</p> <p>T๔ สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-๑๙ ส่งผลกระทบต่อการค้าขายของประชาชนและเศรษฐกิจของประเทศ</p> <p>T๕ การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศ ส่งผลให้เกิดภัยธรรมชาติ โรคอุบัติใหม่ ผลผลิตตกต่ำ</p> <p>T๖ วิกฤตเศรษฐกิจทำให้หน่วยงานได้รับงบประมาณน้อยลง</p> <p>T๗ การเปลี่ยนแปลงของกฎ ระเบียบ และระบบเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน ทำให้ผู้ประกอบการปรับตัวไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง</p> <p>T๘ การเข้าสู่สังคมสูงอายุ เกิดภาวะขาดแคลนแรงงาน</p>	<p>ST</p> <p>กลยุทธ์</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. สร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ๒. ส่งเสริมการแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร ๓. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร ๔. ส่งเสริมการใช้พื้นที่ทางการเกษตรให้เต็มประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแผนที่ Agri-Map 	<p>WT</p> <p>กลยุทธ์</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุนการผลิต ๒. พัฒนาทักษะด้านการตลาดและบริหารจัดการสำหรับผู้ประกอบการสินค้าเกษตร

ส่วนที่ ๔

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดปัตตานี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๑. เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

“เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง สินค้าเกษตรมีมูลค่าสูง ทรัพยากรมีความสมบูรณ์ยั่งยืน”

๒. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๒.๑ เกษตรกรได้รับการพัฒนาสู่ Smart Farmer ไม่น้อยกว่า ๖๐๐ ราย

๒.๒ สถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็งตั้งแต่ระดับชั้น ๓ ขึ้นไป ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ ของสถาบันเกษตรกรที่ดำเนินธุรกิจ

๒.๓ ผลผลิตอันทวมลรวมจังหวัด (GPP) สาขาเกษตรกรรม ขยายตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๐.๕

๒.๔ แปลง/ฟาร์ม ที่ขึ้นทะเบียนได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิต (GAP) ไม่น้อยกว่า ๘๕๐ แห่ง

๒.๕ พื้นที่เกษตรกรรมได้รับการฟื้นฟู พัฒนา และใช้ประโยชน์ ไม่น้อยกว่า ๑๒,๕๐๐ ไร่

๓. ประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร

เป้าหมาย

๑. เกษตรกรมีองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญในอาชีพการเกษตร มีทักษะในการวางแผนการผลิต และผลิตสินค้าที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาด ตลอดจนสามารถพึ่งพาตนเอง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ

๒. สถาบันเกษตรกรเป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการแข่งขัน และสามารถบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑. เกษตรกรได้รับการพัฒนาสู่ Smart Farmer ไม่น้อยกว่า ๖๐๐ ราย

๒. สถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็งตั้งแต่ระดับชั้น ๓ ขึ้นไป ไม่น้อยกว่า

ร้อยละ ๙๐ ของสถาบันเกษตรกรที่ดำเนินธุรกิจ

แนวทางการพัฒนา

๑. สร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่

๒. พัฒนาศักยภาพเกษตรกรสู่ Smart Farmer

๓. ส่งเสริมการรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม ให้มีความเข้มแข็ง

๔. ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศเพื่อการผลิต

๕. พัฒนาทักษะด้านการตลาดและบริหารจัดการสู่ผู้ประกอบการ

โครงการสำคัญ

๑. โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) และยุวเกษตรกร

๒. โครงการพัฒนาอาสาสมัครเกษตร

๓. โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๔. โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

๕. โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร

๖. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

๗. โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และธุรกิจชุมชน

- ๘. โครงการพัฒนามาตรฐานการบัญชีแก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
- ๙. โครงการตรวจสอบบัญชีประจำปีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
- ๑๐. โครงการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- ๑๑. โครงการจัดทำฐานข้อมูลเกษตรกร
- ๑๒. โครงการพัฒนาระบบข้อมูลข้าวอัจฉริยะ
- ๑๓. โครงการพัฒนาระบบเตือนภัยธรรมชาติและการระบาดศัตรูข้าว
- ๑๓. โครงการพัฒนาระบบตลาดภายในสินค้าเกษตร
- ๑๔. โครงการส่งเสริมศักยภาพการบริหารจัดการตลาดข้าว

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่

<u>เป้าหมาย</u>	สินค้าเกษตรที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจมีผลผลิตเพียงพอต่อการบริโภคและความต้องการของตลาด
<u>ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย</u>	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด GPP สาขาเกษตรกรรม ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๕
<u>แนวทางการพัฒนา</u>	๑. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญทางเศรษฐกิจ ๒. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านปศุสัตว์ ๓. ส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ๔. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุนการผลิต
<u>โครงการสำคัญ</u>	๑. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ๒. โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวพันธุ์พื้นเมือง ๓. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวในพื้นที่เหมาะสม ๔. โครงการส่งเสริมสนับสนุนให้ความช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางเพื่อการปลูกแทน ๕. โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตยาง ๖. โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร ๗. โครงการพัฒนาศักยภาพด้านปศุสัตว์ ๘. โครงการส่งเสริมอาชีพประมง ๙. โครงการพัฒนาและส่งเสริมด้านปศุสัตว์ภายใต้โครงการตำบลมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ๑๐. โครงการส่งเสริมการอารักขาพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ๑๑. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ๑๒. โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

<u>เป้าหมาย</u>	เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง โดยการใช้องค์ความรู้ ภูมิปัญญาและเทคโนโลยี
<u>ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย</u>	แปลง/ฟาร์ม ที่ขึ้นทะเบียนได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิต (GAP) ไม่น้อยกว่า ๘๕๐ แห่ง

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมและวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีทางการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่
๒. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร
๓. ส่งเสริมการผลิตสินค้าอัตลักษณ์ประจำถิ่น
๔. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้รับรองมาตรฐาน
๕. ส่งเสริมการแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร
๖. ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

โครงการสำคัญ

๑. โครงการขับเคลื่อนผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์
๒. โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP
๓. โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์
๔. โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น
๕. โครงการยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร
๖. โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านอุตสาหกรรมยางและเศรษฐกิจยาง
๗. โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านประมง
๘. โครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าประมงสู่มาตรฐาน
๙. โครงการบริหารความหลากหลายทางชีวภาพ
๑๐. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และมาตรฐานสินค้าเกษตรแปรรูป
๑๑. โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรให้มีความสมดุลและยั่งยืน

เป้าหมาย

ทรัพยากรทางการเกษตรมีความอุดมสมบูรณ์ มีการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า มีความสมดุลและยั่งยืน

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

พื้นที่เกษตรกรรมได้รับฟื้นฟูและพัฒนา ไม่น้อยกว่า ๑๒,๕๐๐ ไร่

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมการใช้พื้นที่ทางการเกษตรให้เต็มประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแผนที่ Agri-Map
๒. พัฒนาแหล่งน้ำ เพิ่มประสิทธิภาพระบบชลประทาน และบรรเทาภัยจากน้ำ
๓. ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน
๔. ส่งเสริมการทำประมงให้เป็นไปตามกฎหมาย

โครงการสำคัญ

๑. โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส
๒. โครงการจัดหาที่ดินเอกชนเพื่อปฏิรูปที่ดิน
๓. โครงการจัดระบบอนุรักษ์ดินน้ำ และปรับปรุงแปลงนา
๔. โครงการพัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-map
๕. โครงการปรับปรุงคุณภาพดิน
๖. โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
๗. โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
๘. โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
๙. โครงการจัดการน้ำชลประทาน
๑๐. โครงการปรับปรุงงานชลประทาน
๑๑. โครงการสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำชลประทาน
๑๒. โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

๑๓. โครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่
๑๔. โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน
๑๕. โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝก
๑๖. โครงการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ผลิตข้าว
๑๗. โครงการบริหารจัดการทรัพยากรประมง
๑๘. โครงการพัฒนาและผลิตสัตว์น้ำพันธุ์ดี
๑๙. โครงการธนาคารสินค้าเกษตรด้านประมง
๒๐. โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย
๒๑. โครงการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนประมง

๔. แผนที่แสดงความสอดคล้องของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดปัตตานี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กับแผน ๓ ระดับ

แผน ระดับ ๑	ยุทธศาสตร์ชาติ : ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เป้าหมาย : ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง ประเด็น : การเกษตรสร้างมูลค่าให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลผลิตการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่า และความหลากหลายของสินค้าเกษตร ประเด็นย่อย : (๑) เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (๒) เกษตรปลอดภัย (๓) เกษตรชีวภาพ (๔) เกษตรแปรรูป และ (๕) เกษตรอัจฉริยะ
-------------------	--

แผน ระดับ ๒	<p>แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติการเกษตร <u>ประเด็นการเกษตร</u></p> <p>เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บท : ผลผลิตทั้งหมดรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น ประกอบด้วย ๖ แผนย่อย</p> <p>๑. แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เป้าหมาย สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น แนวทาง ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรม และเทคโนโลยีการพัฒนากระบวนการผลิตและบรรจุภัณฑ์</p> <p>๒. แผนย่อยเกษตรปลอดภัย เป้าหมาย สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น แนวทาง ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน และส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้า</p> <p>๓. แผนย่อยเกษตรชีวภาพ เป้าหมาย สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น แนวทาง ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ</p> <p>๔. แผนย่อยเกษตรแปรรูป เป้าหมาย สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น</p>	<p>แผนการปฏิรูปประเทศ</p> <p>กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๑ : การสร้างเกษตรมูลค่าสูง เป้าหมาย : ยกย่องรายได้ภาคการเกษตร อาหารแปรรูป และผลิตภัณฑ์ชีวภาพ</p> <p><u>แนวทางขับเคลื่อน</u></p> <p>๑. ปรับเปลี่ยนพื้นที่จากการทำเกษตรมูลค่าต่ำและไม่เหมาะสมกับพื้นที่ ไปสู่การปลูกพืช เลี้ยงปศุสัตว์และประมงที่มีมูลค่าสูง</p> <p>๒. สนับสนุนการทำเกษตรแบบรวมผลผลิตและรวมจำหน่าย</p> <p>๓. ขยายพื้นที่ชลประทานให้เกษตรกรมีน้ำใช้สำหรับการผลิตสินค้าเกษตรอย่างเหมาะสม เพียงพอ ทัวถึง และเป็นธรรม</p> <p>๔. พัฒนาคลังสตอร์พันธุพืช พันธุ์สัตว์ และส่งเสริมให้มีความหลากหลายทางชีวภาพการเกษตร</p> <p>๕. พัฒนาสหกรณ์การเกษตรให้มีความเข้มแข็งและส่งเสริมให้เกิดผู้ให้บริการด้านการจัดการเกษตรสมัยใหม่</p> <p>๖. สร้างผู้ประกอบการเกษตร (Smart Farmer)</p> <p>๗. ส่งเสริมเกษตรกรให้สามารถเข้าถึงข้อมูล Big Data ด้านการเกษตร และใช้ประโยชน์จากดิจิทัลแพลตฟอร์ม</p>	<p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)</p> <p>หมุดหมายที่ ๑ : ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง</p> <p><u>เป้าหมาย</u></p> <p>๑. มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น</p> <p>๒. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการ เพื่อคุณภาพ ความมั่นคงทางอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร</p> <p>๓. เพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม</p> <p><u>กลยุทธ์การพัฒนา</u></p> <p>๑. การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบมุ่งเป้าเพื่อให้เกิดการยกระดับกระบวนการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม</p> <p>๒. การส่งเสริมการผลิตและการขยายตัวของตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าเพิ่มสูง</p> <p>๓. การขยายผลรูปแบบเกษตรยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีมูลค่าเพิ่มสูงจากแบบอย่างความสำเร็จในประเทศ</p>
-------------------	---	--	--

	<p>แนวทาง ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๕. แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ</p> <p>เป้าหมาย ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ</p> <p>แนวทาง พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทาง การเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p> <p>๖. แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร</p> <p>เป้าหมาย ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น</p> <p>แนวทางพัฒนา เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร อนุรักษ์และรักษาฐานทรัพยากรทางการเกษตรที่สำคัญ</p>	<p>๘. เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรไปสู่อุตสาหกรรมอาหาร และเศรษฐกิจชีวภาพตามแนวทาง BCG</p>	<p>๔. การพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน รวมทั้งการใช้น้ำซ้ำ</p> <p>๕. การส่งเสริมให้เอกชนลงทุนพัฒนาตลาดกลางและตลาดออนไลน์สินค้าเกษตร รวมถึงสินค้ากลุ่มปศุสัตว์และประมง</p> <p>๖. การสนับสนุนระบบประกันภัยและรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรและสินค้าเกษตรแปรรูปที่เกษตรกรเข้าถึงได้</p> <p>๗. การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการฟาร์มและกิจกรรมหลังการเก็บเกี่ยว เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มมูลค่าผลผลิตของเกษตรกร</p> <p>๘. การส่งเสริมให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินและรักษาพื้นที่เกษตรกรรมที่เหมาะสมไว้เป็นฐานการผลิตการเกษตร</p> <p>๙. การพัฒนาฐานข้อมูลและคลังข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร รวมทั้งผลักดันให้มีการใช้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>๑๐. การพัฒนาให้เกิดระบบการบริหารจัดการเพื่อความมั่นคงทางด้านอาหาร</p> <p>๑๑. การยกระดับขีดความสามารถของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร</p> <p>๑๒. การพัฒนากลไกเพื่อเชื่อมโยงภาคีต่างๆ ทั้งภาคเอกชนส่วนราชการ กลุ่มเกษตรกร และนักวิชาการในพื้นที่ ในการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจในการพัฒนาภาคเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน</p>
--	--	---	--

<p>แผน ระดับ ๓</p>	<p>แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ วิสัยทัศน์ : เกษตรไทยคู่เกษตรมูลค่าสูง เกษตรกรมีรายได้สูง มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ</p> <p>เป้าหมาย</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ผลผลิตทั้งหมดรวมในประเทศสาขาเกษตรและเกษตรแปรรูปเพิ่มขึ้น ๒. ดัชนีความผาสุกของเกษตรกรเพิ่มขึ้น ๓. รายได้เงินสดสุทธิของครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น ๔. ทรัพยากรการเกษตรได้รับการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า ๕. ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลง <p>ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ยกระดับศักยภาพเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการเกษตรแห่งอนาคต</p> <p>เป้าหมาย : เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเป็นผู้ประกอบการเกษตร ที่มีความสามารถในการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน และมีความสามารถในการแข่งขันสูง</p> <p>แนวทางการพัฒนา</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาทักษะผู้ประกอบการแห่งอนาคต ๒. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ๓. ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการประกอบอาชีพเกษตรกร ๔. สร้างและพัฒนากำลังคนคุณภาพในภาคเกษตร ๕. สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร <p>ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง</p> <p>เป้าหมาย : สินค้าเกษตรและบริการมีคุณภาพสูง มาตรฐานสูง ปลอดภัยสูง และมูลค่าสูง</p> <p>แนวทางการพัฒนา</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน ๒. พัฒนาและยกระดับการผลิต การแปรรูปสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง ๓. ยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรและพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับ ๔. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมอนาคต ๕. สร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการผลิตและการบริโภคสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและมีความปลอดภัย ๖. ส่งเสริมการท่องเที่ยววิถี 	<p>แผนพัฒนาจังหวัดปัตตานี พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐</p> <p>เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด “เกษตรกรรมยั่งยืน ผลผลิตอาหารปลอดภัย ทนทางสังคมเข้มแข็ง ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมเข้มแข็งและสันติสุข”</p> <p>เป้าหมายรวม ๑. เศรษฐกิจฐานรากเติบโต ๒. ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี มีรายได้ และมีงานทำ ๓. สังคมสันติสุข</p> <p>ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : เพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจฐานราก การเกษตรแบบยั่งยืน ผลิต- ภัณฑอาหารปลอดภัย เชื่อมโยงการท่องเที่ยว การค้า การบริการ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค</p> <p>แนวทางการพัฒนา</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. สร้างมูลค่าเพิ่มภาคการเกษตรและการส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ศักยภาพ ๒. ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารและสินค้าเกษตรแปรรูปสู่อาหารปลอดภัยและอาหารเพื่ออนาคต ๓. ส่งเสริมการปรับเปลี่ยน “นาร้างเป็นนาดี” ด้วยเกษตรอินทรีย์ปลอดภัย ๔. พัฒนาการตลาดปศุสัตว์ ด้วยการแยกเจาะตลาด ๕. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคม และระบบโลจิสติกส์ เพื่อยกระดับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ <p>ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : การพัฒนาสังคมและศักยภาพคนทุกช่วงวัย ชุมชนน่าอยู่ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยั่งยืน</p> <p>แนวทางการพัฒนา</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศให้มีความสมดุลและยั่งยืน <p>ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การลดความยากจนข้ามรุ่นและความเหลื่อมล้ำ ภายใต้บริบทสังคมพหุวัฒนธรรมเข้มแข็ง</p> <p>แนวทางการพัฒนา</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ลดความยากจนข้ามรุ่น โดยยกระดับการศึกษาของครัวเรือนยากจน และพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน
------------------------	--	--

<p>ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตร</p> <p>เป้าหมายสำคัญ : (๑) ใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางการเกษตรอย่างเต็มประสิทธิภาพ (๒) สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร</p> <p>แนวทางการพัฒนา</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ส่งเสริมการผลิตและบริโภคสินค้าเกษตรที่รักษาระบบนิเวศและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ๒. ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีความปลอดภัย ๓. ส่งเสริมการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรอย่างเต็มประสิทธิภาพ ๔. สร้างความสมดุลในการใช้ทรัพยากรทางการเกษตร ๕. ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก <p>ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ : พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการเกษตร</p> <p>เป้าหมายสำคัญ : เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐาน และระบบนิเวศการเกษตรได้อย่างทั่วถึงและมีความสะดวก</p> <p>แนวทางการพัฒนา</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์การเกษตร ๒. สร้างหลักประกันเพื่อความมั่นคงทางการเกษตร ๓. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ ๔. ส่งเสริมและพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร ๕. พัฒนาระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ด้านการเกษตร ๖. ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตร 	
--	--

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดปัตตานี พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐

เป้าหมาย การพัฒนา ตัวชี้วัด และ ค่าเป้าหมาย	เป้าหมายการพัฒนา “เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง สินค้าเกษตรมีมูลค่าสูง ทรัพยากรมีความสมบูรณ์ยั่งยืน”	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ๕ ปี ๑. เกษตรกรได้รับการพัฒนาสู่ Smart Farmer ไม่น้อยกว่า ๖๐๐ ราย ๒. สถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็งตั้งแต่ระดับชั้น ๓ ขึ้นไป ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ ของสถาบันเกษตรกรที่ดำเนินธุรกิจ ๓. ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) สาขาเกษตรกรรม ขยายตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๐.๕ ๔. แปลง/ฟาร์ม ที่ขึ้นทะเบียนได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิต (GAP) ไม่น้อยกว่า ๘๕๐ แห่ง ๕. พื้นที่เกษตรกรได้รับการฟื้นฟู พัฒนา และใช้ประโยชน์ ไม่น้อยกว่า ๑๒,๕๐๐ ไร่
--	---	--

ประเด็นการ พัฒนา	ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : พัฒนาศักยภาพของเกษตรกร และสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร	ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : ส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่	ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง	ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ : บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรให้มีความสมดุลและยั่งยืน
-----------------------------	--	--	---	--

แนวทางการ พัฒนา	๑. สร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ๒. พัฒนาศักยภาพเกษตรกรสู่ Smart Farmer ๓. ส่งเสริมการรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม ให้มีความเข้มแข็ง ๔. ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศเพื่อการผลิต ๕. พัฒนาทักษะด้านการตลาดและบริหารจัดการสำหรับผู้ประกอบการ	๑. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญทางเศรษฐกิจ ๒. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านปศุสัตว์ ๓. ส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ๔. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุนการผลิต	๑. ส่งเสริมและวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีทางการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ ๒. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร ๓. ส่งเสริมการผลิตสินค้าอัตลักษณ์ประจำถิ่น ๔. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้รับรองมาตรฐาน ๕. ส่งเสริมการแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร ๖. ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	๑. ส่งเสริมการใช้พื้นที่ทางการเกษตรให้เต็มประสิทธิภาพและสอดคล้อง กับแผนที่ Agri-Map ๒. พัฒนาแหล่งน้ำ เพิ่มประสิทธิภาพระบบชลประทาน และบรรเทาภัยจากน้ำ ๓. ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน ๔. ส่งเสริมการทำประมงให้เป็นไปตามกฎหมาย
----------------------------	--	--	---	--

<p>โครงการ</p>	<p>๑. โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) และยุวเกษตรกร</p> <p>๒. นำลูกหลานเกษตรกรกลับบ้าน สานต่ออาชีพเกษตรกร</p> <p>๓. โครงการพัฒนาอาสาสมัครเกษตรกร</p> <p>๔. โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ</p> <p>๕. โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน</p> <p>๖. โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร</p> <p>๗. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร</p> <p>๘. โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และธุรกิจชุมชน</p> <p>๙. โครงการพัฒนามาตรฐานการบัญชีแก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร</p> <p>๑๐. โครงการตรวจสอบบัญชีประจำปีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร</p> <p>๑๑. โครงการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร</p> <p>๑๒. โครงการจัดทำฐานข้อมูลเกษตรกร</p> <p>๑๓. โครงการพัฒนาระบบข้อมูลด้านการเกษตร</p>	<p>๑. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร</p> <p>๒. โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวพันธุ์พื้นเมือง</p> <p>๓. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวในพื้นที่เหมาะสม</p> <p>๔. โครงการส่งเสริมสนับสนุนให้ความช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางเพื่อการปลูกแทน</p> <p>๕. โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตยาง</p> <p>๖. โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร</p> <p>๗. โครงการพัฒนาศักยภาพด้านปศุสัตว์</p> <p>๘. โครงการส่งเสริมอาชีพประมง</p> <p>๙. โครงการพัฒนาและส่งเสริมด้านปศุสัตว์ภายใต้โครงการตำบลมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน</p> <p>๑๐. โครงการส่งเสริมการอารักขาพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร</p> <p>๑๑. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร</p> <p>๑๒. โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่</p> <p>๑๓. โครงการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรแบบบูรณาการในพื้นที่ตำบลมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน จังหวัดปัตตานี (งบจังหวัด ๖๖)</p> <p>๑๔. โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร</p>	<p>๑. โครงการขับเคลื่อนผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์</p> <p>๒. โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP</p> <p>๓. โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์</p> <p>๔. โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>๕. โครงการยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร</p> <p>๖. โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านอุตสาหกรรมยางและเศรษฐกิจยาง</p> <p>๗. โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านประมง</p> <p>๘. โครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าประมงสู่มาตรฐาน</p> <p>๙. โครงการบริหารความหลากหลายทางชีวภาพ</p> <p>๑๐. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และมาตรฐานสินค้าเกษตรแปรรูป</p> <p>๑๑. โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน</p> <p>๑๒. โครงการผลิตข้าวสีบูกันตัง ๕ เพื่อการค้า (งบจังหวัด ๖๖-๖๗)</p> <p>๑๓. โครงการยกระดับอัตลักษณ์ฟาร์มชุมชนด้านปศุสัตว์จังหวัดปัตตานี (งบจังหวัด ๖๖-๖๗)</p> <p>๑๔. พัฒนาศักยภาพเกษตรกรมูลค่าสูงจังหวัดปัตตานีด้วย BCG Model (งบจังหวัด ๖๗)</p>	<p>๑. โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส</p> <p>๒. โครงการจัดหาที่ดินเอกชนเพื่อปฏิรูปที่ดิน</p> <p>๓. โครงการจัดระบบอนุรักษ์ดินน้ำ และปรับปรุงแปลงนา</p> <p>๔. โครงการพัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-map</p> <p>๕. โครงการปรับปรุงคุณภาพดิน</p> <p>๖. โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน</p> <p>๗. โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร</p> <p>๘. โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน</p> <p>๙. โครงการการจัดการน้ำชลประทาน</p> <p>๑๐. โครงการปรับปรุงงานชลประทาน</p> <p>๑๑. โครงการสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำชลประทาน</p> <p>๑๒. โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช</p> <p>๑๓. โครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่</p> <p>๑๔. โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน</p> <p>๑๕. โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝก</p> <p>๑๖. โครงการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ผลิตข้าว</p> <p>๑๗. โครงการบริหารจัดการทรัพยากรประมง</p> <p>๑๘. โครงการพัฒนาและผลิตสัตว์น้ำพันธุ์ดี</p> <p>๑๙. โครงการธนาคารสินค้าเกษตรด้านประมง</p> <p>๒๐. โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย</p> <p>๒๑. โครงการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนประมง</p> <p>๒๒. โครงการพัฒนาระบบการบริหารจัดการน้ำเพื่อ</p>
-----------------------	---	--	---	--

	<p>๑๔. โครงการพัฒนาระบบตลาดภายในสินค้าเกษตร</p> <p>๑๕. โครงการพัฒนาศักยภาพสร้างความเข้มแข็งองค์กรชุมชนประมงท้องถิ่น (งบจังหวัด ๖๖-๖๗)</p>	<p>แบบบูรณาการเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก (งบจังหวัด ๖๗)</p>		<p>ป้องกันความเสียหายพื้นที่เศรษฐกิจการเกษตรลุ่มน้ำปัตตานีอย่างยั่งยืน (งบจังหวัด ๖๖)</p> <p>๒๓. โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านทรัพยากรน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภคและเกษตรอย่างยั่งยืน (งบจังหวัด ๖๖)</p> <p>๒๔. โครงการ ๑ แหล่งน้ำ ๑ ตำบล เพื่อบริหารจัดการน้ำจังหวัดปัตตานีอย่างยั่งยืน (งบจังหวัด ๖๖)</p> <p>๒๕. โครงการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานคันคลองระบายน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางด้านเกษตร (งบจังหวัด ๖๖)</p> <p>๒๖. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพและป้องกันอันตรายด้านการคมนาคมบริเวณคลองส่งน้ำจังหวัดปัตตานี (งบจังหวัด ๖๖)</p> <p>๒๗. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำเพื่อการเกษตร (งบจังหวัด ๖๖)</p> <p>๒๘. โครงการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง (SEDZ) ด้วยโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) (งบจังหวัด ๖๗)</p> <p>๒๙. โครงการจัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูอย่างยั่งยืน (งบจังหวัด ๖๗)</p>
--	---	--	--	---

๕. สรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัดปัตตานี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดปัตตานี

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดของประเด็นการพัฒนา	ค่าเป้าหมาย					
		พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาศักยภาพของเกษตรกร และสร้างความเข้มแข็ง สถาบันเกษตรกร	ตชว. ๑ จำนวนเกษตรกรได้รับการพัฒนาสู่ Smart Farmer ไม่น้อยกว่า (ราย)	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๖๐๐
	ตชว. ๒ สถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็งตั้งแต่ระดับชั้น ๓ ขึ้นไป ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ ของสถาบันเกษตรกรที่ดำเนินธุรกิจ	๙๐	๙๐	๙๐	๙๐	๙๐	๙๐
ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตร สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่	ตชว. ๓ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด GPP สาขาเกษตรกรรมขยายตัวเพิ่มขึ้น (ร้อยละ)	๐.๑	๐.๑	๐.๑	๐.๑	๐.๑	๐.๕
ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สินค้าเกษตรมูลค่าสูง	ตชว. ๔ แปลง/ฟาร์ม ที่ขึ้นทะเบียนได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิต (GAP) ไม่น้อยกว่า (แห่ง)	๘๕๐	๘๕๐	๘๕๐	๘๕๐	๘๕๐	๘๕๐
ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากร การเกษตรให้มีความสมดุล และยั่งยืน	ตชว. ๕ จำนวนพื้นที่เกษตรกรรมได้รับฟื้นฟู พัฒนา และใช้ประโยชน์ ไม่น้อยกว่า (ไร่)	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๑๒,๕๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๑๑. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒	สนง.เกษตรจังหวัด	๐.๑๔๙๐	๐.๑๔๙๐	๐.๑๔๙๐	๐.๑๔๙๐	๐.๑๔๙๐	๐.๗๔๕๐
๑๒. โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่								
๑๒.๑ แปลงใหญ่ข้าว	๒	ศูนย์วิจัยข้าว	๐.๖๖๔๑	๐.๖๖๔๑	๐.๖๖๔๑	๐.๖๖๔๑	๐.๖๖๔๑	๓.๓๒๐๕
๑๒.๒ แปลงใหญ่พืช	๒	สนง.เกษตรจังหวัด	๒.๐๘๒๖	๒.๐๘๒๖	๒.๐๘๒๖	๒.๐๘๒๖	๒.๐๘๒๖	๑๐.๔๑๓๐
๑๒.๓ แปลงใหญ่ด้านปศุสัตว์	๒	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	๐.๐๓๗๓	๐.๐๓๗๓	๐.๐๓๗๓	๐.๐๓๗๓	๐.๐๓๗๓	๐.๑๘๖๕
๑๒.๔ แปลงใหญ่ด้านประมง	๒	ศูนย์ฯ สัตว์น้ำจืด	๐.๐๕๒๕	๐.๐๕๒๕	๐.๐๕๒๕	๐.๐๕๒๕	๐.๐๕๒๕	๐.๒๖๒๕
๑๓. โครงการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรแบบบูรณาการในพื้นที่ตำบลมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน จังหวัดปัตตานี	๑	สนง.กษ.ปัตตานี	๑๒.๔๒๘๕	-	-	-	-	๑๒.๔๒๘๕
ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนากิจการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง								
๑. โครงการขับเคลื่อนผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์	๒	ศวพ.ปัตตานี	๐.๓๓๐๐	๐.๓๓๐๐	๐.๓๓๐๐	๐.๓๓๐๐	๐.๓๓๐๐	๑.๖๕๐๐
๒. โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP	๒	สนง.เกษตรจังหวัด	๐.๒๗๒๖	๐.๒๗๒๖	๐.๒๗๒๖	๐.๒๗๒๖	๐.๒๗๒๖	๑.๓๖๓๐
๓. โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์	๒	สนง.เกษตรจังหวัด	๐.๐๑๐๕	๐.๐๑๐๕	๐.๐๑๐๕	๐.๐๑๐๕	๐.๐๑๐๕	๐.๐๕๒๕
		สนง.ประมงจังหวัด	๐.๐๐๓๙	๐.๐๐๓๙	๐.๐๐๓๙	๐.๐๐๓๙	๐.๐๐๓๙	๐.๐๑๘๕
		ศูนย์วิจัยข้าว	๐.๐๕๐๐	๐.๐๕๐๐	๐.๐๕๐๐	๐.๐๕๐๐	๐.๐๕๐๐	๐.๒๕๐๐
		ศูนย์ฯ สัตว์น้ำจืด	๐.๐๐๕๐	๐.๐๐๕๐	๐.๐๐๕๐	๐.๐๐๕๐	๐.๐๐๕๐	๐.๐๒๕๐
		สปก.ปัตตานี	๐.๒๑๕๗	๐.๒๑๕๗	๐.๒๑๕๗	๐.๒๑๕๗	๐.๒๑๕๗	๑.๐๗๘๕
๔. โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น	๒	สนง.เกษตรจังหวัด	๐.๔๐๐๐	๐.๔๐๐๐	๐.๔๐๐๐	๐.๔๐๐๐	๐.๔๐๐๐	๒.๐๐๐๐
		สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	๐.๒๓๗๐	๐.๒๓๗๐	๐.๒๓๗๐	๐.๒๓๗๐	๐.๒๓๗๐	๑.๑๘๕๐
๕. โครงการยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร	๒	ศูนย์วิจัยข้าว	๐.๐๑๐๕	๐.๐๑๐๕	๐.๐๑๐๕	๐.๐๑๐๕	๐.๐๑๐๕	๐.๐๕๒๕
		ศูนย์ฯ สัตว์น้ำจืด	๐.๐๒๕๔	๐.๐๒๕๔	๐.๐๒๕๔	๐.๐๒๕๔	๐.๐๒๕๔	๐.๑๒๗๐
		ศูนย์ฯ สัตว์น้ำชายฝั่ง	๐.๓๐๐๙	๐.๓๐๐๙	๐.๓๐๐๙	๐.๓๐๐๙	๐.๓๐๐๙	๑.๕๐๔๕
		สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	๐.๒๙๓๓	๐.๒๙๓๓	๐.๒๙๓๓	๐.๒๙๓๓	๐.๒๙๓๓	๑.๔๖๖๕
		ศวพ.ปัตตานี	๐.๖๗๗๐	๐.๖๗๗๐	๐.๖๗๗๐	๐.๖๗๗๐	๐.๖๗๗๐	๓.๓๘๕๐
๖. โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านอุตสาหกรรมยางและเศรษฐกิจยาง	๒	กยท.ปัตตานี	๐.๐๖๐๓	๐.๐๖๐๓	๐.๐๖๐๓	๐.๐๖๐๓	๐.๐๖๐๓	๐.๓๐๑๕

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๑๓. โครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่	๒	สปก.ปัตตานี	๐.๒๑๕๗	๐.๒๑๕๗	๐.๒๑๕๗	๐.๒๑๕๗	๐.๒๑๕๗	๑.๐๗๘๕
		สนง.ประมงจังหวัด	๐.๐๗๒๘	๐.๐๗๒๘	๐.๐๗๒๘	๐.๐๗๒๘	๐.๐๗๒๘	๐.๓๖๔๐
		สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	๐.๒๒๐๑	๐.๒๒๐๑	๐.๒๒๐๑	๐.๒๒๐๑	๐.๒๒๐๑	๑.๑๐๐๕
๑๔. โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน	๒	สปก.ปัตตานี	๐.๐๘๗๗	๐.๐๘๗๗	๐.๐๘๗๗	๐.๐๘๗๗	๐.๐๘๗๗	๐.๔๓๘๕
		สนง.กษ.ปัตตานี	๐.๑๓๙๘	๐.๑๓๙๘	๐.๑๓๙๘	๐.๑๓๙๘	๐.๑๓๙๘	๐.๖๙๙๐
๑๕. โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝก	๒	สปก.ปัตตานี	๐.๐๒๓๑	๐.๐๒๓๑	๐.๐๒๓๑	๐.๐๒๓๑	๐.๐๒๓๑	๐.๑๑๕๕
๑๖. โครงการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ผลิตข้าว	๒	ศูนย์วิจัยข้าว	๐.๕๗๒๕	๐.๕๗๒๕	๐.๕๗๒๕	๐.๕๗๒๕	๐.๕๗๒๕	๒.๘๖๒๕
๑๗. โครงการบริหารจัดการทรัพยากรประมง	๒	ศูนย์ฯสัตว์น้ำชายฝั่ง	๐.๔๓๘๐	๐.๔๓๘๐	๐.๔๓๘๐	๐.๔๓๘๐	๐.๔๓๘๐	๒.๑๙๐๐
		ศูนย์ฯสัตว์น้ำจืด	๐.๑๗๗๐	๐.๑๗๗๐	๐.๑๗๗๐	๐.๑๗๗๐	๐.๑๗๗๐	๐.๘๘๕๐
๑๘. โครงการพัฒนาและผลิตสัตว์น้ำพันธุ์ดี	๒	ศูนย์ฯสัตว์น้ำจืด	๐.๐๐๑๔	๐.๐๐๑๔	๐.๐๐๑๔	๐.๐๐๑๔	๐.๐๐๑๔	๐.๐๐๗๐
๑๙. โครงการธนาคารสินค้าเกษตรด้านประมง	๒	สนง.ประมงจังหวัด	๐.๐๐๔๐	๐.๐๐๔๐	๐.๐๐๔๐	๐.๐๐๔๐	๐.๐๐๔๐	๐.๐๒๐๐
		ศูนย์ฯสัตว์น้ำจืด	๐.๐๐๕๐	๐.๐๐๕๐	๐.๐๐๕๐	๐.๐๐๕๐	๐.๐๐๕๐	๐.๐๒๕๐
๒๐. โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย	๒	ด้านตรวจประมง	๐.๕๔๔๗	๐.๕๔๔๗	๐.๕๔๔๗	๐.๕๔๔๗	๐.๕๔๔๗	๒.๗๒๓๕
		ศูนย์ป้องกันประมงฯ	๐.๖๑๐๐	๐.๖๑๐๐	๐.๖๑๐๐	๐.๖๑๐๐	๐.๖๑๐๐	๓.๐๕๐๐
๒๑. โครงการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนประมง	๒	สนง.ประมงจังหวัด	๐.๘๑๓๒	๐.๘๑๓๒	๐.๘๑๓๒	๐.๘๑๓๒	๐.๘๑๓๒	๔.๐๖๖๐
๒๒. โครงการพัฒนาระบบการบริหารจัดการน้ำเพื่อป้องกันความเสียหายพื้นที่เศรษฐกิจการเกษตรลุ่มน้ำปัตตานีอย่างยั่งยืน	๑	โครงการชลประทาน	๓๔.๐๐๐๐	-	-	-	-	๓๔.๐๐๐๐
๒๓. โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านทรัพยากรน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภคและเกษตรอย่างยั่งยืน	๑	โครงการชลประทาน	๓๓.๘๐๐๐	-	-	-	-	๓๓.๘๐๐๐
๒๔. โครงการ ๑ แหล่งน้ำ ๑ ตำบล เพื่อบริหารจัดการน้ำจังหวัดปัตตานี อย่างยั่งยืน	๑	โครงการชลประทาน	๑๕.๐๐๐๐	-	-	-	-	๑๕.๐๐๐๐
๒๕. โครงการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานคันคลองระบายน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางด้านเกษตร	๑	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปัตตานี	๓๖.๖๔๐๐	-	-	-	-	๓๖.๖๔๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๒๖. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพและป้องกันอันตรายด้านการคมนาคมบริเวณคลองส่งน้ำจังหวัดปัตตานี	๑	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปัตตานี	๖๖.๐๐๐๐	-	-	-	-	๖๖.๐๐๐๐
๒๗. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำเพื่อการเกษตร	๑	สนง.จัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำฯ ที่ ๓๕	๒๔.๑๕๐๐	-	-	-	-	๒๔.๑๕๐๐
รวมทั้งสิ้น			๖๒๑.๖๙๗๘	๓๖๔.๔๐๑๖	๓๖๔.๔๐๑๖	๓๖๔.๔๐๑๖	๓๖๔.๔๐๑๖	๒,๐๗๙.๓๐๔๒

หมายเหตุ : แหล่งงบประมาณ ได้แก่ ๑ หมายถึง งบประมาณของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด
 ๒ หมายถึง งบประมาณของกระทรวง/กรม
 ๓ หมายถึง งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 ๔ หมายถึง งบประมาณอื่นๆ (เอกชน กองทุน เงินกู้)

ส่วนที่ ๕

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาศักยภาพของเกษตรกร และสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนาศักยภาพสร้างความเข้มแข็งองค์กรชุมชนประมงท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานี
๒. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม ให้มีความเข้มแข็ง
๓. หลักการและเหตุผล	<p>การดำเนินงานที่ผ่านมาภาครัฐโดยกรมประมงได้ใช้มาตรการอย่างเข้มข้นเพื่อที่จะดูแลจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อให้คงอยู่ในระดับรักษาความสมดุลและมีเพิ่มมากขึ้นโดยดำเนินการทั้งการวิจัย การปล่อยเสริมพันธุ์สัตว์น้ำ การจัดสร้างที่อยู่อาศัย รวมถึงการสนับสนุนการรวมกลุ่มของชุมชนเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำหน้าบ้าน แล้วสนับสนุนปัจจัยการผลิตต่างๆ เพื่อให้กลุ่มชาวประมงเข้มแข็ง โดยกรมประมงได้จดทะเบียนองค์กรชุมชนประมงด้านชายฝั่งไปแล้วจำนวน ๖๒ องค์กร เพื่อให้เกิดสถาบันเกษตรกรที่เข้มแข็ง ดำเนินงานในรูปแบบสหกรณ์ได้และในอนาคตเจ้าหน้าที่ก็ถอนตัวมาเป็นเพียงที่ปรึกษา คอยให้คำแนะนำ ชี้แนะและเป็นผู้เข้าไปมีส่วนร่วมตามความจำเป็นอย่างต่างๆ ก็จะเป็นเป้าหมายที่สูงสุดในการบริหารจัดการทรัพยากรให้เกิดผลิตผลสัตว์น้ำที่มีใช้อย่างยั่งยืนได้</p> <p>ซึ่งทางสำนักงานประมงจังหวัดปัตตานีได้คัดเลือกองค์กรชุมชนประมงด้านชายฝั่งที่เข้มแข็งนำร่องจำนวน ๒ กลุ่ม คือ ชมรมประมงพื้นบ้านบ้านป่ากบงบูดี หมู่ที่ ๑ ตำบลแหลมโพธิ์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี และชมรมประมงพื้นบ้านบ้านปากบางตาวา หมู่ที่ ๑ ตำบลบางตาวา อำเภอนงจิก จังหวัดปัตตานี เพื่อพัฒนาศักยภาพที่ชุมชนมีอยู่ให้เข้มแข็งยั่งยืนและเป็นแหล่งเรียนรู้ให้องค์กรชุมชนประมงใกล้เคียงได้ศึกษาแนวทางการจัดการชุมชนประมงที่เข้มแข็งต่อไป</p> <p>ความเร่งด่วน : ในระยะเวลาอันใกล้ ทรัพยากรสัตว์น้ำที่เริ่มมีจำนวนลดน้อยลง จะส่งผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของชาวประมงพื้นบ้าน การสร้างแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำโดยการทำกระโจมปลา เนื่องจากวงจรชีวิตของสัตว์น้ำสั้นการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำโดยการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มเติมจะช่วยเร่งทำให้ท้องทะเลมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น ส่งผลทำให้ชาวประมงพื้นบ้านก็จะจับสัตว์น้ำได้เพิ่มขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น ตลอดทั้งการสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำโดยชุมชนจะช่วยให้กลุ่มหรือชุมชนชาวประมงเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้โดยใช้การบริหารในรูปแบบสหกรณ์</p>
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<ol style="list-style-type: none"> ๑) เพื่อส่งเสริมให้กลุ่มองค์กรชุมชนประมงรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ ๒) เพื่อสร้างจิตสำนึกร่วมและความเข้มแข็งภายในชุมชนในการร่วมกันอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรใต้ท้องทะเล โดยเฉพาะชายฝั่งทะเลหน้าชุมชนชาวประมงพื้นบ้านให้มีปริมาณสัตว์น้ำทะเลเพิ่มมากขึ้นและยั่งยืน ๓) เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาชีพให้กับชุมชนชาวประมงพื้นบ้านที่ทำการประมงในบริเวณชายฝั่งทะเลของจังหวัดปัตตานี ๔) เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนประมงให้สามารถบริหารจัดการทรัพยากรประมงได้อย่างเข้มแข็ง
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	<ol style="list-style-type: none"> ๑. สามารถจัดตั้งสหกรณ์เพิ่มขึ้น จำนวน ๒ กลุ่ม ๒. ชาวประมงมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากร ไม่น้อยกว่า ๘๐%

๖. พื้นที่เป้าหมาย	๑) บ้านกำปงบูดี หมู่ที่ ๑ ตำบลแหลมโพธิ์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ๒) บ้านปากบางตาวา หมู่ที่ ๑ ตำบลบางตาวา อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี
๗. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	๑. อบรมถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการจัดตั้งสหกรณ์ จำนวน ๑๐๐ ราย ๒. สนับสนุนเครื่องมือประมงถูกกฎหมาย เช่น อวนลอยปู อวนลอยปลา เพื่อจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนจำหน่ายเครื่องมือประมงให้สมาชิก ๒ กลุ่ม ๓. จัดทำกระโจมปลาเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำจำนวน ๒ แห่ง
๘. หน่วยดำเนินการ	สำนักงานประมงจังหวัดปัตตานี
๙. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗
๑๐. งบประมาณ	๒,๙๙๘,๐๐๐ บาท
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. ชาวประมงได้รับองค์ความรู้ด้านการจัดตั้งสหกรณ์ จำนวน ๑๐๐ ราย ๒. แหล่งอาศัยของสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น จำนวน ๒ แห่ง
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. ชาวประมงมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ ๒. การบริหารจัดการผ่านระบบสหกรณ์ จำนวน ๒ ชุมชน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรแบบบูรณาการเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
๒. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญทางเศรษฐกิจ
๓. หลักการและเหตุผล	<p>ด้วยจังหวัดปัตตานีเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมและความหลากหลายในการขับเคลื่อนงานและพัฒนาการเกษตร ทั้งด้านพืช ประมง และปศุสัตว์ แต่การพัฒนาในการยกระดับคุณภาพและขยายฐานการผลิตสินค้าเกษตรยังไม่เกิดความสำเร็จที่เป็นวงกว้างเท่าที่ควร ซึ่งส่งผลต่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับรายได้ของคนในพื้นที่ ประกอบกับปัจจุบันเกิดปัญหาด้านเศรษฐกิจ ค่าครองชีพสูงขึ้น ปัจจัยการผลิตต่างๆ ราคาสูงขึ้น ทำให้เกิดผลกระทบต่อพัฒนาการเกษตรที่ต่อเนื่องและส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพและต่อยอดการพัฒนา ดังนั้นในการพัฒนาพื้นที่จึงต้องพัฒนาอาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ให้หลุดพ้นจากความยากจน และพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของพื้นที่ โดยเน้นการสร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ที่มีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เพื่อตอบสนองกรอบยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในประเด็นการเกษตรสร้างมูลค่า ที่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่า และความหลากหลายของสินค้า สอดคล้องแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ในประเด็นด้านการพัฒนาการเกษตร และประเด็นเศรษฐกิจฐานราก แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และแข่งขันได้อย่างยั่งยืน แผนพัฒนาภาคใต้ ชายแดน ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับภาคการผลิต และแผนพัฒนาจังหวัดปัตตานี พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจฐานราก การเกษตรแบบยั่งยืน ผลิตภัณฑ์ฮาลาลคุณภาพเชื่อมโยงการท่องเที่ยว การค้า การบริการ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณสุขภาค แผนงานที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการเกษตรในทุกมิติ</p> <p>จากการที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ร่วมบูรณาการเพื่อขับเคลื่อนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล ซึ่งมีกระบวนการในการหารือและสร้างความเข้าใจ วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจากชุมชน โดยมีเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกันวิเคราะห์ เพื่อหาแนวทางแก้ไข กำหนดแนวทางการพัฒนาด้านการเกษตรในภาพรวมของตำบลบนพื้นฐานความพร้อม ความเป็นไปได้ และศักยภาพของพื้นที่ ซึ่งจากสรุปปัญหาความต้องการในการขับเคลื่อนพัฒนาด้านการเกษตรในระดับพื้นที่ยังต้องให้ความสำคัญในการขยายฐานการผลิต พัฒนาคุณภาพการผลิต การแปรรูป ตลอดจนการพัฒนาเชื่อมโยงตลาดอย่างเป็นระบบ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการเกษตร สร้างรายได้และเศรษฐกิจฐานรากในชุมชนให้ดีขึ้น</p>
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>๑) เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ เพิ่มทักษะด้านการเกษตร ไปสู่การพัฒนาและยกระดับคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตร และการพัฒนาต่อยอดด้านการเกษตร</p> <p>๒) เพื่อขยายฐานการผลิตสินค้าเกษตร และพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก</p>
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	<p>กลุ่มเป้าหมาย</p> <p>๑. กิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาการผลิตสัตว์น้ำจืด เกษตรกรที่มีบ่อเลี้ยงปลา (ส่งเสริมเลี้ยงปลาดุกบิ๊กอุย ๖๐ ราย เลี้ยงปลานิล ๑๐๐ ราย) จำนวน ๑๖๐ ราย</p> <p>๒. กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพและขยายฐานการผลิตสัตว์ปีก เกษตรกร จำนวน ๕๖๐ ราย</p> <p>๓. กิจกรรมต่อยอดการผลิตข้าวคุณภาพชุมชนต้นแบบบ้านปลักปรือ ตำบลม่วงเตี้ย อำเภอแม่ลาน</p>

	<p>เกษตรกรกลุ่มแปลงใหญ่ข้าว ตำบลม่วงเตี้ย อำเภอแม่ลาน จำนวน ๕๐ ราย</p> <p>๔. กิจกรรมพัฒนาการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรกร จำนวน ๑๘๐ ราย</p> <p>ตัวชี้วัด : เติบโตปริมาณ : ร้อยละ ๖๐ ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เฉลี่ยร้อยละ ๕ ของรายได้ก่อนเข้าร่วมโครงการ</p> <p>เชิงคุณภาพ : เกษตรกรร้อยละ ๗๐ มีความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการ</p>
๖. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ตำบลเป้าหมาย ศอ.บต. ๕๖ ตำบล ใน ๙ อำเภอ และ พื้นที่แปลงใหญ่ข้าว ตำบลม่วงเตี้ย อำเภอแม่ลาน
๗. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	<p>๑. กิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาการผลิตสัตว์น้ำจืด</p> <p>๒. กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพและขยายฐานการผลิตสัตว์ปีก</p> <p>๓. กิจกรรมต่อยอดการผลิตข้าวคุณภาพชุมชนต้นแบบบ้านปลักปรี้อ ตำบลม่วงเตี้ย อำเภอแม่ลาน</p> <p>๔. กิจกรรมพัฒนาการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p>
๘. หน่วยดำเนินการ	<p>หลัก : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปัตตานี</p> <p>ร่วม : ๑. สำนักงานประมงจังหวัดปัตตานี</p> <p>๒. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปัตตานี</p>
๙. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗
๑๐. งบประมาณ	๖,๘๕๘,๐๐๐ บาท
๑๑. ผลผลิต (Output)	เพิ่มปริมาณผลผลิต ขยายฐานการผลิตด้านการเกษตร และพัฒนาคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตร
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	เกษตรกรสามารถเพิ่มรายได้ พัฒนาอาชีพด้านการเกษตร และยกระดับเศรษฐกิจฐานรากในพื้นที่

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	พัฒนาสินค้าเกษตรมูลค่าสูงจังหวัดปัตตานีด้วย BCG Model
๒. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการผลิตสินค้าอัตลักษณ์ประจำถิ่น
๓. หลักการและเหตุผล	<p>จากกรอบยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (Growth & Competitiveness) ซึ่งได้กำหนดแนวทางในการดำเนินงานที่สำคัญด้วยการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร โดยอาศัยองค์ความรู้ทางวิชาการเกษตร เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มความแม่นยำของระบบจัดการการผลิตและการตลาดทางการเกษตร แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ว่าด้วยเรื่องการสร้าง ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ซึ่งมีแนวทางการพัฒนาภาคการเกษตรโดยการเสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร มุ่งเน้นการส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืช ปศุสัตว์และการทำประมง ให้สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่และความต้องการของตลาด ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๑ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานราก การเกษตรแบบยั่งยืน ผลิตภัณฑ์อา ลาลคุณภาพเชื่อมโยงการท่องเที่ยว การค้า การบริการ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบ สาธารณูปโภค</p> <p>จังหวัดปัตตานีมีศักยภาพในการผลิตทางการเกษตรที่หลากหลาย มีพื้นที่เกษตรกรรมประมาณ ๘๗๓,๔๗๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๒ ของพื้นที่ทั้งหมด มีครัวเรือนเกษตรกรจำนวน ๘๗,๕๔๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๗๕ ของครัวเรือนทั้งจังหวัดที่ผ่านมาจังหวัดปัตตานีมีอัตราการขยายตัวทางด้าน เศรษฐกิจต่ำ เนื่องจาก เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยและมีการผลิตแบบดั้งเดิมใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรค่อนข้างน้อย ขาดองค์ความรู้ในด้านการบริหาร จัดการผลผลิตอย่างเป็นระบบ ทั้งยังมีปัญหาภัยพิบัติและการระบาดของศัตรูพืช ราคาผลผลิตที่มีความ ผันผวน และขาดการเชื่อมโยงตลาดในระดับต่าง ๆ ทำให้ขาดสิ่งกระตุ้นในการพัฒนาการผลิตและการ เพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ จึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ พัฒนาการเกษตร พัฒนาเกษตรกรให้มีองค์ความรู้ในด้านการผลิต การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า ปรับตัวใน การผลิตพืชเศรษฐกิจให้มีคุณภาพและปริมาณเป็นไปตามความต้องการของตลาดตลอดจนเชื่อมโยงกับ เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) คำนึงถึงการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ให้มากที่สุดภายใต้ เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจที่ไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการพัฒนา เศรษฐกิจเท่านั้น แต่พัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและการรักษาสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลให้เกิด ความมั่นคงและยั่งยืน</p>
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>๕.๑ เพื่อยกระดับการผลิตพืชให้มีปริมาณและคุณภาพตามความต้องการของตลาด</p> <p>๕.๒ เพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าผลผลิต</p> <p>๕.๓ เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร</p>
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐
๖. พื้นที่เป้าหมาย	๑๒ อำเภอของจังหวัดปัตตานี
๗. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	<p>๘.๑ พัฒนา cluster ทุเรียนอัตลักษณ์จังหวัดปัตตานีด้วย BCG Model</p> <p>๘.๒ พัฒนาศักยภาพการผลิตพืชมูลค่าสูงเพื่อเพิ่มรายได้ในพื้นที่ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ</p> <p>๘.๓ พัฒนาวิธีการผลิตเกลือหวานปัตตานี</p> <p>๘.๔ พัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนภายใต้ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)</p> <p>๘.๕ พัฒนาศักยภาพการผลิตพืชอาหารสัตว์</p>

๘. หน่วยดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี
๙. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๖๗
๑๐. งบประมาณ	๑๑,๔๐๐,๐๐๐ บาท (สิบเอ็ดล้านบาทถ้วน)
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑๒.๑ เกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพการผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพ(ทุเรียน/มะม่วงหิมพานต์/กล้วยหิน/พืชอาหารสัตว์/พืชผัก) ๑๒.๒ มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าผลผลิต
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถเพิ่มปริมาณผลผลิตสินค้าเกษตรให้สูงขึ้นส่งผลให้มีรายได้เพิ่มและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการผลิตข้าวชิบูกันตัง ๕ เพื่อการค้า
๒. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการผลิตสินค้าอัตลักษณ์ประจำถิ่น
๓. หลักการและเหตุผล	<p>ข้าวเป็นพืชที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสังคมของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้รองจากยางพาราและไม้ผล โดยเฉพาะจังหวัดปัตตานีซึ่งมีพื้นที่ปลูกข้าว ๙๙,๒๓๗ ไร่(สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ๒๕๖๑) หากเปรียบเทียบข้อมูลเชิงลึกจะพบว่าจังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ปลูกข้าวลดลงเรื่อยๆทุกปี สาเหตุเนื่องจากปัจจัยดังนี้ ๑) ผลผลิตข้าวโดยเฉลี่ยต่อไร่ต่ำ ๒) ต้นทุนในการผลิตสูง ๓) โรคและแมลงเข้าทำลายทำให้เกิดความเสียหายต่อผลผลิต ๔) เกษตรกรบางส่วนมีผลผลิตที่เหลือจากการบริโภคภายในครัวเรือน และไม่มีช่องทางการจำหน่าย จึงเก็บผลผลิตเหล่านั้นไว้บริโภคต่อในปีถัดไป และไม่ทำนาจนกว่าจะบริโภคข้าวหมด ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้เกษตรกรบางส่วนเลิกทำนาและเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่น ทำให้มีพื้นที่นาร้างเพิ่มขึ้นทุกปี จากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลพบว่า ที่ผ่านมากเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ข้าวพันธุ์พื้นเมืองที่เก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง และบางส่วนใช้ข้าวพันธุ์ส่งเสริมที่ไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ อ่อนแอต่อโรคและแมลง ส่วนเกษตรกรที่เก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง ส่วนใหญ่จะมีปัญหาข้าวปน และเปอร์เซ็นต์ความงอกน้อย ปัจจัยเหล่านี้ทำให้เกษตรกรต้องใช้ต้นทุนสูงในการจัดการ และผลผลิตข้าวที่ได้น้อยตามไปด้วย ที่สำคัญคือเกษตรกรผลิตข้าวแล้วไม่มีช่องทางในการจำหน่าย</p> <p>ข้าวพันธุ์ชิบูกันตัง ๕ รับรองพันธุ์โดยศูนย์วิจัยข้าวปัตตานี เป็นข้าวเจ้าไม่ไวต่อช่วงแสง ปริมาณมีโลสสูง ๒๗.๒ เปอร์เซ็นต์ อายุเก็บเกี่ยว ประมาณ ๑๓๐ วัน ผลผลิตเฉลี่ย ๖๑๖ กิโลกรัมต่อไร่ โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอตากใบ พบว่าให้ผลผลิตมากกว่า ๗๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ เป็นข้าวพันธุ์พื้นเมืองภาคใต้ที่ให้ผลผลิตสูง ทำให้เกษตรกรนิยมปลูกมากในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ข้าวพันธุ์ชิบูกันตัง ๕ เหมาะกับสภาพภูมิอากาศของจังหวัดปัตตานี ทนต่อสภาพแวดล้อม มีความต้านทานต่อการเข้าทำลายของศัตรูข้าว สามารถปลูกได้ทั้งฤดูนาปี และนาปรัง เป็นข้าวพื้นแข็งซึ่งเหมาะกับรสนิยมของผู้บริโภคในพื้นที่ และที่สำคัญคือสามารถจำหน่ายเป็นข้าวอาหารสัตว์ ซึ่งเป็นที่นิยมมากในกลุ่มคนที่เลี้ยงไก่ชน เพราะข้าวชิบูกันตัง ๕ มีลักษณะของเมล็ดสั้น เหมาะสำหรับใช้เป็นอาหารไก่ชน ปัจจุบันความต้องการข้าวชิบูกันตัง ๕ ในตลาดข้าวไก่ชนของพื้นที่ภาคใต้มีมาก ดังนั้นการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกจึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือก เพราะมีตลาดรองรับที่สำคัญ คือ ผู้เลี้ยงไก่ชน จะสามารถช่วยเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรอีกทางหนึ่ง อีกทั้งยังช่วยยกระดับทางเศรษฐกิจของครอบครัวเกษตรกรได้อีกด้วย และการสนับสนุนให้เกษตรกรใช้เครื่องอัดฟาง เพื่อทำฟางข้าวอัดก้อนซึ่งปัจจุบันมีราคาก้อนละประมาณ ๘๐ บาท เป็นการส่งเสริมให้มีกระบวนการผลิตที่ก่อให้เกิดของเสียน้อยที่สุด (Zero-Waste) ตามแนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชีวภาพ (BCG Economy) ตามโมเดลเศรษฐกิจ สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป</p>
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>๑. ส่งเสริมการปลูกข้าวพันธุ์ชิบูกันตัง ๕ ในพื้นที่นาปรังของอำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี เพื่อการค้า จำนวน ๘๐๐ ไร่</p> <p>๒. ลดต้นทุนการผลิตข้าวของเกษตรกรโดยการสนับสนุนปัจจัยการผลิต พร้อมทั้งเครื่องจักรกลทางการเกษตร</p> <p>๓. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวชิบูกันตัง ๕ โดยการจัดฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกร</p>
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	สามารถเพิ่มพื้นที่ปลูกข้าวชิบูกันตัง ๕ ในพื้นที่นาปรังของอำเภอปะนาเระ จำนวน ๘๐๐ ไร่ เกษตรกรได้ผลผลิตข้าว ๔๘๐ ตัน สามารถสร้างมูลค่า ๔.๘ ล้านบาท
๖. พื้นที่เป้าหมาย	อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี

<p>๗. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ</p>	<p>๑. จัดฝึกอบรมเกษตรกร ๒๐๐ ราย จำนวน ๑ ครั้ง</p> <p>๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต ดังนี้</p> <p>๒.๑ เมล็ดพันธุ์ซีบูกันตัง ๕ จำนวน ๑๐,๐๐๐ กิโลกรัม (๑๒.๕ กก./ไร่)</p> <p>๒.๒ ปุ๋ยอินทรีย์ ๕๐,๐๐๐ กิโลกรัม (๕๐ กก./ไร่)</p> <p>๓. สนับสนุนเครื่องจักรกลทางการเกษตร</p> <p>๓.๑ เครื่องอัดฟาง จำนวน ๒ เครื่อง</p>
<p>๘. หน่วยดำเนินการ</p>	<p>ศูนย์วิจัยข้าวปัตตานี กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์</p>
<p>๙. ระยะเวลาในการดำเนินงาน</p>	<p>ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๖๗</p>
<p>๑๐. งบประมาณ</p>	<p>๑,๘๐๔,๐๐๐ บาท</p>
<p>๑๑. ผลผลิต (Output)</p>	<p>๑. ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ</p> <p>๑.๑ สามารถขยายพื้นที่ปลูกข้าวซีบูกันตัง ๕ ในพื้นที่นาปรังไม่น้อยกว่า ๘๐๐ ไร่</p> <p>๑.๒ ได้ผลผลิตข้าวไม่น้อยกว่า ๔๘๐ ตัน (ผลผลิตไร่ละ ๖๐๐ กิโลกรัม)</p> <p>๑.๓ สร้างรายได้แก่เกษตรกรไม่น้อยกว่า ๔.๘ ล้านบาท (ข้าวอาหารสัตว์กิโลกรัมละ ๑๐ บาท)</p> <p>๒. ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ</p> <p>๒.๑ เกษตรกรได้รับความรู้จากการเข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐</p> <p>๒.๒ สร้างความมั่นคงทางด้านอาหารและเสริมสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร อีกทั้งยังช่วยให้สภาพเศรษฐกิจของจังหวัดปัตตานีดีขึ้น</p> <p>๒.๓ เกิดกระบวนการผลิตที่ก่อให้เกิดของเสียน้อยที่สุด (Zero-Waste)</p>
<p>๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)</p>	<p>๑. เกษตรกรสามารถผลิตข้าวซีบูกันตัง ๕ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรรายอื่นได้</p> <p>๒. สร้างความมั่นคงด้านอาหารและเพิ่มรายได้ให้แก่พี่น้องเกษตรกรในจังหวัดปัตตานี</p> <p>๓. ช่วยให้ความเป็นอยู่ของพี่น้องเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดปัตตานีดีขึ้น</p>

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการยกระดับอัตลักษณ์ฟาร์มชุมชนสร้างอาชีพ เพิ่มรายได้เศรษฐกิจฐานรากเพื่อความมั่นคง มั่งคั่งชายแดนใต้
๒. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการผลิตสินค้าอัตลักษณ์ประจำถิ่น
๓. หลักการและเหตุผล	<p>ปัจจุบันพื้นที่จังหวัดปัตตานีอาชีFd้านปศุสัตว์ยังคงมีความสำคัญในการประกอบอาชีพ นอกเหนือจากการทำสวนผลไม้ สวนยางพารา อีกทั้งวิถีชีวิตของชาวมุสลิมนิยมบริโภคเนื้อสัตว์ และยังคงใช้เนื้อสัตว์ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาต่าง ๆ เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานราก เพิ่มรายได้ ลดรายจ่ายของเกษตรกรในพื้นที่ได้ และในสถานการณ์ปัจจุบัน การดำรงการทำงานแบบ New Normal และต้นทุนทางวัฒนธรรมชายแดนใต้ยึดโยงกับการพัฒนาของจังหวัดชายแดนใต้ เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจชายแดนใต้ เพิ่มรายได้ให้กับเศรษฐกิจฐานรากกระจายรายได้สู่ชุมชน สอดคล้องกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างกิจการบริเวณตลาดกลางปศุสัตว์จังหวัดชายแดนใต้ และวิสัยทัศน์จังหวัดปัตตานี ซึ่งมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากกลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งด้านปศุสัตว์ เพื่อความอยู่ดีกินดี พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากเลี้ยงชุมชนคนในครัวเรือน สร้างสังคมพหุวัฒนธรรมของคนในจังหวัดปัตตานี เกษตรกรมีความสนใจในการประกอบอาชีพการเลี้ยงสัตว์ สร้างต่อยอดของกลุ่มเครือข่ายเกษตรกรที่เข้มแข็ง มีเครือข่ายเกษตรกรพร้อมปราชญ์ชาวบ้านถ่ายทอดองค์ความรู้อย่างแท้จริง สร้างฐานรากเศรษฐกิจชุมชน กระตุ้นเศรษฐกิจ พื้นฟูเศรษฐกิจ สร้างการลงทุนเศรษฐกิจฐานรากให้มีศรัทธาภายในชุมชน อาศัยอัตลักษณ์ที่มั่นคง ยั่งยืนมาพัฒนาต่อยอดด้านปศุสัตว์ ฟาร์มต้นแบบ/นำร่องจากฐานการพัฒนาเดิมให้เข้มแข็งขยายผล อาศัยกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ที่ขึ้นทะเบียนได้รับการพัฒนา เป็นการแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจฐานรากของชุมชน ทำให้ภาครัฐสามารถสนับสนุนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้เพิ่มรายได้อย่างต่อเนื่องภายใต้ยุทธศาสตร์รายชนิดสัตว์ของจังหวัดปัตตานี</p> <p>โคเนื้อ : มุ่งเป็นศูนย์กลางเสลีนค้าเกษตรเพื่อแปรรูปเป็นสินค้าฮาลาลเชิงพื้นที่ สำหรับผลิตภัณฑ์บริโภคภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมเพื่อบริโภคในครัวเรือนและแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ฮาลาลต่าง ๆ บริโภคในจังหวัดปัตตานีและจังหวัดใกล้เคียง</p> <p>โคนม แพะนม : ผลิตภัณฑ์นมโค นมแพะฮาลาลเชิงพื้นที่ มุ่งสู่เมืองเกษตรอุตสาหกรรมจากวิสาหกิจชุมชนแพะนม มุ่งเน้นการส่งเสริมการเลี้ยงภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมเพื่อผลิตนมแพะแปรรูปเป็นสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์สร้างความเข้มแข็งให้สถาบันเกษตรกรทั้งในระบบครัวเรือน</p> <p>สัตว์ปีก : พัฒนาศักยภาพเกษตรกรรายย่อยในพื้นที่ เพิ่มความรู้ เพิ่มทักษะ เสริมปัจจัยเอื้อให้เกิดประโยชน์ในการเพิ่มฐานการผลิตไก่พื้นเมือง และเป็ดไข่ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ลดความเหลื่อมล้ำในชุมชน และเพื่อการรองรับการขับเคลื่อนระเบียงเศรษฐกิจจังหวัดชายแดนใต้</p> <p>จากสถิติการผลิตและการบริโภคโคเนื้อและแพะนม ดังนี้</p> <p>โคเนื้อ ปี ๒๕๖๓/๖๔ มีจำนวนโคเนื้อ ๖๗,๗๖๐ ตัว ปริมาณผลผลิตโคเนื้อ ๒๐,๓๒๘ ตัวต่อปี อัตราการบริโภค ๑๙,๒๘๓ ตัวต่อปี ใช้ประกอบพิธีกรรม (กรุบาน) ๖,๒๖๐ ตัวต่อปี ขาดแคลนผลผลิตโคเนื้อ ๕,๒๑๕ ตัวต่อปี ต้องเพิ่มแม่พันธุ์โค ๘,๖๙๒ ตัว</p> <p>โคนม ปี ๒๕๖๔ จังหวัดปัตตานี ได้มีบริษัทเอกชนเข้ามาดำเนินการกิจการแปรรูปผลิตภัณฑ์นม ได้แก่ บริษัทโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์นม (๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้) ได้ดำเนินการก่อสร้างโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์นม (๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้) ขนาด ๓๐ * ๒๑ เมตร ในพื้นที่ หมู่ที่ ๕ ตำบลบางเขา อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี เป็นการเพิ่มโอกาสและศักยภาพให้กับเกษตรกรที่สนใจอาชีพการเลี้ยงโคนมในพื้นที่ ตามนโยบายตลาดนำการผลิต และโครงการอาหารเสริมนมโรงเรียนตาม</p>

	<p>นโยบายรัฐบาล ปัจจุบันจังหวัดปัตตานียังไม่มีฟาร์มโคนมในพื้นที่ ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ต้องการนมตามโครงการอาหารเสริมนมโรงเรียน จำนวน ๑๑๐,๐๐๐ ถูง/กล่อง ต่อวัน ต้องใช้ปริมาณน้ำนมโคประมาณ ๒๒,๐๐๐ กิโลกรัมต่อวัน</p> <p>แพะนม ปี ๒๕๖๔ จังหวัดปัตตานีมีจำนวนแพะนม ๔๓๒ ตัว การเลี้ยงแพะนม สามารถสร้างรายได้ให้เกษตรกรเป็นรายวัน ประชาชนในพื้นที่นิยมบริโภคน้ำนมแพะเพิ่มขึ้น แต่ปริมาณน้ำนมแพะที่ผลิตได้มีไม่เพียงพอกับความต้องการ อัตราการบริโภคน้ำนมแพะ ๔๒,๘๕๒ กิโลกรัมต่อวัน ปริมาณน้ำนมแพะที่ผลิตได้ ๔๓๒ กิโลกรัมต่อวัน ขาดแคลนน้ำนมแพะ ๔๒,๔๒๐ กิโลกรัมต่อวัน ต้องเพิ่มปริมาณแม่พันธุ์แพะนม จำนวน ๒๑,๒๑๐ ตัว</p>
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการผลิตรายสินค้าและการแปรรูปสินค้าเกษตรอุตสาหกรรม 2. เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรด้านรายได้กระตุ้นเศรษฐกิจฐานราก 3. เพื่อสร้างความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกร ให้เกิดความมั่นคงยั่งยืน
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	<p>เชิงปริมาณ ๑. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นปีละ ไม่น้อยกว่า ๒๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐ บาท/ปี (ตั้งแต่ปีที่ ๒)</p> <p>๒. ปริมาณสัตว์เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๐.๑๕</p> <p>เชิงคุณภาพ ๑. ผลิตสัตว์พันธุ์ดีที่มีคุณภาพรองรับความต้องการของตลาดและผู้บริโภค</p> <p>๒. เกษตรกรร้อยละ ๗๐ มีความพึงพอใจในการประกอบอาชีพ</p>
๖. พื้นที่เป้าหมาย	๑๒ อำเภอในพื้นที่จังหวัดปัตตานี
๗. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทดสอบการใช้อาหารสูตรผสมสำเร็จสำหรับเลี้ยงโคขุน (๑,๕๗๗,๕๕๐ บาท) 2. โคนมฟาร์มต้นแบบขยายฐานการผลิตและการแปรรูป (๘,๐๓๔,๔๐๐ บาท) 3. เพิ่มฐานการผลิตน้ำนมแพะและการแปรรูป ยกกระดับเมืองหลวงแพะนมปัตตานี (๕,๒๗๕,๑๐๐ บาท)
๘. หน่วยดำเนินการ	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปัตตานี
๙. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๖๗
๑๐. งบประมาณ	๑๔,๘๘๗,๐๕๐ บาท
๑๑. ผลผลิต (Output)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพิ่มปริมาณผลผลิตที่มีคุณภาพด้านปศุสัตว์ 2. พัฒนาอาชีพด้านปศุสัตว์ให้เกิดการขยายตัวรองรับความมั่นคงมิติด้านอาหาร
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	<ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างมูลค่าเพิ่มเกิดการขยายตัวด้านเศรษฐกิจสู่อุตสาหกรรมฮาลาล 2. เกษตรกรสามารถเพิ่มรายได้จากผลผลิตสัตว์พันธุ์ดีที่มีคุณภาพ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรให้มีความสมดุลและยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง (SEDZ) ด้วยโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model)
๒. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน
๓. หลักการและเหตุผล	<p>จากสถานการณ์วิกฤตต่างๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยในช่วงปี ๒๕๖๓-๒๕๖๔ ส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรงในทุกมิติ โดยเฉพาะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) และแนวโน้มที่จะได้รับผลกระทบจากวิกฤตที่เกิดจากปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้ง ทำให้การลงทุนจากภาคเอกชนเกิดการชะลอตัว หนี้ครัวเรือนเพิ่มขึ้น ซึ่งจังหวัดได้แก้ไขปัญหามาให้แก่ประชาชนตรงแนวทางของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area Based) โดยการขับเคลื่อนแนวทาง การพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Development Zone : SEDZ) ด้วยโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) โดยภาครัฐจะได้สนับสนุนการจ้างงาน โครงสร้างพื้นฐาน วัสดุอุปกรณ์พื้นฐาน อำนาจความสะดวกด้านต่างๆ ที่จำเป็น ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคส่วนต่างๆ ในพื้นที่ ภาควิชาการในพื้นที่ร่วมพัฒนาและยกระดับทรัพยากรมนุษย์ ต่อยอดด้วยงานวิจัยและนวัตกรรมที่เหมาะสม โดยภาคเอกชนร่วมสนับสนุนกับการบริหารโครงการ วางแผน พัฒนาและต่อยอดผลผลิตต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาพื้นที่ เพื่อให้เกิดความเจริญสู่ภูมิภาค โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนา พื้นที่ที่ประสบปัญหาภัยพิบัติซ้ำซาก และใช้โอกาสจากภาคแรงงานที่มีทักษะและศักยภาพที่ประสบกับปัญหาการเลิกจ้างจากสถานการณ์โควิด ๑๙ ที่กลับถิ่นฐาน เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาพื้นที่เป้าหมาย ด้วยการให้ความรู้ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงหรือทฤษฎีใหม่ ควบคู่กับการศึกษาถึงรากเหง้าภูมิปัญญาดั้งเดิม และเพิ่มพูนด้วยชุดความรู้ทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาในพื้นที่และภูมิสังคม เพื่อพัฒนาและยกระดับเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยโมเดลเศรษฐกิจใหม่ เพื่อขจัดความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และเสริมสร้างความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ซึ่งเป้าหมายของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง (SEDZ) ด้วยโมเดลเศรษฐกิจใหม่ สอดรับและรองรับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐)</p> <p>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียนและเศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model) ด้านการเกษตร กำหนดแนวทาง มาตรการ หรือกลไกการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามแผนงานภายใต้กรอบยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ.๒๕๖๔-๒๕๖๙ ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร ดังนั้น เพื่อเป็นการสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง (SEDZ) ด้วยโมเดลเศรษฐกิจใหม่ ภายใต้แนวคิด BCG Model สามารถนำมาดำเนินการสู่การปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดปัตตานีได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบ รวมทั้งประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินการ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปัตตานี สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปัตตานี จึงร่วมกับหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้จัดทำโครงการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง (SEDZ) ด้วยโมเดลเศรษฐกิจใหม่ในพื้นที่ สปก. จังหวัดปัตตานีขึ้น เพื่อให้สามารถพัฒนาและส่งเสริมอาชีพและแก้ไขปัญหาตรงตามความต้องการของประชาชนพื้นที่ต่อไป</p> <p>ความเร่งด่วน : เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน ซึ่งพัฒนาควบคู่กับการเสริมความมั่นคง เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในแนวทาง การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและลดมวลชนเครือข่ายของกลุ่มที่ต่อต้านรัฐที่ก่อเหตุความไม่สงบในพื้นที่</p>

๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อเสริมสร้างพัฒนาองค์ความรู้ และทักษะทางการเกษตรให้กับเกษตรกร มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนแนวความคิดการทำเกษตรยุคใหม่และการเกษตรผสมผสานให้ได้มาตรฐานสอดคล้องกับแนวคิด BCG Model
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	<p>กลุ่มเป้าหมาย : ๑) กิจกรรมส่งเสริมการทำเกษตรผสมผสาน จำนวน ๓๔ ราย ๓๔ แปลง เนื้อที่ ๑๖๖ ไร่</p> <p>๒) กิจกรรมส่งเสริมการทำเกษตรรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ ๒๗ราย ๒๗ แปลง เนื้อที่ ๑๗๔ ไร่</p> <p>๓) กิจกรรมส่งเสริมการทำเกษตรรูปแบบคันทนาใหญ่ จำนวน ๓๓ ราย ๓๓ แปลง เนื้อที่ ๘๑ ไร่</p> <p>ตัวชี้วัด : เติบโตปริมาณ : ร้อยละ ๖๐ ของจำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๕ ของรายได้ก่อนเข้าร่วมโครงการ</p> <p>เชิงคุณภาพ : ร้อยละ ๗๐ ของความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ</p>
๖. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ตำบลบุโหลปะ และตำบลคลองตันหยง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี เนื้อที่ดำเนินการ ๕๒๒ ไร่ (ตำบลบุโหลปะ เนื้อที่ ๔๘๒ ไร่ และตำบลคลองตันหยง เนื้อที่ ๔๐ ไร่) (เป็นที่ดินในความรับผิดชอบของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปัตตานี)
๗. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	<p>๑. กิจกรรมส่งเสริมการทำเกษตรผสมผสาน</p> <p>๒. กิจกรรมส่งเสริมการทำเกษตรรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่</p> <p>๓. กิจกรรมส่งเสริมการทำเกษตรรูปแบบปรับคันทนาใหญ่</p>
๘. หน่วยดำเนินการ	<p>หลัก : ๑. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปัตตานี</p> <p>๒. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปัตตานี</p> <p>ร่วม : ๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี</p> <p>๒. สำนักงานประมงจังหวัดปัตตานี</p> <p>สนับสนุน :</p> <p>๑. สำนักงานสหกรณ์จังหวัดปัตตานี</p> <p>๒. โครงการชลประทานปัตตานี</p> <p>๓. สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี</p> <p>๔. สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ปัตตานี</p> <p>๕. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี</p>
๙. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗
๑๐. งบประมาณ	๑,๘๕๐,๙๐๐ บาท
๑๑. ผลผลิต (Output)	<p>๑. สามารถพัฒนาและส่งเสริมการขับเคลื่อนโครงการบรรลุตามเป้าประสงค์ที่วางไว้ เป็นไปตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล</p> <p>๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีอาชีพและมีรายได้เพิ่มขึ้น</p>
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	<p>๑. สามารถพัฒนาองค์ความรู้ และทักษะทางการเกษตรให้กับเกษตรกร โดยการปรับเปลี่ยนแนวความคิดการทำเกษตรยุคใหม่และทำการเกษตรผสมผสานมากยิ่งขึ้น</p> <p>๒. สามารถพัฒนาอาชีพของเกษตรกรให้มีความมั่นคงได้</p>

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรให้มีความสมดุลและยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการจัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูอย่างยั่งยืน
๒. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการทำประมงให้เป็นไปตามกฎหมาย
๓. หลักการและเหตุผล	<p>จากความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แนวทาง สงวนรักษา อนุรักษ์ ฟื้นฟูและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการเติบโตอย่างยั่งยืน แนวทาง การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจทะเล ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด้านการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน แนวทาง การสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและยกระดับคุณภาพสิ่งแวดล้อม และความสอดคล้องกับแผนพัฒนาภาค ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นฐานการผลิตของภาคและการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ แนวทาง จัดสร้างแหล่งอนุบาล สัตว์น้ำวัยอ่อนเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ</p> <p>จังหวัดปัตตานี มีความยาวชายฝั่งทะเล ประมาณ ๑๔๐ กิโลเมตร มีเรือประมงทั้งประมงพาณิชย์และประมงพื้นบ้านมากกว่า ๔,๐๐๐ ลำ จากข้อมูลในปี ๒๕๖๒ มีผลผลิตสัตว์น้ำที่จับได้จากทะเล ประมาณ ๖๑,๙๙๗.๕ ตัน มูลค่า ๒,๗๒๗.๑ ล้านบาท ซึ่งยังไม่เพียงพอสำหรับผู้บริโภคที่มีจำนวนมากขึ้นและเพื่อการจำหน่าย ในการสร้างความ มั่งคั่ง ยั่งยืน แก่ผู้ประกอบการอาชีพประมง โดยเฉพาะผู้ประกอบการอาชีพภาคประมงพื้นบ้านและแรงงานมีจำนวนไม่น้อยกว่า ๕,๖๐๐ คน ที่ทำการประมงบริเวณชายฝั่งและได้รับความเดือดร้อนจากความสัมพันธ์ของทรัพยากรชายฝั่งประกอบกับพื้นที่ทะเลอ่าวไทยตอนล่างแหล่งปะการังธรรมชาติหรือเกาะแก่งแหล่งที่หลบภัยวางไข่และที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำมีน้อย ดังนั้นทำให้ชาวประมงประสบปัญหาจับสัตว์น้ำได้น้อยลง ส่งผลให้มีรายได้น้อยลงคุณภาพชีวิตตกต่ำ การนำเรือประมงพื้นบ้านออกไปหาสัตว์น้ำก็ต้องออกไปไกลโดยไม่มีจุดหมายที่แน่นอนทำให้สิ้นเปลืองน้ำมันและเวลา ดังนั้นการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ โดยการจัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเลยังคงจำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลในการฟื้นฟูและสนับสนุนอาชีพการทำประมงให้เกิดความยั่งยืนบนพื้นฐานของการรักษาทรัพยากรทางทะเลให้มีความอุดมสมบูรณ์ และยั่งยืน นอกจากนี้เป็นการสนองงานตามพระราชเสาวนีย์ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่ได้มีพระราชเสาวนีย์ให้ดำเนินการช่วยเหลือชาวประมงขนาดเล็กที่ประสบความเดือดร้อนจากความสัมพันธ์ของทรัพยากรชายฝั่งตามโครงการฟื้นฟูทรัพยากรชายฝั่งทะเลอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดปัตตานีและนราธิวาส ตั้งแต่ปี ๒๕๔๕ โครงการการจัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเลหรือปะการังเทียม จึงเป็นกิจกรรมหนึ่งซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำตามแนวชายฝั่งทะเลของจังหวัดปัตตานี ให้มีความอุดมสมบูรณ์ขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้ชาวประมงมีรายได้จากการจับสัตว์น้ำได้มากขึ้น และสามารถยกระดับความเป็นอยู่ของชาวประมงและประชาชนในพื้นที่ให้ดีขึ้น อีกทั้งเพื่อรองรับและสร้างอาชีพให้แก่ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่กระจายของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙)</p>
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>๑) เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่ทรงห่วงใยประชาชนในพื้นที่ที่ประสบความเดือดร้อนจากความสัมพันธ์ของทรัพยากรชายฝั่งทะเล</p> <p>๒) เพื่อฟื้นฟูและเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในทะเลให้มีความอุดมสมบูรณ์ เพิ่มแหล่งและพื้นที่ทำการประมงตามแนวชายฝั่งจังหวัดปัตตานี</p>

	<p>๓) เพื่อสแกนแหล่งทำการประมงชายฝั่งสำหรับเรือประมงพื้นบ้านขนาดเล็ก และป้องกันเครื่องมือทำการประมงที่มีอัตราทำลายสัตว์น้ำวัยอ่อน เช่น อวนลาก</p> <p>๔) เพื่อเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำให้ใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน</p> <p>๕) เพื่อสนับสนุน และส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล เช่น กีฬาดำน้ำ, กีฬาตกปลา</p>
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	<p>๑. จัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล จำนวน ๓ แห่ง</p> <p>๒. ชาวประมงมีรายได้เพิ่มขึ้น จำนวนร้อยละ ๕</p>
๖. พื้นที่เป้าหมาย	<p>๑) ทะเลพื้นที่ตำบลแหลมโพธิ์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี</p> <p>๒) ทะเลพื้นที่ตำบลบ้านน้ำบ่อ อำเภอยะนาระ จังหวัดปัตตานี</p> <p>๓) ทะเลพื้นที่ตำบลตะลุบัน อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี</p>
๗. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	จัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล จำนวน ๓ แห่งๆละ ๑,๐๐๐ แห่ง โดยใช้แท่งคอนกรีต ขนาด ๑.๕ x ๑.๕ x ๑.๕ เมตร จำนวน ๓,๐๐๐ แห่ง
๘. หน่วยดำเนินการ	สำนักงานประมงจังหวัดปัตตานี
๙. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗ จำนวน ๓๖๕ วัน
๑๐. งบประมาณ	๒๑,๓๕๖,๐๐๐ บาท
๑๑. ผลผลิต (Output)	<p>๑. มีแหล่งอาศัยสัตว์ทะเลเพิ่มขึ้น จำนวน ๓ แห่ง</p> <p>๒. ผลผลิตสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติเพิ่มขึ้น</p>
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	<p>๑. เพื่อเป็นการเกิดพระเกียรติและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง</p> <p>๒. พื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลให้มีความอุดมสมบูรณ์ เพิ่มแหล่งและพื้นที่ทำการประมงตามแนวชายฝั่งจังหวัดปัตตานี</p> <p>๓. สแกนแหล่งทำการประมงชายฝั่งสำหรับเรือประมงพื้นบ้านขนาดเล็ก และป้องกันเครื่องมือทำการประมงที่มีอัตราทำลายสัตว์น้ำวัยอ่อน เช่น อวนลาก</p> <p>๔. ชาวประมงพื้นบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการทำการประมง</p>